ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΡ. ΦΥΛ. 123, ΧΡΟΝΟΣ 22ος, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 4432
ISSN: 1108-7315

Οι Δικηγόροι ψήφισαν
Οι Πολίτες ψηφίζουν

του ΕΚΔΟΤΗ

Απολογιστικές και Επίκαιρες σκέψεις για τη χρονιά που φεύγει

Οι πολιτικές διεργασίες στον τόπο μας με αφορμή το πολιτειακό ζήτημα είναι σε πλήρη εξέλιξη, χρησιμοποιώντας ο καθένας θεμιτούς αλλά και αθέμιτους τρόπους για να αποκομίσει ίδιο όφελος. Είμαστε για μια φορά ακόμα το επίκεντρο της Ευρώπης.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά κάνοντας τον απολογισμό του, όπως συνηθίζεται στο τέλος της χρονιάς, κάνει αναφορά σε έργα καθημερινά αλλά και μακροπρόθεσμα.

-Η μεταστέγαση των Δικαστηρίων στην οδό Θηβών ανήκει από τέλος Νοεμβρίου και τυπικά στο παρελθόν μετά την «παράδοση» του κτιρίου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης στο Υπουργείο Οικονομικών.

-Ταυτόχρονα έχει ξεκινήσει ο έλεγχος της στατικής επάρκειας και της χωροθέτησης των Δικαστηρίων της πόλης στην πρώην Ράλλειο Σχολή από την «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» και έχουν παραδοθεί τα σχέδια στις αρμόδιες δικαστικές υπηρεσίες προς επεξεργασία, παράλληλα ενεργοποιείται η έξοδος κινδύνου για το πανθομολογούμενα επικίνδυνο κτίριο της οδού Σκουζέ.

-Ο Σύλλογός μας έχει τη δική του ξεχωριστή και ενεργή παρουσία σε φορολογικά θέματα (ΕΝΦΙΑ- εισόδημα), στον Φ.Π.Α. για τις νομικές υπηρεσίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο μετά την παραπομπή της σχετικής κρίσης από το Ανώτατο Δικαστήριο του Βελγίου με μορφή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την παρέμβαση της Ένωσης Ευρωπαϊκών Δικηγορικών Συλλόγων (CCBE).

-Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι της χώρας με την ουσιαστική παρέμβαση του Συλλόγου μας ανέλαβαν την αξιολόγηση των πτυχίων Νομικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

-Γίνεται προσπάθεια για την ανακατανομή του χώρου του Ειρηνοδικείου Πειραιά για την εύρυθμη λειτουργία του, ενώ παράλληλα απευθυνθήκαμε αρμοδίως για την άμεση αντικατάσταση της Ειρηνοδίκου Αίγινας μετά την παραίτηση αυτής.

-Ολοκληρώθηκε η νέα μηχανοργάνωση του Συλλόγου με την ένταξή μας στο ομογενοποιημένο πανελλαδικό σύστημα με την δυνατότητα παράλληλα κατάθεσης ηλεκτρονικών δικογράφων παντός είδους και γραμματίων προκαταβολής.

-Είχαμε ουσιαστική παρέμβαση στη διαμόρφωση των συντεταγμένων θέσεων του Δικηγορικού σώματος για τον ΚΠολΔ, νομοθέτημα που έχει οδηγήσει στη μέχρι σήμερα αποχή διαρκείας του κλάδου μας, αφού θίγονται καίρια δικαιώματα των πολιτών και προνόμια του Δημοσίου προς όφελος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με την ταυτόχρονη απαξίωση έως εξαφάνιση του Δικηγόρου και του ακροατηρίου από την Πολιτική δίκη (τακτική διαδικασία).

Αναδείχθηκε και «αγκαλιάστηκε» από τους Δικηγόρους ο πρωτοποριακός και αντιπροσωπευτικός θεσμός του δημοψηφίσματος, που μόνο ως κατάκτηση του σώματος μπορεί να θεωρηθεί, παρά την επίθεση που δέχτηκε από ορισμένους «θεματοφύλακες» των οργάνων εκπροσώπησης που δεν τόλμησαν ούτε την αυτοκριτική τους να κάνουν, αλλά μέσα από ένα ξύλινο και στείρο λόγο το μόνο που επαναλαμβάνουν είναι το «έλλειμμα» της συνδικαλιστικής ηγεσίας.

Ως πρόεδρος του Συλλόγου αλλά κυρίως ως Άνθρωπος πιστεύω στη διεκδίκηση, τη συμμετοχή αλλά και τη συναίνεση που μπορεί να παράγει έργο και να δώσει λύσεις.

Ο απολογισμός είναι έργα και όχι λόγια και καθημερινά κρινόμαστε από την ενεργή και διεκδικητική παρουσία μας στους εργασιακούς χώρους και όχι από τα ηλεκτρονικά μηνύματα στη θαλπωρή του σπιτιού μας.

Κλείνοντας θα μου επιτρέψει ο ανώνυμος συντάκτης να επαναλάβω το «γκράφιτι» που βρίσκεται στο τείχος του Βερολίνου «Πολλοί μικροί άνθρωποι σε πολλά μικρά μέρη, πολλά μικρά πράγματα μπορούν να κάνουν για να αλλάξουν το πρόσωπο του κόσμου»

Πιστεύοντας σε μια πιο δημιουργική χρονιά σε όλους μαζί και στον καθένα χωριστά,

Καλές γιορτές και καλή χρονιά

Γιώργος Σταματογιάννης
Πρόεδρος
Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ
ISSN: 1108-7315
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ.: 210-4176.251-
http://www.dspeir.gr
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.Π.

ΜΑΙΡΗ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΚΡΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ

ΜΕΛΗ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:
Αποστολίδου Λίλη
Βλάμος Μιχάλης
Μιχαλάκη Πωλίνα
Μπαλάσκας Αριστομένης
Μπενετάτου Λέττα
Πατρικοπούλου Ελένη
Πιστικός Δημήτριος
Σαββίδου Όλγα
Τσαγκαράκη Κική
Τσουρούλης Ευάγγελος
Χλούπης Γιώργος

Απόφαση της Ολομέλειας για αναστολή της αποχής των Δικηγόρων από 31/12/2014 σελ. 3

Συνάντηση Αντιπροσωπείας της Συντονιστικής Επιτροπής με τον πρωθυπουργό και υποβολή Υπομνήματος με τα προβλήματα του Δικηγορικού σώματος. σελ.. 3

Η Κοπή της Πίτας ΔΣΠ 2015 σελ. 4

Δημοψήφισμα για το νομοσχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σελ. 7

Σκέψεις για το Δημοψήφισμα και την Αποχή των Δικηγόρων από τα καθήκοντά τους. σελ. 8

Ψήφισμα της τακτικής Γ.Σ. της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων της 6/12/2014 σελ. 11

Σχεδιασμός και Υλοποίηση της Διαδικτυακής Πρόσβασης στις Ψηφιακές Υπηρεσίες του Κτηματολογίου σελ. 13

CCBE - Διεθνή Νομικά Θέματα σελ. 14

Δικηγορικό Απόρρητο-Επίκαιρα Ζητήματα σελ. 16

Δημοτικό Θέατρο Πειραιά –λιμάνι στον πολιτισμό σελ. 22

ΚΕΔΙΠ 1ο Κοινό Συνέδριο των Κέντρων Διαμεσολάβησης – Φορέων Κατάρτισης Διαμεσολαβητών της Χώρας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με θέμα: «Διαμεσολάβηση – Λύση Πολιτισμού για τους Ανθρώπους και τους Λαούς» σελ. 25

2ο Συνέδριο της Ακαδημίας Δικανικής Ιατρικής και συναφών επιστημών (Α.Δ.Ι.Σ.Ε.) σελ. 28

Αναπροσαρμογή μισθώματος κατ' άρθρα 288 και 388 Α.Κ. σελ. 29

Ιστορική αναδρομή στην εν εξελίξει Εκλογική Διαδικασία στην χώρα μας. σελ. 34

Επίτιμοι Δικηγόροι ΔΣΠ- Έπαινοι νέων Δικηγόρων σελ. 36

Αποτελέσματα αρχαιρεσιών Συλλόγου Νέων και Ασκουμένων Δικηγόρων Πειραιά σελ. 37

Η αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς στο αρχαίο Αττικό Ποινικό και Δημόσιο Δίκαιο. σελ. 38

Η γένεση του Φωτός της Γνώσεως και του Ήλιου της Δικαιοσύνης-Το σπήλαιο της Γεννήσεως και το σπήλαιο του Πλάτωνα σελ. 46

Τυπογραφείο Καραγιάννη
Μπουμπουλίνας 19, Πειραιάς 185 35
210 4170 479
210 4136 322
typokaragianni@gmail.com
http://karagianni.eu
Μορίς Καραγιάννη

* Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται
* Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν προσωπικές απόψεις
* Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένου υπό τον όρο να αναγραφεί η πηγή

Ολομέλεια Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Απόφαση της Ολομέλειας για αναστολή της αποχής των Δικηγόρων από 31-12-2014

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας συνεδρίασε εκτάκτως στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, μετά την διάλυση της Βουλής και τη προκήρυξη εθνικών εκλογών για τις 25 Ιανουαρίου 2015 και αποφάσισε ομόφωνα:

Αναστολή από αύριο, Τετάρτη 31 Δεκεμβρίου 2014, της αποχής διαρκείας των Δικηγόρων για το νομοσχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Συνάντηση αντιπροσωπείας της Συντονιστικής Επιτροπής της Ολομέλειας με εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων, στους οποίους θα τεθούν όλα τα κρίσιμα προβλήματα του Δικηγορικού Σώματος.

Συνάντηση Αντιπροσωπείας της Συντονιστικής Επιτροπής με τον πρωθυπουργό και υποβολή Υπομνήματος με τα προβλήματα του Δικηγορικού σώματος.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, αποτελούμενη από τους **Νικόλαο Βαλεργάκη**, Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, **Γεώργιο Σταματογιάννη,** Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, **Λάμπρο Γκάνη**, Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Χαλκίδας και **Δημήτριο Κωστόγιαννη**, Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Τριπόλεως, συναντήθηκε, μετά από πρόσκληση του, με τον πρωθυπουργό **Α. Σαμαρά**, στον οποίον επέδωσε Υπόμνημα με τα επίκαιρα προβλήματα του κλάδου που απαιτούν άμεση και κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση.

Το Υπόμνημα που υπέβαλε η Αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής έχει το ακόλουθο περιεχόμενο:

Προς τον Πρωθυπουργό της χώρας, κ. **Αντ. Σαμαρά**

Υπόμνημα Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος

1. Απονομή της δικαιοσύνης.

Α. Ταχεία απονομή της δικαιοσύνης με την απόσυρση του υποβληθέντος σχεδίου του ΚΠολΔ και υποβολή νέου σχεδίου που θα υιοθετεί τις ομόφωνες αποφάσεις Δικαστών και δικηγόρων.

Β. Κατάργηση των υπέρογκων παραβόλων που καθιστούν απαγορευτική την προσφυγή των πολιτών στην δικαιοσύνη.

Γ. Κατάργηση του δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές

Δ. Δημιουργία υποδομών σε έμψυχο δυναμικό (δικαστές, δικαστικοί υπάλληλοι) και κτιριακές εγκαταστάσεις (δικαστικά μέγαρα, σωφρονιστικά καταστήματα).

2. Φορολογία.

Α. Μείωση του ποσοστού 26% στην φορολογία εισοδήματος από το πρώτο ευρώ και ειδική ρύθμιση για τους δικηγόρους πενταετίας.

Β. Σταδιακή μείωση του ποσοστού 23% του ΦΠΑ με στόχο την πλήρη κατάργησή του.

Γ. Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος.

3. Ασφαλιστικές εισφορές.

Α. Μείωση του ετησίως καταβαλομένου ποσού.

Β. Ειδική ρύθμιση για τους δικηγόρους πενταετίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

Η Κοπή της Πίτας ΔΣΠ 2015

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα του, την Κυριακή, 11 Ιανουαρίου 2015, στην αίθουσα Βαρώνου Κίμωνος Ράλλη του Πειραϊκού Συνδέσμου, η οποία γέμισε ευχές, χαμόγελα και φιλοξενία, σε μια εκδήλωση που τιμήθηκε, εκτός από την παρουσία μελών του Συλλόγου και από όλους τους εκπροσώπους των πολιτικών, επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων της πόλης.

Η θερμή υποδοχή του Προέδρου, Γιώργου Σταματογιάννη και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έδωσαν τον τόνο στην ατμόσφαιρα χαράς και προσδοκίας του «καλύτερου» που όλοι περιμένουμε στην αρχή κάθε χρόνου. Η χορωδία του Συλλόγου, υπό τη διεύθυνση του πιανίστα και δικηγόρου Αθηνών κ. Μάριου Καζά, αλλά και η παιδική χορωδία τραγούδησαν τα κάλαντα.

Ο Πρόεδρος στην ομιλία του αναφέρθηκε στα καίρια και τρέχοντα θέματα που απασχολούν την κοινωνία μας αλλά και τα ειδικότερα που απασχολούν του δικηγόρους και τους Δικηγορικούς Συλλόγους τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλαδικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα αναφέρθηκε στα ακόλουθα:

«Η φετινή πρωτοχρονιάτικη πίτα του Δ.Σ.Π. σηματοδοτείται αφενός από αποτρόπαιες πράξεις που επηρεάζουν το κοινωνικό γίγνεσθαι σε παγκόσμιο επίπεδο αφετέρου από κρίσιμες εθνικές πολιτικές εξελίξεις που αποκορύφωμά τους έχουν τη διενέργεια βουλευτικών εκλογών σε δύο εβδομάδες. Ανάμικτα συναισθήματα αγωνίας και ελπίδας, εμπιστοσύνης και αβεβαιότητας, συνεννόησης και αδιαλλαξίας κυριαρχούν στους πολίτες της χώρας μας, απόρροια της συμπεριφοράς και πρακτικής των ηγετών τους. Όλοι αναζητούμε διεξόδους αλλά με αδιέξοδες συμπεριφορές. Θέλουμε και απαιτούμε ένα καλύτερο αύριο για το σύνολο, αλλά ο μικρόκοσμος καθενός είναι άβατος και απαραβίαστος. Ο αξιακός κώδικας ξεκινάει και σχεδόν τελειώνει σε πρώτο ενικό πρόσωπο.

Μέρος της κοινωνίας μας είναι και η Δικαιοσύνη και μάλιστα διακριτή εξουσία κατά το Σύνταγμά μας. Μια εξουσία που οι συλλειτουργοί της, Δικαστές και Δικηγόροι, πρέπει να εξασφαλίσουν το δημόσιο συμφέρον και να περιφρουρήσουν τα ατομικά δικαιώματα. Φαινομενική η σύγκρουση, αφού είναι αδύνατον να υπάρξει εξασφάλιση του κοινωνικού συνόλου χωρίς την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων

Αυτή λοιπόν τη δικαιοδοτική λειτουργία πρέπει να την προστατέψουμε ως κόρη οφθαλμού (άλλοι το λένε ανάχωμα - άλλοι οχυρό Δημοκρατίας) έτσι ώστε ο κάθε πολίτης να νοιώθει ασφάλεια και εμπιστοσύνη όταν διέρχεται το κατόπι ενός δικαστικού μεγάρου από το Ανώτατο μέχρι το κατώτερο Δικαστήριο.

Σ' αυτή την κατεύθυνση υποχρέωση έχουν να δράσουν οι Δικηγορικοί Σύλλογοι, οι οποίοι πρέπει να ενδιαφερθούν για την αναβάθμιση της ποιοτικής στάθμης των παρεχόμενων υπηρεσιών των Δικηγόρων στην κοινωνία, ξεφεύγοντας από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό των επαγγελματικών διεκδικήσεων (φορολογικό ασφαλιστικό) που δυστυχώς αποπροσανατολίζουν και τους ίδιους τους Δικηγόρους από το γνωστικό αντικείμενο, αφού κύριο και πρωτεύον μέλημα αποτελεί η φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα και έπεται η γνωστική - επιστημονική ενημερότητα.

Συνήθως τέτοιες μέρες (αρχή χρονιάς) υπάρχει μια δύναμη, μια ορμή για κάτι καλύτερο. Κάνουμε τον απολογισμό μας σε χαμηλούς και σε απολογητικούς τόνους (για ό, τι δεν καταφέραμε) και τον προγραμματισμό μας με αισιοδοξία σε δυνατούς και διεκδικητικούς για τη χρονιά που ξεκινάει. Δεν εναποθέτουμε τη διεκδίκηση στην ελπίδα, γιατί τότε είναι αυταπάτη.

Η μάχη είναι καθημερινή, ταυτισμένη με την αγωνία. Η οικονομική ανέχεια δεν μπορεί να οδηγεί σε έκπτωση της διεκδίκησης. Η νομοθετική κατοχύρωση για παρέμβαση των Δικηγορικών Συλλόγων, σε κάθε ζήτημα πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και επιστημονικό με ευρύτερο ενδιαφέρον, απόρροια της μακρόχρονης αγωνιστικής διεκδίκησής μας δημιουργεί την υποχρέωση να είμαστε στην πρώτη γραμμή της περιφρούρησης των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων που βάλλονται και προσβάλλονται συνεχώς.

Σταχυολογώντας λοιπόν για τη χρονιά που πέρασε θα πρέπει να επισημάνω ότι

α) οριστικοποιήθηκε από την πολιτική ηγεσία η επιλογή της πρώην Ραλλείου Σχολής ως χώρος στέγασης μέρους των Δικαστηρίων της πόλης μας (Πρωτοδικείο και Εφετείο) μετά την παραχώρηση της χρήσεως από τον ιδιοκτήτη Δήμο Πειραιά στο Ελληνικό Δημόσιο με τη σταθερή και δυναμική συμπαράσταση του Δημάρχου μας Γιάννη Μώραλη.

Ήδη έχουν ξεκινήσει από την Θέμις οι σχετικές ενέργειες για τον έλεγχο της στατικής επάρκειας του κτιρίου, ενώ μόλις προχθές όλοι οι εμπλεκόμενοι (Δικαστές, Εισαγγελείς, Δικηγόροι, Δικαστικοί υπάλληλοι) ομονοούσαμε για τη χωροθέτηση των Δικαστηρίων.

Το τελευταίο και ιδιαίτερα κρίσιμο στάδιο της χρηματοδότησης του κτιρίου καταβάλλεται η προσπάθεια να γίνει με τον πλέον ευέλικτο, γρήγορο και οικονομικό τρόπο, έτσι ώστε η λειτουργία ενός Δικαστικού Μεγάρου με την παράλληλη λειτουργία του μετρό να δώσει μια νέα ώθηση και δυναμική στην απονευρωμένη και υποβαθμισμένη πόλη μας.

β) Παράλληλα γίνεται η προσπάθεια για την υλοποίηση της εξόδου κινδύνου γα το υφιστάμενο κτίριο της οδού Σκουζέ με τη δημιουργία δουλείας σε όμορο οικόπεδο ή την παραχώρηση οριζόντιας ιδιοκτησίας στο ισόγειο της οδού Φίλωνος.

γ) Κατόπιν συνεχών ενεργειών πετύχαμε να έχουμε γιατρό και νοσηλευτή στο Δικαστικό Μέγαρο του Πειραιά τις εργάσιμες ώρες.

δ) Ο Δ.Σ.Π., με την πολύτιμη και άοκνη συνδρομή του Γιώργου Καραμιζάρη, μέλους του Δ.Σ., από τον Ιούλιο του 2014, έχει συνδεθεί με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα της Ολομέλειας, εξασφαλίζοντας για τα μέλη του νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και διευκολύνοντας τα σε ζητήματα πρακτικά σε ένα περιβάλλον εύχρηστο, φιλικό και προσβάσιμο απ' οπουδήποτε μέσω διαδικτύου, με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή, Tablet ή κινητού τηλεφώνου ο ίδιος ο χρήστης – μέλος του Δ.Σ.Π. οποτεδήποτε επιθυμεί μπορεί να εκδίδει και να εκτυπώνει το γραμμάτιο προκαταβολής για την παράσταση του σε οποιοδήποτε Δικαστήριο της Επικράτειας, να αγοράζει αποϋλοποιημένα ένσημα, να εκτυπώνει καταστάσεις γραμματίων και βεβαιώσεις, να υποβάλει αιτήσεις προς το Δικηγορικό Σύλλογο και να καταθέτει αγωγές, ενώ εξακολουθεί να μπορεί να κάνει χρήση και της υφιστάμενης υπηρεσίας (ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφου) μέσω του τμήματος μελών της ιστοσελίδας του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, παράλληλα σε είναι δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή προτάσεων και σχετικών.

Η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υποδομών του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιώς έχουν αποτέλεσμα στη βελτίωση και επιτάχυνση των παρεχομένων υπηρεσιών, στη διευκόλυνση του ελέγχου και της διαχείρισης των οικονομικών του Συλλόγου και σίγουρα στην παροχή νέων δυνατοτήτων για τους δικηγόρους.

Επίσης συμμετέχουμε στη διαμόρφωση της υποδομής που θα επιτρέπει στους δικηγόρους να κάνουν χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Κτηματολογίου για την υποβολή και διαβίβαση των εγγραπτέων πράξεων, τον απομακρυσμένο έλεγχο, την υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων και τη χορήγηση πιστοποιητικών.

Επίσης, πρόθεσή μας είναι να ασκήσουμε κάθε είδους πίεση, προκειμένου να λειτουργήσει σωστά και αξιόπιστα η πρωτοποριακή εφαρμογή που έχει εγκατασταθεί στις δικαστικές αίθουσες του Πρωτοδικείου Πειραιώς και παρέχει τη δυνατότητα προς τους δικηγόρους να ενημερώνονται μέσω διαδικτύου, για τη ροή της εκδίκασης των υποθέσεων στις αίθουσες.

Ο Σύλλογός μας έχει αναλάβει από την Ολομέλεια σε πανελλαδικό επίπεδο την επεξεργασία του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που εμπεριέχει πρωτόγνωρες και ρηξικέλευθες διατάξεις για ποινική διαπραγμάτευση και ομολογία ενοχής κατά τα αγγλοσαξονικά πρότυπα.

Συμμετέχουμε ως Δ.Σ.Π. στην υποβοήθηση των πολιτών και Δικηγόρων για την αντιμετώπιση φορολογικών πράξεων για το φόρο εισοδήματος και τον ΕΝΦΙΑ.

Οι Επιτροπές του Συλλόγου είναι σε πλήρη λειτουργία (Πειραϊκή Νομολογία, Δικηγορική Επικαιρότητα, προσπάθεια δημιουργίας αναβαθμισμένων σεμιναρίων για πανελλαδικές εξετάσεις ασκούμενων), ενώ οι σκέψεις για κοινωνικοποιημένες (pro-bono) υπηρεσίες των Δικηγόρων με τη μορφή δωρεάν νομικών συμβουλών σε επιμέρους τομείς μια (1) φορά στους τρεις (3) μήνες κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος κατά το ευρωπαϊκό πρότυπο για την κοινωνική διάσταση του δικηγορικού λειτουργήματος.

Όπως γνωρίζετε το δικηγορικό σώμα επί σαράντα και πλέον ημέρες ήταν σε αποχή αντιτιθέμενο στην επικείμενη υπερψήφιση του ΚΠολΔ, ενός νομοθετήματος που συγκέντρωσε την ομόθυμη αντίδραση του νομικού κόσμου (δικηγόρων, δικαστών, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών) και είχε ως σκοπό αφενός να περιορίσει το δικαίωμα στη δίκαιη δίκη (κατάργηση της εμμάρτυρης απόδειξης στην τακτική διαδικασία και εντεύθεν φυσική παρουσία παραγόντων δίκης) και αφετέρου την προνομιακή μεταχείριση

χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ανακατανομή προνομίων σε βάρος εργαζομένων, Δημοσίου και ασφαλιστικών φορέων). Μια αποχή που είχε σαφώς κοινωνικό προσανατολισμό και επικυρώθηκε από 23.000 δικηγόρους με τη συμμετοχή τους στον πρωτοποριακό και αντιπροσωπευτικό θεσμό του δημοψηφίσματος.

Παράλληλα, μετά από απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου των Βρυξελλών σε αίτηση Βέλγων συναδέλφων, με την παρέμβαση του CCBE (Ένωση Ευρωπαϊκών Δικηγορικών Συλλόγων) για την υποχρεωτικότητα του ΦΠΑ στις νομικές υπηρεσίες, τέθηκε σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και αναμένεται απόφαση.

Επίσης οι Δικηγορικοί Σύλλογοι της χώρας αναβαθμίζοντας τη θέση τους στην κοινωνία ανέλαβαν το ιδιαίτερα βαρύ και επίπονο έργο της αξιολόγησης των πτυχίων Νομικής των Πανεπιστημίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με γνώμονα την ισότιμη και δίκαιη αντιμετώπιση των πτυχίων αυτών. Ήδη εντός των αμέσως επόμενων ημερών θα συνεδριάσει το πρώτον η Επιτροπή αυτή.

Αξιοσημείωτη είναι η συνεισφορά του Συλλόγου μας σε επιμέρους πολιτιστικές εκδηλώσεις, που την καινούργια χρονιά θα είναι πιο συγκροτημένες για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της πόλης μας, ενώ το ΚΕΔΙΠ (Κέντρο Διαμεσολάβησης Πειραιά) με την ουσιαστική συμμετοχή του Δ.Σ.Π. είναι πάντα πρωτοπόρο στις κατευθύνσεις (σχολική και οικογενειακή διαμεσολάβηση) για ένα εναλλακτικό βήμα στην επίλυση των διαφορών.

Κλείνοντας θα θελα να σας ευχαριστήσω από μέρους του Δ.Σ. του Δ.Σ.Π. για την τιμητική για μας παρουσία σας και να ευχηθώ σε όλους μαζί και στον καθένα χωριστά εγκάρδια χρόνια πολλά με αισιοδοξία και δύναμη και ας μη ξεχνάμε αυτό που είναι γραμμένο σε «γκράφιτι» στο τείχος του Βερολίνου «Πολλοί μικροί άνθρωποι σε πολλά μικρά μέρη, πολλά μικρά πράγματα μπορούν να κάνουν για να αλλάξουν το πρόσωπο του κόσμου»

Επίσης ο Δήμαρχος της πόλης, Γιάννης Μώραλης, αναφέρθηκε στην μεθοδική και ομόθυμη αντιμετώπιση της μεταστέγασης των Δικαστηρίων του Πειραιά στην πρώην Ράλλειο Σχολή και εξέφρασε την πεποίθηση ότι σύντομα η πόλη μας θα έχει τα Δικαστήρια που της αξίζουν.

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πειραιά κ.κ. Σεραφείμ ευλόγησε τους παρευρισκομένους και ευχήθηκε σε όλους ένα ευτυχισμένο και εποικοδομητικό 2015.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους: Ο τ. Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και βουλευτής κ. Κων/νος Αρβανιτόπουλος, οι βουλευτές κ.κ. Αναστάσιος Νεράντζης, Κων/νος Κατσαφάδος, Θεόδωρος Δρίτσας, Παναγιώτης Μελάς, Τζένη Βαμβακά, Μαρία Γιαννακάκη, Διαμάντω Μανωλάκου, Ο Αντιπεριφερειάρχης Πειραιά, Γιώργος Γαβρίλης. Οι Αρεοπαγίτες κ.κ. Βασίλειος Καπελούζος, Στυλιανή Γιαννούκου, Ιωάννης Γιαννακόπουλος. Ο Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών Πειραιά, Ευάγγελος Ζαχαρής, ο Μιλτιάδης Χατζηγεωργίου, Πρόεδρος Εφετών, ο Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών, Παν. Αγγελόπουλος, η κ. Αμαλία Μήλιου, Εφέτης, μέλος του Τριμελούς Συμβουλίου Δ/νσης του Εφετείου Πειραιά, οι εφέτες Πειραιά Αντιγόνη Τζελέπη και Ερασμία Λιούλη, η εφέτης Αθηνών Δέσποινα Κουμάνια, η Βασιλική Ανδρουλάκη, Πρόεδρος Πρωτοδικών, Προϊσταμένη του Τριμελούς Συμβουλίου Δ/νσης Πρωτοδικείου Πειραιά, η Πρόεδρος Πρωτοδικών, Χρυσούλα Δημητριάδου, οι επ. Πρόεδροι του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, Βασίλειος Βενέτης και Κωνσταντίνος Πεταλάς. Η Αντιδήμαρχος Πειραιά, Αθηνά Χαρβαλάκου, ο Αντώνης Κολογερόγιαννης, Δημοτικός Σύμβουλος Πειραιά, ο Δημήτριος Καρύδης, εκπρόσωπος τύπου του ΠΑΣΟΚ και υποψ. βουλευτής, ο Γρηγόριος Τιμαγένης, Πρόεδρος της Ένωσης Ναυτιλιακών Δικηγόρων και της Ένωσης Ναυτικού Δικαίου, ο Πρόεδρος Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου και Πρόεδρος ΕΒΕΠ, Βασίλειος Κορκίδης, ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Πειραιά, Νικόλαος Πλατανησιώτης, η Μαρία Μενενάκου, Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Πειραιά, ο Πρόεδρος Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Πειραιά, Γεώργιος Μπενέτος, ο Ευάγγελος Αθηναίος, Πρόεδρος Πειραϊκού Συνδέσμου, ο Γιώργος Ζησιμάτος, τ. Πρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου, υποψήφιος βουλευτής, η Κορίνα Λαουλάκου, Πρόεδρος Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Πειραιά, ο Αντιπρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου Πειραιά, Παύλος Πολιτάκης, ο Νικ. Λιαπάκης, ως εκπρόσωπος του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Δικηγόρων Πειραιά. Η Ευαγγελία Σταμέλου, Γεν. Γραμματέας Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, ο Λάζαρος Αλεξανδρίδης, Αναπληρωτής Συντονιστής Δ/ντή του ΣΕΦ, τ. Αντινομάρχης, ο Νικόλαος Παρασκευόπουλος, Πρόεδρος Βιβλιοπωλών Πειραιά, ο Γεώργιος Κωνσταντόπουλος, Αντιπρόεδρος Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου, ο Χαράλαμπος Λιβιεράτος, Γεν. Γραμματέας Πειραϊκού Συνδέσμου, ο Βασίλειος Κατσαφάδος, μέλος Δ.Σ.Α., υποψ. Βουλευτής. Παρέστησαν ακόμη οι υποψήφιοι βουλευτές Πειραιά κ.κ. Αλέξανδρος Καράβης κσι Ευγενία Μπαρμπαγιάννη. Ο Γεν. Γραμματέας Ομίλου Ερετών, Όθων Γρανάς και η κ. Μαρία Ζορμπαλά από την «Αλληλεγγύη Πειραιά».

Στις κάλπες ο ΔΣΠ για το δημοψήφισμα για το νομοσχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Στις κάλπες για το δημοψήφισμα για το νομοσχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προσήλθαν οι δικηγόροι του ΔΣΠ καθώς και 62 Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας.

Την διενέργεια του δημοψηφίσματος, αποφάσισε η Ολομέλεια των προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, προκειμένου οι δικηγόροι να εκφράσουν τη θέση τους για το επίμαχο νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης που έχει προκαλέσει τις αντιδράσεις του νομικού κόσμου της χώρας.

Η ψηφοφορία διεξήχθη και τις δύο ημέρες, από τις 7 το πρωί έως τις 7 το απόγευμα.

Τα ψηφοδέλτια ήταν τρία. Ένα με το «ΝΑΙ» στο σχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ένα με το «ΟΧΙ» στο σχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το οποίο περιλαμβάνει και την επιλογή των μορφών κινητοποίησης (αποχή διαρκείας και αποχή στοχευμένη ή περιορισμένης διάρκειας ή καμία αντίδραση), όπως θα υπάρχει και λευκό ψηφοδέλτιο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (2-3/12/2014)

ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Εγγεγραμμένοι : 2007
Ψήφισαν: 921
Έγκυρα: 914
Άκυρα: 3
Λευκά: 4

Έλαβαν κατά ψηφοδέλτιο :
Ν Α Ι : 49
Ο Χ Ι : 865

Μορφές Κινητοποίησης
ΑΠΟΧΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ : 382
ΑΠΟΧΗ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ή ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ: 340

ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΔΣΠ

Οι δικηγόροι Πειραιά με τη ψήφο τους στο δημοψήφισμα της 2 και 3 Δεκεμβρίου 2014 εξέφρασαν καθαρά την άρνησή τους για το κατατεθέν νομοσχέδιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αντιτιθέμενοι στη γενικότερη προσπάθεια κοινωνικής απαξίωσης του θεσμικού ρόλου του δικηγόρου και την κατάλυση θεμελιωδών αρχών που διέπουν την πολιτική δίκη, ενώ ταυτόχρονα το νομοσχέδιο ευνοεί προκλητικά την προνομιακή μεταχείριση των Τραπεζών, σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Οι δικηγόροι Πειραιά, όπως και η πλειοψηφία των δικηγόρων όλης της χώρας, περιβάλλοντας με αυξημένη εμπιστοσύνη τον πρωτοδοκιμαζόμενο θεσμό του δημοψηφίσματος, έστειλαν ένα ηχηρό μήνυμα με πολλούς αποδέκτες για τις ρυθμίσεις που επιχειρούν να συρρικνώσουν ακόμη περισσότερο το ήδη ακρωτηριασμένο πλαίσιο άσκησης της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, αλλά και την ελλιπή προστασία του πολίτη που προσφεύγει στη Δικαιοσύνη.

Ως Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, τιμώντας τη βούληση των συναδέλφων μου, δεσμεύομαι να εξαντλήσω κάθε δυνατότητα για την απόσυρση του κατατεθέντος νομοσχεδίου.

Γ. Σταματογιάννης
Πρόεδρος ΔΣΠ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΧΗ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥΣ

Γιάννης Βούτας
Μέλος Δ.Σ. του ΔΣΠ

Στις 2 και 3 Δεκεμβρίου του 2014 έλαβε χώρα, σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, το πανελλαδικό δημοψήφισμα του κλάδου μας, βάσει του άρθρου 138 του νέου Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013), προκειμένου οι δικηγόροι όλης της χώρας να δηλώσουν τη συμφωνία τους ή μη στο κατατεθέν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχέδιο νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αλλά και το είδος και τη μορφή των κινητοποιήσεων που επιθυμούν, σε περίπτωση διαφωνίας τους με το άνω κατατεθέν σχέδιο. Κατ' αρχήν, θεωρώ ότι η προσφυγή από την Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας στο νέο θεσμό του πανελλαδικού δημοψηφίσματος, που προβλέπεται από το άρθρο 138 του νέου Κώδικα περί Δικηγόρων για θέματα ιδιαίτερης και κρίσιμης σημασίας για το δικηγορικό λειτούργημα ή τη λειτουργία της δικαιοσύνης, ήταν μια απόφαση πρωτοποριακή, αφού έδωσε τη δυνατότητα στο ίδιο το σώμα των δικηγόρων, μέσα από μια διαδικασία άμεσης δημοκρατίας, αφενός να πάρει θέση για ένα σημαντικό νομοθέτημα που επρόκειτο να αλλάξει μεγάλο μέρος της φιλοσοφίας του δικονομικού μας συστήματος και αφετέρου να αποφασίσει το ίδιο για τις μορφές του αγώνα του δικηγορικού κόσμου ενάντια σ' αυτό το νόμο – τερατούργημα που θα κατέλυε συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα των πολιτών και θα εξαφάνιζε κάθε εμπιστοσύνη τους στη δίκαιη δίκη. Ανεξαρτήτως λοιπόν των όποιων ενστάσεων μπορεί να έχει κάποιος είτε ως προς τη διαδικασία λήψης απόφασης διεξαγωγής του δημοψηφίσματος είτε ως προς τον ασαφή τρόπο με τον οποίο τέθηκε προς τους συναδέλφους το ερώτημα για τη μορφή του αγώνα ενάντια στο άνω νομοθέτημα, η απόφαση για τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος δικαιώθηκε εκ του αποτελέσματος τόσο από το υψηλό ποσοστό συμμετοχής των δικηγόρων σ' αυτό, που άγγιξε στους τρεις μεγάλους Συλλόγους της χώρας (Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης) το 50% των εγγεγραμμένων συναδέλφων, δηλαδή η συμμετοχή στο δημοψήφισμα πλησίασε την συμμετοχή των δικηγόρων στις εκλογές των συλλογικών τους οργάνων, ενώ στους περισσότερους μικρότερους Συλλόγους της χώρας το μέσο ποσοστό συμμετοχής κυμάνθηκε στο 75-80%, όσο και από το βροντερό ΟΧΙ που φώναξε η συντριπτική πλειοψηφία του δικηγορικού σώματος με την ψήφο της με ποσοστό 93% στο κατατεθέν σχέδιο του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και την επιλογή της, επίσης με σημαντική πλειοψηφία, της συνέχισης του αγώνα μας με ΑΠΟΧΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ από τα καθήκοντά μας μέχρι την απόσυρση του άνω νομοθετήματος.

Το σημαντικό σε όλη αυτή την ιστορία είναι ότι επιτέλους οι δικηγόροι ξεσηκώθηκαν από τα γραφεία τους και αποφάσισαν έναν αγώνα που δεν είχε κλαδικές διεκδικήσεις, αλλά ήταν αγώνας προάσπισης των πολιτικών, κοινωνικών, δικονομικών και συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, όπως επιβάλει ο θεσμικός μας ρόλος ως συλλειτουργών στην απονομή της δικαιοσύνης, ήταν αγώνας ενάντια στην επιχειρούμενη κατάλυση κάθε έννοιας της δίκαιης δίκης, ήταν αγώνας προάσπισης των κοινωνικά και οικονομικά αδύναμων και ήδη σκληρά δοκιμαζόμενων συμπολιτών μας, ήταν αγώνας μη συμμόρφωσης στις αντισυνταγματικές υποδείξεις της ΤΡΟΪΚΑ, ήταν αγώνας ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Ηταν αγώνας που επεδίωκε να δώσει θάρρος στην κοινωνία, να διώξει την απραξία και το φόβο και να καλλιεργήσει την ΕΛΠΙΔΑ. Ηταν αγώνας που δόθηκε σε μια περίοδο που η μεγάλη πλειοψηφία του δικηγορικού κόσμου και ιδίως ο μέσος δικηγόρος και οι νέοι δικηγόροι αδυνατούν να ανταπεξέλθουν ακόμη και στις βασικές υποχρεώσεις τους, όπως η καταβολή των ασφαλιστικών τους εισφορών, λόγω της μείωσης της δικηγορικής ύλης και του κύκλου εργασιών τους, της υπερφορολόγησης, της επιβολής του ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες, των υπέρογκων παραβόλων υπέρ του Δημοσίου για την άσκηση ένδικων βοηθημάτων και μέσων (ιδίως στις φορολογικές υποθέσεις) που αποτρέπουν τους πολίτες από την προσφυγή στη Δικαιοσύνη. Γι' αυτό και ο αγώνας αυτός είχε ιδιαίτερη αξία, ανέδειξε την αξιοπρέπεια του δικηγορικού κόσμου της χώρας και έστειλε μήνυμα σε πολλούς αποδέκτες τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και στο

εξωτερικό.

Αντιταχθήκαμε στις διατάξεις ενός νομοσχεδίου το οποίο προέβλεπε :

- Ουσιαστική κατάργηση της ακροαματικής διαδικασίας στα αστικά δικαστήρια και υποκατάσταση των μαρτύρων από αμφίβολης αποδεικτικής αξίας ένορκες βεβαιώσεις (που ο καθηγητής κ. Μπέης τις αποκαλούσε χλεύη της αποδεικτικής διαδικασίας), ουσιαστικά δηλαδή σαφής αντισυνταγματική και μοναδική σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατάργηση της δημοσιότητας, προφορικότητας και αμεσότητας της πολιτικής δίκης με μοναδικό πρόσχημα την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης. Την ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν την απασχολεί προφανώς καθόλου η εξασφάλιση μιας δίκαιης δίκης που είναι και η ουσία του δικαιϊκού μας συστήματος. Αποψή μου είναι ότι καμία επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης δεν θα επιτευχθεί μ' αυτό τον τρόπο. Αυτό επιβεβαιώνει και η εμπειρία του πρόσφατου παρελθόντος με τις προσπάθειες των τελευταίων ριζικών τροποποιήσεων του ιδίου Κώδικα (Ν. 3914/2011 και 4055/2012) που δεν είχαν κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. Βασικός πυλώνας για την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης δεν μπορεί παρά να είναι η πρόσληψη αναγκαίου αριθμού δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων και παράλληλα η ενίσχυση και χρηματοδότηση των υποδομών και του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των δικαστηρίων σε συνδυασμό με μία σειρά αλλαγών στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που δεν θα φαλκιδεύουν τα δικαιώματα των πολιτών, αλλά θα διατυπωθούν μέσα από ένα ουσιαστικό και όχι προσχηματικό διάλογο με τη νομική κοινότητα (δικαστές, δικηγόρους, συμβολαιογράφους, δικαστικούς επιμελητές).

- τη συζήτηση της υπόθεσης στην τακτική διαδικασία χωρίς να είναι απαραίτητη η παρουσία των πληρεξουσίων δικηγόρων, ουσιαστικά δηλαδή προσέβαλε ευθέως τον θεσμικό ρόλο των δικηγόρων και την αναγκαιότητα συμμετοχής τους στην πολιτική δίκη. Η υποχρεωτική παράσταση του δικηγόρου δεν είναι συντεχνιακή διεκδίκηση, αλλά πραγματική κατάκτηση του νομικού μας πολιτισμού, καθώς θεμελιώνεται στον καθοριστικό και διακριτό ρόλο του δικηγόρου αφενός ως συλλειτουργού της δικαιοσύνης και αφετέρου ως υπερασπιστή των έννομων δικαιωμάτων των πολιτών.

- εκπλειστηρίαση ακινήτων με βάση την εμπορική και όχι την αντικειμενική αξία τους, διευκολύνοντας την απόκτηση και συγκέντρωση των ακινήτων προς όφελος των μεγάλων πιστωτών, δηλαδή κυρίως των Τραπεζών, σε χαμηλές τιμές.

- διεύρυνση και αναβάθμιση της προνομιακής μεταχείρισης των εμπραγμάτως ασφαλιζομένων πιστωτών, δηλαδή κυρίως των Τραπεζών, σε βάρος των προνομιακών απαιτήσεων από οφειλόμενους μισθούς, αλλά ακόμη και σε βάρος των απαιτήσεων του Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, με αποτέλεσμα το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους να μιλά για ενδεχόμενη απώλεια εσόδων του Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις που θα αναπληρωθεί από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και των ανωτέρω φορέων κατά περίπτωση. Δηλαδή ουσιαστικά δίνονται προνόμια στις Τράπεζες και στη συνέχεια αναζητείται η κάλυψη αυτής της συνειδητής δημοσιονομικής απώλειας πάλι μέσω προδήλως νέων φορολογικών ρυθμίσεων εις βάρος των πολιτών της χώρας!

- αφαίρεση από τον οφειλέτη ένδικων βοηθημάτων για την προσβολή της εκτέλεσης στα διάφορα στάδια και την καθιέρωση πλέον δύο μόνο χρονικών σταδίων για την άσκηση ανακοπής, ένα πριν και ένα μετά τον πλειστηριασμό.

- δυνατότητα επιβολής πολλαπλών κατασχέσεων στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

- κατάργηση της περίληψης κατασχετήριας έκθεσης, μειώνοντας το κόστος υπέρ των Τραπεζών που κατ' εξοχήν επισπεύδουν τη διαδικασία της εκτέλεσης και αποτελούσε πάγια απαίτησή τους εδώ και χρόνια.

- περιορισμό των ενδίκων μέσων στις αποφάσεις επί ανακοπών κατά την εκτέλεση με δυνατότητα μόνο άσκησης έφεσης, καθώς και περιορισμό του πεδίου αιτήσεων αναστολής.

- σύντμηση σειράς προθεσμιών κατά την εκτελεστική διαδικασία προς όφελος του επισπεύδοντα.

Πρόκειται για ρυθμίσεις που επανακαθορίζουν την όλη φιλοσοφία της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, με δραματική φαλκίδευση των δικαιωμάτων των οφειλετών των Τραπεζών και έρχονται σε συνέχεια σειράς βαρύτατα δυσμενών μέτρων κατά των οικονομικά ασθενέστερων και μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων και της μικρής ιδιοκτησίας.

Σημειωτέον ότι για να φτάσουμε στο παραπάνω σχέδιο Νόμου – τερατούργημα δεν υπήρξε κανένας ουσιαστικός διάλογος του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με το νομικό κόσμο της χώρας (δικαστές, δικηγόρους, συμβολαιογράφους, δικαστικούς επιμελητές), παρά τις περί του αντιθέτου εξαγγελίες, αφού αγνοήθηκαν πλήρως οι εμπεριστατωμένες παρατηρήσεις και προτάσεις επί των άρθρων του σχεδίου του ΚΠολΔ, όπως αυτές είχαν διατυπωθεί και γνωστοποιηθεί ήδη από τον

Αύγουστο του 2014, από την Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας. Παραγνωρίστηκε επίσης η ομόφωνη σχεδόν απόφαση της Διοικητικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι, στην πλειονότητά τους, ατυχείς και σε κάθε περίπτωση απρόσφορες προς επίτευξη των σκοπών που τις συνοδεύουν, βασίζονται δε στην προϋπόθεση ότι όλοι οι διάδικοι είναι οργανωμένες επιχειρήσεις με νομικούς συμβούλους και συγκροτημένα λογιστήρια, που έχουν ως εκ τούτου τακτοποιημένα και ευχερώς διαθέσιμα τα στοιχεία που αφορούν κάθε υπόθεση. Δεν ελήφθησαν ακόμη υπόψη οι ανάλογου περιεχομένου αποφάσεις των διοικητικών Ολομελειών των άλλων ανωτάτων Δικαστηρίων της χώρας. Κρίμα, γιατί τόσο ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Χαρ. Αθανασίου που διετέλεσε Πρόεδρος της Ενωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, όσο και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου κ. Νικ. Κανελλόπουλος που άσκησε επί πολλά έτη μάχιμη δικηγορία, είναι άνθρωποι προερχόμενοι από τον νομικό κόσμο της χώρας και γνώστες των προβλημάτων στο χώρο της δικαιοσύνης και ως εκ τούτου, δεν δικαιολογείται από μέρους τους η επιμονή σε ρυθμίσεις που καταλύουν κάθε έννοια της δίκαιης δίκης, ακόμη κι αν αυτές αποτελούν απαίτηση της ΤΡΟΪΚΑ με το πρόσχημα της συντόμευσης της απονομής της Δικαιοσύνης ή υπαγορεύονται από άλλα κέντρα εξουσίας, αφού, εντελώς συμπτωματικά, δύο από τα μέλη της Επιτροπής Σύνταξης του σχεδίου του ΚΠολΔ τυγχάνουν και νομικοί σύμβουλοι χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας.

Μετά λοιπόν από σχεδόν ενάμισυ μήνα αποχής από τα καθήκοντά μας μπορούμε να πούμε ότι πετύχαμε το στόχο μας, αφού, μπροστά σ' αυτή την καθολική και αποφασιστική αντίδραση σύσσωμου του νομικού κόσμου της χώρας, η ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων απέφυγε να εισάγει προς ψήφιση στη Βουλή το σχέδιο του ΚΠολΔ με την διαδικασία του κατεπείγοντος και στη συνέχεια, εν όψει και των ραγδαίων πολιτικών εξελίξεων και της προκήρυξης εκλογών στη χώρα, πάγωσε εντελώς την εισαγωγή του στη Βουλή προς ψήφιση. Μετά από αρκετά χρόνια και αφού ο κλάδος μας υπέστη αρκετές ήττες, δώσαμε μια μεγάλη μάχη και πετύχαμε επιτέλους μια σημαντική νίκη, γιατί τη δώσαμε ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΕΝΩΜΕΝΟΙ. Πετύχαμε, γιατί προλάβαμε τα γεγονότα και δεν τρέχαμε από πίσω τους, όπως στο πρόσφατο παρελθόν, όπου οι δύο προηγούμενοι Πρόεδροι του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας (και αναφέρομαι σ' αυτούς, γιατί εκπροσωπούσαν τον μεγαλύτερο Δικηγορικό Σύλλογο της χώρας και ήταν ex officio Πρόεδροι της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας και της Συντονιστικής Επιτροπής και άρα αυτοί που κινούσαν τα νήματα) απέφευγαν για προσωπικούς τους προφανώς λόγους να συγκρουστούν με την κεντρική εξουσία αποτρέποντας ή αποδυναμώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο και τις όποιες κινητοποιήσεις των μικρότερων Συλλόγων, με αποτέλεσμα τα τελευταία χρόνια το δικηγορικό σώμα να βρίσκεται προ τετελεσμένων γεγονότων και να έχει υποστεί χτυπήματα και ως κλάδος, αλλά και σε θεσμικό επίπεδο στο χώρο της Δικαιοσύνης. Αν μη τι άλλο, ο σχετικά πρόσφατα εκλεγείς Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών κ. Αλεξανδρής επέδειξε στη συγκεκριμένη περίπτωση γρήγορα αντανακλαστικά και σεβόμενος τις συλλογικές διαδικασίες προέβη σε άμεση σύγκληση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, την οποία διατήρησε σε συνεχή κινητικότητα και επαγρύπνηση, προς διαμόρφωση κοινής στάσης για την αντιμετώπιση του όλου θέματος.

Ερώτημα : έγιναν όλα σωστά ; η απάντηση είναι όχι, αφού η συνδικαλιστική μας ηγεσία δεν κατόρθωσε να πληροφορήσει επαρκώς την κοινωνία ότι ο αγώνας των δικηγόρων δεν αφορούσε κλαδικές διεκδικήσεις, αλλά ήταν αποκλειστικά αγώνας προάσπισης των πολιτικών, κοινωνικών, δικονομικών και συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών και της ασφάλειας δικαίου. Αυτό θα μπορούσε ενδεικτικά να γίνει με καταχωρήσεις σε μεγάλες εφημερίδες πανελλαδικής κυκλοφορίας, με ανακοίνωση στην τηλεόραση ή κάποιο σποτ αναφερόμενο στο δημοψήφισμά μας, με τη διανομή ενός φυλλαδίου, με επισκέψεις και ενημέρωση σε κοινωνικούς φορείς κλπ. Σε κάθε περίπτωση το δικηγορικό σώμα κέρδισε μια σημαντική μάχη. Για να κερδίσει τον πόλεμο θέλει ακόμη πολύ δρόμο και αγώνα. Εν όψει των εκλογών της 25ης Ιανουαρίου 2015 και της νέας Κυβέρνησης που θα προκύψει από αυτές, η συνδικαλιστική μας ηγεσία πρέπει να βρίσκεται σε εγρήγορση, προκειμένου να πετύχουμε την οριστική απόσυρση του σχεδίου - τερατουργήματος του ΚΠολΔ και να διεκδικήσουμε άμεσα : α) την κατάργηση του ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες, β) την εισαγωγή αφορολογήτου ορίου εισοδήματος στις 12.000 Ευρώ και γ) την επίλυση των ασφαλιστικών προβλημάτων και αναλογική μείωση των ασφαλιστικών μας εισφορών (φυσικά υπάρχουν κι άλλα πολλά θέματα και σε κλαδικό και σε θεσμικό επίπεδο που πρέπει να τεθούν στο τραπέζι του διαλόγου).

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΟ ΑΓΩΝΑ

Ψήφισμα της τακτικής Γ.Σ. της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων της 6/12/2014

Οι Δικαστικοί Λειτουργοί - Δικαστές και Εισαγγελείς – μέλη της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων κατά την τακτική Γενική Συνέλευση, που πραγματοποιήθηκε στις 6-12-2014, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Εφετείου Αθηνών.

Διαπιστώνουν τη διαρκή απαξίωση του θεσμού της Δικαιοσύνης από την Εκτελεστική Εξουσία και την αμφισβήτηση του θεσμικού ρόλου των Λειτουργών αυτής, που δεν συνάδει με την αρχή του Κράτους Δικαίου, που διέπει το δημοκρατικό μας πολίτευμα.

Διαπιστώνουν την κατ' εξακολούθηση μη συμμόρφωση της Εκτελεστικής Εξουσίας στις δικαστικές αποφάσεις, κατά παραβίαση των συνταγματικών αρχών, γεγονός που συνιστά μείζον θεσμικό ζήτημα, διότι η μη εφαρμογή τους θέτει σε κίνδυνο την έννομη τάξη και το Κράτος Δικαίου.

Διαπιστώνουν ότι οι παθογένειες που χαρακτηρίζουν το σύστημα απονομής της Δικαιοσύνης στη χώρα μας, παρά το σοβαρό, υπεύθυνο και τεκμηριωμένο λόγο που αρθρώνουν οι Δικαστικές Ενώσεις, δεν εξαλείφονται αλλά αντίθετα διογκώνονται, λόγω της απραξίας και αδιαφορίας των κυβερνώντων (έλλειψη υποδομών, μη κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων σε δικαστές, εισαγγελείς και γραμματείς, αποσπασματική και πρόχειρη νομοθέτηση, φωτογραφική πολλές φορές νομοθέτηση κλπ.)

Διαπιστώνουν την αθέτηση των δεσμεύσεων του Υπουργού Δικαιοσύνης περί κατάργησης των αντισυνταγματικών και μειωτικών για το κύρος της δικαστικής τους ιδιότητας, διατάξεων του νόμου 4055/2012, που αφορούν το Κεφάλαιο περί Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Κανονισμοί Δικαστηρίων, περικοπή μισθού κλπ.)

Διαπιστώνουν ότι αγνοήθηκαν οι προτάσεις της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων καθώς και των Ολομελειών του Αρείου Πάγου, του Εφετείου – Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, του Πρωτοδικείου Αθηνών και Πειραιώς, όσον αφορά την τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με τις οποίες είχαν εκφραστεί οι έντονες αντιρρήσεις των Δικαστικών Λειτουργών για βασικά κεφάλαια του Κώδικα. Εκφράζουν την έντονη δυσαρέσκειά τους διότι η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων δεν εκλήθη ούτε εκπροσωπήθηκε στην Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή του Κώδικα αυτού.

Αξιώνουν την ενημέρωση και εκπροσώπηση της Ένωσης στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, σχετικά με θεσμικά νομοσχέδια που αφορούν τη Δικαιοσύνη.

Καταδικάζουν οιαδήποτε απειλή βίας διατυπώνεται εναντίονΔικαστικών και Εισαγγελικών Λειτουργών.

Καλούν την Πολιτεία να αναγνωρίζει την ισοτιμία της Δικαστικής Εξουσίας με τις άλλες δύο Εξουσίες και να αποδεικνύει εμπράκτως και όχι μόνο με λεκτικές διακηρύξεις ότι σέβεται την ανεξαρτησία των Δικαστικών Λειτουργών.

Καλούν την Πολιτεία να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εύρυθμη και ταχεία απονομή της Δικαιοσύνης, ώστε να ανταποκρίνεται στις δίκαιες προσδοκίες του Ελληνικού Λαού.

Καλούν επίσης την Πολιτεία να λάβει άμεσα τα απαραίτητα μέτρα για την προσωπική ασφάλεια των Δικαστικών Λειτουργών και των δικαστικών υποδομών και εγκαταστάσεων, ώστε υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας και ελευθερίας, να επιτελούν το λειτούργημά τους.

Αποφασίζουν ως έκφρασης διαμαρτυρίας τη διακοπή των συνεδριάσεων επί τρίωρο, κατά την ημέρα εισαγωγής προς συζήτηση στην Βουλή του σχεδίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Τέλος, οι Έλληνες Δικαστές και Εισαγγελείς δηλώνουν προς κάθε κατεύθυνση, ότι θα εξακολουθήσουν να ασκούν με σθένος και υψηλό αίσθημα ευθύνης τα καθήκοντά τους, ως εγγυητές της συνταγματικής νομιμότητας και προς το συμφέρον των Ελλήνων Πολιτών.

Με εξουσιοδότηση της Γενικής Συνέλευσης
Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης

Η Πρόεδρος
Βασιλική Θάνου – Χριστοφίλου
Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου

Η Γενική Γραμματέας
Μαργαρίτα Στενιώτη
Εφέτης

Στην Γενική Συνέλευση παρέστη ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γιώργος Σταματογιάννης, ο οποίος έκανε σύντομο χαιρετισμό.

ΟΜ.Υ.ΛΕ

ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ ΛΙΜΑΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η **ΟΜ.Υ.Λ.Ε** και η **Ένωση Λιμενεργατών ΟΛΠ** διοργάνωσαν εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε **8/11/2014** στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΟΛΠ, Ακτή Μιαούλη 10, **Μέγαρο ΟΛΠ**, με θέμα:

ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ
ΛΙΜΑΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

«Η νομική εκδοχή εν όψει της εκδίκασης της προσφυγής στο ΣτΕ και άλλες νομικές πτυχές».

Εισηγήσεις στην εκδήλωση παρουσίασαν:

- **Δημήτρης Αυγητίδης**: Αναπληρωτής καθηγητής Νομικής Σχολής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου.
- **Γιώργος Γεραπετρίτης** : Αναπληρωτής καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών.
- **Γιώργος Κατρούγκαλος**: Ευρωβουλευτής – Καθηγητής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου.
- **Βασίλης Σαξώνης**: Δικηγόρος Πειραιά.
- **Γιώργος Σταματόγιαννης**: Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά.

Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος
Ψήφισμα 30ης Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος

Τα μέλη της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος, κατά την 30η Τακτική Γενική Συνέλευση, που συγκλήθηκε την 7-12-2014 στην αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ

Επιβεβαιώνουν ότι η Δικαιοσύνη αναδεικνύεται σε ουσιώδες αντίβαρο σε μια εποχή συνεχιζόμενης, πολυεπίπεδης κρίσης.

Καταγράφουν, εν τούτοις: (i) τη συνεχιζόμενη διόγκωση της ποινικής ύλης με τρόπο μη ορθολογικό, (ii) την πληθωρική, άρρυθμη και μη συστηματική νομοθέτηση με τρόπο που, εν τέλει, άγει σε ανασφάλεια Δικαίου, (iii) την επιφόρτιση της Δικαιοσύνης με έργα μάλλον συναρτώμενα με δημοσιονομικούς στόχους στο πλαίσιο της στρατηγικής εξόδου από την κρίση, μη συνάδοντα συχνά με το συνταγματικό ρόλο της, (iv) τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση των υποδομών και την απίσχνανση του ανθρώπινου δυναμικού των δικαστικών μονάδων, (v) την αντιπαραβολή Δικαιοσύνης και κοινωνίας, μέσω επιλεγμένης δημοσιοποίησης μιας εσκεμμένα ελλιπούς ή ανακριβούς εικόνας, σχετικά με το έργο της πρώτης, με σκόπευση την εξαγωγή εφήμερου πολιτικού οφέλους και, τέλος, (vi) την εκτροπή ορισμένων κυβερνητικών επιλογών, όσον αφορά στη συμμόρφωση με σε μια σειρά δικαστικών αποφάσεων, σε σημείο θεσμικού ατοπήματος, καθώς απροκάλυπτα αφίστανται της συνταγματικής θεμελιώδους επιταγής της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 Σ).

Εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους για την κατάσταση αυτή και την ανησυχία τους για τη μακρά αδιαφορία της εκτελεστικής εξουσίας έναντι των προβλημάτων της Δικαιοσύνης και δηλώνουν ότι θα αγωνιστούν θεσμικά για την επικράτηση του Δικαίου.

Καλούν την Πολιτεία να εγκύψει με το ενδιαφέρον που προσήκει σε μια από τις τρεις πολιτειακές λειτουργίες, στα αιτήματα και τις επισημάνσεις των δικαστικών λειτουργών,

Καλούν την Πολιτεία να επωφεληθεί της επικείμενης διαδικασίας αναθεώρησης του Συντάγματος, ώστε να αρθούν ατέλειες και αστοχίες που -τα τελευταία χρόνια- έδωσαν την αφορμή συνειρμών συναρτώμενων με την ατιμωρησία και τη διαφθορά. Στο αυτό πλαίσιο, καλούν την Πολιτεία να εξετάσει συναφή πάγια αιτήματα της Δικαστικής Λειτουργίας, με τρόπο σύγχρονο και προάγοντα την ουσιαστική ανεξαρτησία της.

Διακηρύσσουν ότι, παρά τη συγκυρία, οι Εισαγγελείς υπηρετούν το λειτούργημά τους με παρρησία, υψηλό φρόνημα και πλήρη προσήλωση στις συνταγματικές επιταγές.

Εξουσιοδοτούν το Διοικητικό Συμβούλιο να αναλάβει όλες τις αναγκαίες δράσεις, για την προβολή και ικανοποίηση των αιτημάτων του Κλάδου.

Με εξουσιοδότηση της Γενικής Συνέλευσης

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ε.Ε.
Ο Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Τζαβέλλας - Αντεισαγγελέας Εφετών
Ο Γεν. Γραμματέας
Δημήτριος Ζημιανίτης - Εισαγγελέας Πρωτοδικών

Σχεδιασμός και Υλοποίηση της Διαδικτυακής Πρόσβασης στις Ψηφιακές Υπηρεσίες του Κτηματολογίου

του **Γ.Π.Καραμιζάρη**
Δικηγόρου - Συμβούλου του Δ.Σ.Π

Στις 13/11/2014, ορισθείς από την ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, συμμετείχα στην 1η ενημερωτική συνάντηση μεταξύ στελεχών της «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ» και εκπροσώπων των φορέων (Δικηγορικών Συλλόγων, Συμβολαιογραφικών Συλλόγων, Δικαστικών Επιμελητών, Αμίσθων και Εμμίσθων Υποθηκοφυλάκων), που θα εμπλακούν στην επικείμενη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Κτηματολογίου για την υποβολή και διαβίβαση των εγγραπτέων πράξεων και των συνυποβαλλόμενων εγγράφων στα Κτηματολογικά Γραφεία και την ψηφιακή βάση της ΕΚΧΑ, τον απομακρυσμένο έλεγχο στα κτηματολογικά στοιχεία, την υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων, τη χορήγηση πιστοποιητικών, αντιγράφων και διαγραμμάτων και την ηλεκτρονική πληρωμή των προβλεπόμενων κατά την κείμενη νομοθεσία τελών και δικαιωμάτων για την εγγραφή τους στα κτηματολογικά βιβλία, δυνατότητες που παρέχονται θεσμικά μετά το Ν. 4164/2013.

Στη συνάντηση έγινε εκτενής έκθεση της υφιστάμενης κατάστασης στη λειτουργία του Κτηματολογίου μέσω των κτηματολογικών γραφείων και παρουσιάστηκαν οι νέες λειτουργικότητες και προοπτικές που σχεδιάζονται για τα Κτηματολογικά Γραφεία έως την οριστική τους μορφή.

Ο σχεδιασμός της οριστικής δομής του Κτηματολογίου εκπονείται από την ΕΚΧΑ ΑΕ κι έχει βασικούς στόχους την παροχή πραγματικά υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τους συναλλασσόμενους, μέσω σύγχρονων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και υποδομών, που ελέγχονται κεντρικά και εγγυώνται την ασφάλεια των στοιχείων του Κτηματολογίου. Πρόκειται για υπηρεσίες που παρέχονται μέσω διαδικτύου και αφορούν στη διαβαθμισμένη ηλεκτρονική πρόσβαση στη βάση δεδομένων του Κτηματολογίου όλων των εμπλεκομένων επαγγελματιών, υπόσχονται δε δυνατότητα πλήρους κύκλου εργασιών, χωρίς να απαιτείται η φυσική παρουσία στα Κτηματολογικά Γραφεία, τήρηση των αρχών της χρονικής προτεραιότητας και δημοσιότητας στην ηλεκτρονική κατάθεση, αξιοπιστία στις συναλλαγές και σεβασμό των προσωπικών δεδομένων.

Σημαντικό μέρος της συζήτησης αφορούσε στο ρόλο των εμπλεκομένων φορέων στη δημιουργία των e-services, τη συμμετοχή τους στη λειτουργία των εφαρμογών πληροφορικής και την υποδομή που αυτοί διαθέτουν. Προαπαιτούμενο για την ασφαλή πρόσβαση στο σύστημα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Κτηματολογίου κρίθηκε όχι μόνο η χρήση ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων, αλλά κυρίως η ψηφιακή πιστοποίηση και αυθεντικοποίηση των χρηστών, μέσω των μητρώων, που αναλαμβάνουν να εγγυηθούν για τον ενεργό ρόλο των μελών τους. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι διαθέτουν ήδη την κατάλληλη υποδομή για την ψηφιακή πιστοποίηση των μελών τους, ενώ και οι υπόλοιποι φορείς, απ' όσα δήλωσαν οι εκπρόσωποι τους είτε διαθέτουν υπηρεσίες μητρώου με ασφαλή και επικαιροποιημένα στοιχεία είτε βρίσκονται στη διαδικασία δημιουργίας τους. Δεδομένης λοιπόν της προϋπάρχουσας υποδομής στους φορείς που καλούνται να συνδράμουν στο ανωτέρω εγχείρημα, πρέπει αυτή να ληφθεί υπόψιν από την ΕΚΧΑ σε σχέση με τις τεχνικές προϋποθέσεις που θα τεθούν για την ψηφιακή πιστοποίηση των χρηστών των υπηρεσιών.

Δυστυχώς κατά τη συνάντηση δεν ετέθη σαφές χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του τμήματος του έργου, που αφορά στο δικό μας κλάδο. Ενώ η υπηρεσία της ηλεκτρονικής υποβολής των συμβολαιογραφικών πράξεων στα Κ.Γ. και η διαβίβαση των νεοεγγραφεισών συμβολαιογραφικών πράξεων στη ψηφιακή βάση της ΕΚΧΑ, λόγω χρηματοδότησης της από το ΕΣΠΑ πρέπει να βρίσκεται σε παραγωγική λειτουργία τον Οκτώβριο του 2015, για τις υπόλοιπες υπηρεσίες δεν υπάρχει χρονική δέσμευση πέραν της λειτουργίας της οριστικής δομής των Κ.Γ. και μπορούν να υλοποιούνται παράλληλα κατά φάσεις.

Πιθανόν πολλοί να θεωρήσουν, ότι ελάχιστα ενδιαφέρει πλέον επαγγελματικά η οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του Κτηματολογίου, αφού οι συμβολαιογραφικές πράξεις μεταβίβασης σπανίζουν. Εν μέρει η άποψη αυτή είναι δικαιολογημένη. Όμως από την άλλη, ο εκσυγχρονισμός και εξορθολογισμός υποδομών που σχετίζονται είτε με τη λειτουργία του δημοσίου είτε μ' εκείνη μίας κατηγορίας συναλλαγών και συμβάσεων και καλοδεχούμενη είναι και αναμφισβήτητα μας αφορά, μάλιστα, όχι μόνον ως πολίτες, αλλά κύρια ως θεσμικούς φορείς παροχής της «ασφάλειας Δικαίου».

της **Μαίρης Φλωροπούλου- Μακρή**
Αντιπροέδρου ΔΣΠ
Μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπείας CCBE

Διεθνή Νομικά Θέματα

I.
Στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο το ζήτημα της επιβολής ΦΠΑ στις δικηγορικές αμοιβές

Η σημαντική αυτή εξέλιξη προέκυψε από σχετική απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου του Βελγίου, στο οποίο, όπως είναι γνωστό, εδώ και μερικούς μήνες εκκρεμούσε **αίτηση Δικηγορικών Συλλόγων του Βελγίου για ακύρωση της επιβολής ΦΠΑ στις αμοιβές των δικηγόρων, ενώ παρέμβαση υπέρ των αιτούντων είχε ασκήσει και το Συμβούλιο των Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης (CCBE).**

Επιγραμματικά οι ισχυρισμοί του CCBE, αναφέρουν ότι παραβιάζονται με την επιβολή ΦΠΑ, το δικαίωμα πρόσβασης στην δικαιοσύνη/και το δικαίωμα στην παροχή νομικής βοήθειας, όπως επίσης και το δικηγορικό απόρρητο/ εμπιστευτικότητα.

Συγκεκριμένα, **το Βελγικό Συνταγματικό Δικαστήριο, με την 165/2014 απόφασή του, η οποία εκδόθηκε την 13.11.2014, αναβάλλοντας την έκδοση οριστικής απόφασης επί του θέματος, απευθύνει 4 προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο της Ε.Ε.**

Το ενδιαφέρον είναι ότι με τα ερωτήματα αυτά, μετά από εκτενές σκεπτικό, δεν ζητείται μόνο να εξετασθεί η δυνατότητα μερικής εξαίρεσης των αμοιβών για παροχή δικηγορικών υπηρεσιών από το ΦΠΑ (σε ορισμένες δηλαδή μόνο περιπτώσεις, όπως στις παρεχόμενες στο πλαίσιο της νομικής βοήθειας δικηγορικές υπηρεσίες), αλλά ***τίθεται υπό αμφισβήτηση ακόμη και ο ίδιος ο πυρήνας του ζητήματος, το κατά πόσο δηλαδή γενικώς η επιβολή ΦΠΑ στις δικηγορικές αμοιβές–όπως και η Οδηγία 2006/112, που προβλέπει την εναρμόνιση των φορολογιών σε σχέση με τον ΦΠΑ, δυνάμει της οποίας επιβλήθηκε ΦΠΑ στις αμοιβές από δικηγορικές υπηρεσίες- είναι σύμφωνη με συγκεκριμένους θεμελιώδεις κανόνες δικαίου που διέπουν την ευρωπαϊκή έννομη τάξη, όπως, ιδίως, με τη Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. (άρθρο 47, αλλά και 20 και 21), την ΕΣΔΑ (άρθρο 6), το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (άρθρο 14), αλλά και την ίδια τη Συνθήκη της Ε.Ε. (άρθρο 9).***

Η σημαντική αυτή απόφαση /εξέλιξη ανοίγει τον δρόμο και για εμάς τους έλληνες δικηγόρους, για την διεκδίκηση της κατάργησης του ΦΠΑ.

Επι του θέματος θα υπάρχει συνεχής ενημέρωση.

II.
Διακήρυξη της CCBE για τα θέματα Μετανάστευσης, καθώς και κατευθυντήριες γραμμές προς τους Ευρωπαϊκούς Δικηγορικούς Συλλόγους

Σημαντικό για τη χώρα μας το ζήτημα της Μετανάστευσης, το οποίο **βρέθηκε στο επίκεντρο των συζητήσεων της CCBE μετά από την αρχική πρωτοβουλία του ΔΣΠ.** Υπενθυμίζεται ότι Ψήφισμα το οποίο παρουσιάστηκε με εισήγηση κκ Μ.Κοτσώνη και Ηλ. Κλάπα, από κο Ι. Καρδαρά και άλλους συναδέλφους στην συνεδρίαση του ΔΣ την 9/5/2013, έγινε ομόφωνα δεκτό απο τον πρ. Πρόεδρο κο Μανουσάκη και το Δ.Σ., υιοθετήθηκε απο την Ελληνική Αντιπροσωπεία τον Μάιο του 2013 στα πλαίσια διεξαγωγής της Ολομέλειας του CCBE στην Αθήνα υπο την προεδρία κου Ευαγγέλου Τσουρούλη, εισήχθη για συζήτηση στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων CCBE και με την εισήγηση κας Μ.Φλωροπουλου προς την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ και την παρέμβαση κου Παν. Περάκη στην ίδια επιτροπή και συνεχείς προτάσεις στις οποίες πρωτεύοντα ρόλο είχε η ελληνική πλευρά, η οποία συνεχίζει να συμμετέχει ενεργά στις εργασίες γύρω από το θέμα αυτό.

Συγκεκριμένα, στην συνεδρίαση της ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ του CCBE την 28-29 Νοεμβρίου 2014 στις Βρυξέλλες, στην οποία συμμετείχαν εκ μέρους του ΔΣΠ, ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γιώργος Σταματογιάννης, η Αντιπρόεδρος Μαίρη Φλωροπούλου Μακρή και ο Ευάγγελος Τσουρούλης απεφασίσθη κατά πλειοψηφία **το κείμενο της Διακήρυξης της CCBE για τα θέματα Μετανάστευσης, καθώς και το κείμενο των Κατευθυντήριων Οδηγιών προς τους Ευρωπαϊκούς Δικηγορικούς Συλλόγους, στα πλαίσια των ελληνικών θέσεων.**

Επίσης συνεστήθη ειδική ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ για την Μετανάστευση.

Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ έχουν αναρτηθεί στο οικείο site CCBE, θα αναλυθούν εκτενώς σε επόμενο άρθρο.

III.
10 Δεκεμβρίου: Ευρωπαϊκή Ημέρα Δικηγόρου

European Lawyers Day 2014 celebrates the common values of lawyers and their role in civil society in promoting the rule of law.

Με πρωτοβουλία της CCBE, η 10η Δεκεμβρίου καθιερώνεται ως Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ, στις κοινές αξίες που μας συνδέουν και στον κρίσιμο ρόλο που διαδραματίζουμε τόσο ως υπερασπιστές του δικαίου, όσο και ως εγγυητές της πρόσβασης στη Δικαιοσύνη για κάθε πολίτη.

Οι εκδηλώσεις της 10ης Δεκεμβρίου 2014 σε πανευρωπαικό επίπεδο, είχαν ως θέμα το κρίσιμο ζήτημα της διαφύλαξης της εμπιστευτικότητας στις σχέσεις του Δικηγόρου με τον εντολέα του, με ιδιαίτερη αναφορά στις μαζικές παρακολουθήσεις που αποκαλύφθηκαν από τον Έντουαρντ Σνόουντεν.

Σχετικά δε ενδιαφέρουσα συνέντευξη παραχώρησε ο κ. Ben Wizner, νομικός παραστάτης του Ε. Σνόουντεν και Διευθυντής του ACLU (American Civil Liberties Union).

Σε Δήλωση για Τον εορτασμό και το ρόλο του Δικηγόρου, προέβη η αρμόδια για τα θέματα Δικαιοσύνης Ευρωπαία Επίτροπος Věra Jourová.

Στην Ελλάδα, εκδήλωση για τον εορτασμό της Ημέρας του Δικηγόρου πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του ΔΣΑ (ώρα 18:30), με ομιλίες και στρογγυλό τραπέζι.

Να σημωθεί επίσης οτι το CCBE λόγω των συνεχών πιέσεων που δέχεται - βάλλεται εν πολλοίς - το δικηγορικό λειτούργημα τόσο στην Ευρώπη όσο και διεθνώς, αλλα και των προκλήσεων που θα κληθεί να αντιμετωπίσει στο μέλλον, απεφάσισε την σύσταση Ειδικής Επιτροπής (που αποτελείται κυρίως από πρώην Προέδρους του CCBE) για την εξέταση του θέματος «Το Μέλλον του CCBE και του Δικηγορικού Λειτουργήματος».

Η νεοσύστατη Επιτροπή είναι αρμόδια και για την υποβολή προτάσεων για το εν λόγω σημαντικό ζήτημα που αφορά τον κλάδο μας σ' όλη την επικράτεια της Ευρώπης.

Ο πρώην Πρόεδρος του CCBE κος Ευάγγελος Τσουρούλης, κατόπιν του διορισμού του με σχετική επιστολή προς το Προεδρείο της Ολομέλειας των Δ.Σ. Ελλαδος, ζήτησε τις απόψεις και προτάσεις για προώθηση στα αρμόδια όργανα του CCBE, ώστε να ληφθούν υπόψη από την παραπάνω Επιτροπή, και στη συνέχεια από την Ολομέλεια του CCBE, η γνώμη και οι εισηγήσεις της ηγεσίας του Σώματος των Ελλήνων Δικηγόρων.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ομιλία στον ΔΣΑ την 10/12/2014 σε εκδήλωση για την Ευρωπαϊκή Ημέρα του Δικηγόρου

Πολυχρόνη Παν. Τσιρίδη
Δ.Ν.- Δικηγόρου

Εισαγωγή

Ο θεσμός του δικηγορικού απορρήτου έχει συνταγματική θεμελίωση στα αρ. 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 20 παρ. 1 Σ. Η σχέση του με το Σύνταγμα νοείται είτε ως πραγμάτωση δικαιωμάτων, είτε ως εγγύηση θεμελιωδών δικαιωμάτων του πολίτη που διασφαλίζονται μέσω του θεσμού του δικηγορικού απορρήτου[1]. Παράλληλα, θεμελιώνεται και σε κανόνες αυξημένης τυπικής ισχύος και ειδικότερα, στα άρθρα 6 και 8 της ΕΣΔΑ και στο άρθρο 6 παρ. 2 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ αναγνωρίζεται και από τη νομολογία των υπερεθνικών δικαιοδοτικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Είναι επίσης γνωστό, ότι αυτός ο θεσμός απαντάται σε όλα τα κράτη, τόσο τα ηπειρωτικά, όσο και τα αγγλοσαξωνικά (common law και civil law countries), με διάφορες παραλλαγές. Στα διάφορα συστήματα, υπάρχουν κανόνες συνταγματικοί ή νομοθετικές προβλέψεις που εξασφαλίζουν την επαγγελματική εχεμύθεια, αλλά και κανόνες δεοντολογίας, οι οποίοι προβλέπουν κυρώσεις για τους δικηγόρους που αθετούν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.

Παρά τη σπουδαιότητα του θεσμού του δικηγορικού απορρήτου και την κατοχύρωσή του από νομοθετικά κείμενα αυξημένης τυπικής ισχύος, παρατηρείται πλέον το φαινόμενο ο νομοθέτης να αποπειράται εισαγωγή περιορισμών και άρσεων αυτού, προκειμένου να διευκολύνει την απόδειξη τέλεσης αξιόποινων πράξεων.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και στην ΕΕ επιχειρείται η χαλάρωση του δικηγορικού απορρήτου, ώστε να διευκολυνθεί ο εντοπισμός και η απόδειξη παρανόμων δραστηριοτήτων. Ο Έλληνας Νομοθέτης επίσης διευρύνει τις εξουσίες ελεγκτικών μηχανισμών και διαφόρων Αρχών πρόσβασης σε στοιχεία και έρευνες, αίροντας το επαγγελματικό απόρρητο, προκειμένου να εντοπιστούν και αξιοποιηθούν αποδεικτικά στοιχεία τέλεσης σοβαρών αξιοποίνων πράξεων. Η τάση αυτή ξεκίνησε από τη νομοθεσία για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας κατ' επιταγήν των αντιστοίχων Οδηγιών της ΕΕ (Βλ. Ν. 3424/2005 και Ν. 3691/2008) και συνεχίστηκε, χωρίς διεθνή δέσμευση για αδικήματα φορολογικά, διαφθοράς και παράβασης του «πόθεν έσχες».

Στον ελληνικό ποινικό χώρο, μοναδική κάμψη του δικηγορικού απορρήτου αποτελεί η περίπτωση του άρθρου 232 ΠΚ (παρασιώπηση εγκλήματος), όπου προβλέπεται ότι οποιοδήποτε πρόσωπο (συμπεριλαμβανομένων και των δικηγόρων που δεν εξαιρούνται) γνωρίζει ότι μελετάται και σχεδιάζεται η διάπραξη κακουργήματος, του οποίου την τέλεση μπορεί να εμποδίσει, αν το αναγγείλει στις αρχές, τιμωρείται, αν δεν το πράξει. Σε αυτήν την υποχρέωση υπόκειται και ο δικηγόρος και αυτή ήταν η μοναδική ρωγμή στο θεσμό του δικηγορικού απορρήτου, απολύτως δικαιολογημένη, πληρούσα τους όρους της αναλογικότητας, αφού το διακυβευόμενο έννομο αγαθό είναι η αποτροπή της τέλεσης ενός κακουργήματος, το οποίο δικαιολογεί την κάμψη της επαγγελματικής εχεμύθειας, δεδομένου ότι μεταξύ των δύο αυτών εννόμων αγαθών, προέχει η αποτροπή της τέλεσης ενός κακουργήματος.

Οι κοινοτικές οδηγίες για το ξέπλυμα χρήματος, οι αντιδράσεις των Ευρωπαίων δικηγόρων και η απόφαση του ΔΕΚ

Για πρώτη φορά στο χώρο της ΕΕ επιχειρείται μια θεσμική κάμψη του δικηγορικού απορρήτου με τις κοινοτικές οδηγίες των ετών 1991, 2001 και 2005 για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην εθνική μας νομοθεσία με τους Ν. 2331/1995, 3424/2005 και 3691/2008 αντίστοιχα. Το έναυσμα για την ανάληψη της ως άνω νομοθετικής πρωτοβουλίας αποτέλεσαν οι συστάσεις της FATF. Η 2η κοινοτική οδηγία ήταν το νομοθέτημα εκείνο που για πρώτη φορά προσέθεσε στα υπόχρεα πρό-

σωπα και τους δικηγόρους, οι οποίοι, πλέον, υποχρεούνται να αναγγείλουν στις αρχές πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όχι βέβαια σε όλο το φάσμα του δικηγορικού αντικειμένου, αλλά στις περιπτώσεις που ενεργούν και παρέχουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως π.χ. διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών, αγοραπωλησία ακινήτων ή επιχειρήσεων, σύσταση και διαχείριση εταιριών κλπ.. Σε αυτές τις πράξεις εκτιμήθηκε ότι ο δικηγόρος ενεργεί ως οικονομικός διαμεσολαβητής και παρέχει υπηρεσίες, όπως και κάθε άλλος επαγγελματίας και συνεπώς, δεν λειτουργεί στο πλαίσιο του παραδοσιακού θεσμικού του ρόλου και ως εκ τούτου νοείται η κάμψη του δικηγορικού απορρήτου και η επιβολή της υποχρέωσης να αναγγείλει τις υποψίες του για τέλεση αδικήματος νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, εάν τέτοιες περιήλθαν στην αντίληψή του.

Αυτή λοιπόν, είναι η πρώτη κάμψη που υπήρξε στο θεσμό του δικηγορικού απορρήτου, η οποία υιοθετήθηκε από τον Έλληνα νομοθέτη με το Ν. 3424/2005 και στη συνέχεια επαναλήφθηκε με τον Ν. 3691/2008. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι στη Ευρώπη επιχείρησαν να προσβάλουν αυτή τη νομοθεσία, ως αντίθετη, αναντίστοιχη και ασύμβατη με μείζονες δικαιϊκές αρχές, όπως η ανεξαρτησία του Δικηγόρου, το καθήκον επαγγελματικής εχεμύθειας, το καθήκον πίστης στον πελάτη, οι αξιώσεις της δίκαιης δίκης, ο σεβασμός στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και η αρχή της αναλογικότητας.

Ειδικότερα, οι Βελγικοί Δικηγορικοί Σύλλογοι προσέφυγαν στο Συνταγματικό Δικαστήριο του Βελγίου κατά του κύρους της νομοθεσίας που ενσωμάτωνε τη δεύτερη κοινοτική Οδηγία, στο βαθμό που αυτή έθετε θέμα υποχρέωση του Δικηγόρου να αναφέρει στις Αρχές πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Το Συνταγματικό Δικαστήριο του Βελγίου έθεσε τότε, προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΚ, αναφορικά με το εάν αυτή η Οδηγία είναι συμβατή με το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, δηλαδή με τις αρχές της δίκαιης δίκης. Ενώπιον του ΔΕΚ (υπόθεση C 305/2005, η απόφαση δημοσιεύθηκε το 2007) παρενέβη το CCBE (που εκπροσωπεί 32 Δικηγορικούς Συλλόγους της Ευρώπης, που αριθμεί πάνω από 1.000.000 μέλη).

Το ΔΕΚ, ενώ είχε πράγματι μία μοναδική ευκαιρία να κάνει ένα καθολικό έλεγχο συμβατότητας - νομιμότητας της Οδηγίας αυτής, με αυτές τις μείζονες δικαιϊκές αρχές, εντούτοις δεν ασχολήθηκε με αυτό το θέμα, αλλά, στηριζόμενο φορμαλιστικά στο άρθρο 234 της Καταστατικής Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προβλέπει ότι το Δικαστήριο θα αποφανθεί μόνο επί του ζητήματος που έθεσε το αιτούν Κράτος, έλεγξε μόνο στη συμβατότητα με το α. 6 της ΕΣΔΑ, δεχόμενο ότι δεν υπάρχει παραβίαση αυτού. Πράγματι, είναι γεγονός ότι η προστασία του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ είναι ούτως ή άλλως εκτός της υποχρέωσης αναφοράς. Η ένδικη διαδικασία είναι εκτός εμβέλειας αυτών των διατάξεων, αφού αυτές θεσπίζουν υποχρέωση αναφοράς του δικηγόρου μόνο σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές κλπ.. Επομένως, ορθώς απεφάνθη ότι δεν υπάρχει θέμα ασυμβατότητας, ερευνώντας stricto sensu το συγκεκριμένο θέμα. Όμως το ΔΕΚ, προέβη σε κάποιες κρίσεις που έχουν σημασία, προκειμένου να αντιληφθεί κανείς τη στάθμιση αναλογικότητας στην οποία προέβη in concreto. Ειδικότερα, έκρινε το ΔΕΚ ότι αυτές οι υποχρεώσεις δικαιολογούνται από την ανάγκη καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η οποία προδήλως επηρεάζει την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος που αποτελεί σημαντική απειλή για τις κοινωνίες των κρατών – μελών. Το ΔΕΚ προέβη σε τέτοια στάθμιση αναλογικότητας, γεγονός που πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν και ο Έλληνας εφαρμοστής του δικαίου, προκειμένου να κρίνει ζητήματα αναλογικότητας.

Όμως, όπως είναι γνωστό, παρά το ότι στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπήρξαν αυτές οι οδηγίες, διότι θα έπρεπε να προστατευθούν οι κοινωνίες των Κρατών Μελών από ναρκωτικά, τρομοκρατία και οργανωμένο έγκλημα, νομοθετικά υπάρχει μία διολίσθηση αυτής της «προστασίας» σε αδικήματα μικρής και μεσαίας βαρύτητας, σε αδικήματα καθημερινότητας, όταν βασικό πια αδίκημα, ώστε να τίθεται σε εφαρμογή η νομοθεσία για το ξέπλυμα χρήματος, είναι κάθε αδίκημα, και πλημμέλημα, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης άνω των 6 μηνών. Παρατηρούμε, δηλαδή, ότι ακόμη και αδικήματα αρμοδιότητας του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου αποτελούν βασικά αδικήματα, που επισύρουν την εφαρμογή των διατάξεων για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες!

Η απόφαση Michaud κατά Γαλλίας

Την απόφαση του ΔΕΚ ακολούθησε η δεύτερη

σχετική με το ζήτημα απόφαση του ΕυρΔΔΑ Michaud κατά Γαλλίας (Απόφαση ΕΔΔΑ 12323/11). Ο Michaud, Γάλλος Δικηγόρος, προσέφυγε στο Conseil d' Etat, ισχυριζόμενος ότι οι υποχρεώσεις των Δικηγόρων είναι ασύμβατες και αναντίστοιχες με τα α. 6 και το 8 της ΕΣΔΑ. Το Conseil d' Etat απέρριψε αυτή την προσφυγή και ο Michaud προσέφυγε στο Στρασβούργο κατά αυτής της αποφάσεως.

Μολονότι το ΕυρΔΔΑ απέρριψε την προσφυγή του Michaud, προέβη εντούτοις σε ορισμένες σκέψεις, που έχουν σημασία. Έκρινε, λοιπόν, το ΕυρΔΔΑ ότι η προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας Δικηγόρου – πελάτη δεν συναρτάται μόνο με το δικαίωμα του τελευταίου σε δίκαιη δίκη, (το α. 6 της ΕΣΔΑ), αλλά το δικηγορικό απόρρητο θεμελιώνεται επιπλέον, ευθέως και ρητώς, ως θεμελιώδες δικαίωμα, στο α. 8 της ΕΣΔΑ. Απέρριψε όμως, την προσφυγή δεχόμενο ότι δεν υπάρχει παράβαση του α. 8, κρίνοντας ότι εν προκειμένω ο συγκεκριμένος περιορισμός δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, εν όψει του ότι πρώτον, δεν ισχύει η υποχρέωση για όσες δραστηριότητες εντάσσονται στον παραδοσιακό ρόλο του δικηγόρου, π.χ. εκπροσώπηση του πελάτη, παροχή νομικών συμβουλών κατ' αρχήν, αλλά μόνον όταν ο δικηγόρος παρέχει υπηρεσίες επί χρηματοοικονομικών συναλλαγών, οπότε οι υπηρεσίες του αυτές προσομοιάζουν με δραστηριότητες άλλων επαγγελματιών που υπόκεινται στις αυτές υποχρεώσεις αναφοράς. Και δεύτερον, ο δικηγόρος σε κάθε περίπτωση, δεν υποβάλλει την αναφορά απευθείας στις Αρχές, αλλά στον Πρόεδρο του Δικηγορικού του Συλλόγου, ο οποίος εκτιμά αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την περαιτέρω αναγγελία. Θεώρησε λοιπόν το ΕυρΔΔΑ ότι αφενός μεν ο παραδοσιακός ρόλος του Δικηγόρου ούτως ή άλλως είναι εκτός της υποχρέωσης αναφοράς της ύποπτης συναλλαγής, άρα δεν τίθεται θέμα ασυμβατότητας, ενόψει του ότι καθ' όλα τα άλλα η προστασία είναι δεδομένη και ισχύει, αφετέρου, σε κάθε περίπτωση, ο Δικηγόρος υποβάλλει την αναφορά στο Δικηγορικό Σύλλογο και όχι απευθείας στις Αρχές. Και το Δικαστήριο του Στρασβούργου, λοιπόν, δέχθηκε ότι το απόρρητο, ούτως ή άλλως, στην βασική, κλασσική, παραδοσιακή του μορφή τυγχάνει απόλυτης προστασίας και με το α. 6 και με το α. 8 της ΕΣΔΑ, και μόνο κατ' εξαίρεσιν, στο πλαίσιο και στο επίπεδο αυτών των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, νοείται αυτή η κάμψη του.

Η προστασία της έντυπης και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας δικηγόρου και εντολέα

Στην υπόθεση AM & S κατά Επιτροπής Ανταγωνισμού του 1982, το ΔΕΚ έκρινε ότι το απόρρητο της αλληλογραφίας δικηγόρου πελάτη ανταποκρίνεται στο δικαίωμα του κάθε πολίτη να έχει τη δυνατότητα να συμβουλεύεται ελεύθερα το Δικηγόρο του, το επάγγελμα του οποίου συνεπάγεται την παροχή νομικών συμβουλών κατά τρόπο ανεξάρτητο σε όσους τη χρειάζονται. Η αρχή αυτή, συνεχίζει το ΔΕΚ, συνδέεται στενά με την αντίληψη περί του θεσμικού ρόλου του Δικηγόρου, που θεωρείται συνεργάτης της Δικαιοσύνης. Καταλήγει, όμως, ότι έχει εφαρμογή μόνο επί ανεξαρτήτων Δικηγόρων και όχι επί Δικηγόρων τελούντων σε σχέση εργασίας (in house lawyers). Αυτό το ζήτημα απασχόλησε και το ΠΕΚ (υποθέσεις Τ-125 και Τ-253/2003, και ήδη και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο μετ' αναίρεσιν ασχολήθηκε με την απόφαση του ΠΕΚ). Το ΠΕΚ λοιπόν, στην απόφαση Akso Chemicals κατά Επιτροπής Ανταγωνισμού, ουσιαστικά επανέλαβε τη νομολογία του ΔΕΚ, θεώρησε δηλαδή, πάλι ότι η προστασία παρέχεται μόνο στον ανεξάρτητο Δικηγόρο και έδωσε μία αυτόνομη έννοια του κοινοτικού δικηγορικού απορρήτου, τονίζοντας ότι αυτό δεν είναι εξαρτημένο από τα εθνικά δίκαια, αλλά το ΔΕΚ και το ΠΕΚ καθορίζουν σε τι συνίσταται, ενόψει και του ότι και το θέμα του ανταγωνισμού, στο οποίο αφορούσαν οι 2 αυτές υποθέσεις, είναι μείζον για τα συμφέροντα της Κοινότητας.

Στην υπόθεση λοιπόν, Akso Chemicals κατά Επιτροπής Ανταγωνισμού, τέθηκε το ζήτημα, εάν μέρος της αλληλογραφίας των εσωτερικών Δικηγόρων ή άλλα έγγραφα που έχουν ανταλλαγεί με τον πελάτη υπόκεινται στην προστασία του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ. Έκρινε λοιπόν το ΠΕΚ, ότι στο πλαίσιο προστασίας του α. 8 της ΕΣΔΑ εντάσσεται όλη η έντυπη και ηλεκτρονική αλληλογραφία δικηγόρου- πελάτη, αλλά ακόμη και προπαρασκευαστικά έγγραφα, που δεν έχουν ανταλλαγεί με το δικηγόρο, αλλά βρέθηκαν στα γραφεία της επιχείρησης ή ακόμη και έγγραφα που δεν συντάχθηκαν καν για να σταλούν στο δικηγόρο, υπό την προϋπόθεση ότι καταρτίστηκαν από τον πελάτη με σκοπό να ζητηθεί νομική συμβουλή από το δικηγόρο. Όλα αυτά λοιπόν, εντάσσονται στην προ-

στασία του δικηγορικού απορρήτου, διότι κατατείνουν στο να διασφαλίσουν την παροχή νομικής συμβουλής, είτε προ είτε κατά τη διάρκεια μιας εξελισσόμενης υπόθεσης εν ευρεία έννοια όχι κατ' ανάγκη μιας sticto sensu ένδικης διαφοράς (διαμεσολαβητή, διαιτητή κλπ.). Εν συνεχεία, προκειμένου να ορίσει το δικηγορικό απόρρητο, αναφέρει ότι το ΔΕΚ και το ΠΕΚ έχουν οικοδομήσει μια αυτόνομη κοινοτική έννοια του δικηγορικού απορρήτου το οποίο θέτει ως βάση και προϋπόθεση αυτής της προστασίας: α) η επικοινωνία να έλαβε χώρα για τους σκοπούς και προς το συμφέρον του δικαιώματος υπερασπίσεως του πελάτη και β) η επικοινωνία να προέρχεται από ανεξάρτητο δικηγόρο. Στο σημείο αυτό, αξίζει να διευκρινιστεί ότι ο Εισαγγελέας του ΔΕΚ το 1982, όπως και το CCBE που παρενέβη στην υπόθεση αυτή ενώπιον του ΔΕΚ, έθεσαν το ζήτημα ότι το δικηγορικό απόρρητο πρέπει να ισχύει και για το δικηγόρο που τελεί σε σχέση εργασίας, αφού και αυτός ο δικηγόρος είναι μέλος ενός δικηγορικού συλλόγου, υπόκειται στους αυτούς κανόνες δεοντολογίας και, συνεπώς, η διαφοροποίησή του δεν είναι νοητή. Παρά ταύτα, διατηρήθηκε αυτή η άκαμπτη ερμηνεία της διάταξης, αυστηρά συσταλτική, με την έννοια αυτού του ορισμού του δικηγορικού απορρήτου αυτονόμως σε επίπεδο ΕΕ, εν όψει του ότι κρίθηκε ότι δεν πρέπει να ισχύει αυτή η προστασία και για τους εσωτερικούς δικηγόρους, διότι τάχα αυτοί δεν έχουν τα εχέγγυα να θεωρηθούν ως ανεξάρτητοι δικηγόροι, στους οποίους αντανακλούν και υπέρ των οποίων είναι διασφαλισμένη η προστασία του α. 8 της ΕΣΔΑ.

Η ελληνική νομοθεσία

Στην Ελλάδα, ο Ν. 3691/2008 καθορίζει στο α. 26 τα υπόχρεα πρόσωπα (14 κατηγορίες, μεταξύ των οποίων και οι δικηγόροι). Οι δικηγόροι λοιπόν, έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν αμελλητί την Αρχή για το ξέπλυμα χρήματος με δική τους πρωτοβουλία, όταν γνωρίζουν, έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι διαπράττεται, επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί πράξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση τρομοκρατίας. Δεύτερη υποχρέωση όλων των προσώπων, μεταξύ των οποίων και οι δικηγόροι, είναι να παρέχουν αμελλητί στην Αρχή και σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή κατόπιν αιτήσεώς τους, τις απαιτούμενες πληροφορίες και στοιχεία, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις.

Η παράγραφος 2 του α. 26 του Ν. 3691/2008 εισάγει εξαίρεση ως προς τους Δικηγόρους, ορίζοντας ότι οι δικηγόροι δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις της προηγούμενης παραγράφου (α και β) δηλαδή ούτε στην υποχρέωση αναφοράς, ούτε στην υποχρέωση παροχής στοιχείων, όσον αφορά πληροφορίες που λαμβάνουν από ή σχετικά με τον πελάτη τους, κατά τη διαπίστωση της νομικής θέσης του πελάτη, όταν τον υπερασπίζονται ή τον εκπροσωπούν στο πλαίσιο ή σχετικά με δίκη, συμπεριλαμβανομένων των συμβουλών για την κίνηση ή την αποφυγή μιας διαδικασίας, ανεξαρτήτως αν οι πληροφορίες λαμβάνονται πριν, κατά ή μετά από αυτή τη διαδικασία. Συνεπώς οι δικηγόροι σε ό,τι πράγματι, ουσιαστικά εντάσσεται και ανάγεται στον παραδοσιακό τους ρόλο, δεν υπόκεινται σε αυτές τις δύο υποχρεώσεις (αναφοράς και παροχής στοιχείων).

Το Ν. 3691/2008 ακολούθησαν και 3 άλλες διατάξεις που αίρουν γενικώς κάθε απόρρητο, οι οποίες όμως, διαφοροποιούνται από το α. 26 του Ν. 3691/2008. Οι νόμοι αυτοί είναι α) ο Ν. 3943/2011, που θέσπισε (με το α. 17[Α]) τον Οικονομικό Εισαγγελέα επί φορολογικών αδικημάτων, β) ο Ν. 4205/2013, που επεξέτεινε ακριβώς την ίδια άρση απορρήτου υπέρ του Εισαγγελέα και Ανακριτή διαφθοράς, στο πλαίσιο του Ν. 4022/2011 και γ) ο Ν. 4065/2012 για το πόθεν έσχες, όπου πλέον, όχι απλώς αίρεται το απόρρητο, αλλά ορίζει ότι όλα τα υπόχρεα πρόσωπα του Ν. 3691/08 χωρίς καμία εξαίρεση (άρα και οι Δικηγόροι), υποχρεούνται να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές παραβάσεις της νομοθεσίας για το πόθεν έσχες που τελεί ο πελάτης τους, επιχειρεί να τελέσει, τέλεσε ή επιχείρησε να τελέσει, σε περίπτωση δε, που δεν το πράξουν, διαπράττουν ποινικό αδίκημα.

Ήδη από το σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί, ότι οι ως άνω 3 διατάξεις αναφέρονται σε επαγγελματικό απόρρητο γενικά και όχι ειδικά στο δικηγορικό απόρρητο. Επομένως, θα πρέπει να εξετάσουμε εάν μπορεί να γίνει λόγος για κάμψη του δικηγορικού απορρήτου με αυτές τις διατάξεις.. Ειδικότερα, ο Ν. 3932/2011 τροποποίησε το Ν. 3691/2008 για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταργώντας την Επιτροπή και θεσπίζοντας την Αρχή για το ξέπλυμα χρήματος, αποτελούμενη από 3 Μονάδες (Μονάδα Α, Β και Γ). Ο νόμος αυτός ορίζει ότι έναντι των Μονάδων της Αρχής δεν νοείται χρηματιστηριακό, φορολογικό ή άλλο επαγγελματικό απόρρητο γενικά, με την επιφύλαξη των διατάξεων 212, 261, 262 ΚΠΔ. Ο Ν. 3943/2011, εισάγει το θεσμό του Οικονομικού Εισαγγελέα, όπου ορίζεται ότι ο

Οικονομικός Εισαγγελέας δεν υπόκειται σε περιορισμούς της νομοθεσίας για φορολογικό, τραπεζικό, χρηματιστηριακό και κάθε άλλο είδους απορρήτου γενικά. Ερωτάται λοιπόν, αν αυτή η διάταξη μπορεί να κάμπτει ειδικά το δικηγορικό απόρρητο όταν αυτή είναι η προστασία την οποία το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο έχει καθορίσει και ρυθμίσει. Στη συνέχεια, ο Ν. 4025/2013 επεκτείνει και αναφέρει ακριβώς τα ίδια για τον Εισαγγελέα και Ανακριτή διαφθοράς, στο πλαίσιο του Ν. 4022/2011, όπου αναφέρεται ότι ο Εισαγγελέας και ο Ανακριτής των εγκλημάτων διαφθοράς δεν υπόκεινται στους περιορισμούς του απορρήτου. Μάλιστα ο Ανακριτής μπορεί να εκδώσει και διάταξη άρσης απορρήτου και συγκεκριμένα, τραπεζικού, χρηματιστηριακού ή φορολογικού απορρήτου. Εν προκειμένω, βέβαια, δεν γίνεται λόγος για επαγγελματικό, άρα και για δικηγορικό απόρρητο, αλλά για τραπεζικό, χρηματιστηριακό ή φορολογικό απόρρητο. Τέλος, ο Ν. 4065/2012 για τη δήλωση περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που είναι υποκείμενα σε αυτή την υποχρέωση (πόθεν έσχες), ορίζει ότι έναντι των αρμοδίων αρχών για τον έλεγχο του πόθεν έσχες, κάμπτεται οποιοδήποτε απόρρητο και τα πρόσωπα που είναι υπόχρεα αναφοράς στο νόμο για το ξέπλυμα χρήματος (μεταξύ των οποίων και οι δικηγόροι), καθίστανται υπόχρεα αναφοράς και αδικημάτων πόθεν έσχες, άλλως τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης μέχρι δύο ετών.

Ερωτάται λοιπόν αν αυτοί οι ως άνω τρείς νομοθετικές παρεμβάσεις άρσης απορρήτου ισχύουν και για το δικηγορικό απόρρητο. Θεωρώ προφανές ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν επί δικηγορικού απορρήτου, το οποίο προστατεύεται από τις αυξημένης τυπικής ισχύος υπερεθνικές διατάξεις των άρθρων 6 και 8 του ΕΣΔΑ και 6 παρ. 2 της Συνθ. ΕΕ. Επίσης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κάμπτουν το δικηγορικό απόρρητο (ειδική μορφή επαγγελματικού απορρήτου), μετά τη θέση σε ισχύ του νέου Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν. 4194/2013), ο οποίος επαναοριοθετεί το απόρρητο. Στην αιτιολογική του έκθεση δε, ευθέως αναφέρεται ότι οι ρυθμίσεις του άρθρου 39 παράγραφος 1 και 5 αυτού (απαγόρευση έρευνας – κατάσχεσης και άρνηση μαρτυρίας), είναι απόλυτα συμβατές με το άρθρο 6 και 8 της ΕΣΔΑ, το άρθρο 6 παρ. 2 της Συνθήκης της Ένωσης, τη νομολογία του ΔΕΚ, αλλά και την απόφαση Michaud κατά Γαλλίας του ΕυρΔΔΑ. Ο νέος Κώδικας περί Δικηγόρων, λοιπόν, ορίζει κατά έναν τρόπο που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση, ότι δεν είναι επιτρεπτή η έρευνα και η κατάσχεση στο γραφείο ή το σπίτι του δικηγόρου. Αναφορικά δε με τη μαρτυρία του δικηγόρου, αναφέρεται ότι ο Δικηγόρος οφείλει να αρνηθεί να καταθέσει για όσα του έχει εμπιστευθεί ο εντολέας του και μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις εναπόκειται στον ίδιο η απόφαση να καταθέσει και σε ποιο μέτρο για πράγματα που του εμπιστεύθηκε ο εντολέας του, σταθμίζοντας την υποχρέωσή του ως θεμελιώδη υποχρέωση του δικηγορικού λειτουργήματος.. Επομένως, με δεδομένο ότι υπάρχει ο νέος αυτός νόμος, ο Κώδικας περί δικηγόρων, ο οποίος είναι νεότερος και ειδικότερος ως προς το δικηγορικό απόρρητο, ενώ οι άλλες προαναφερθείσες διατάξεις αφορούν γενικότερα κάθε επαγγελματικό απόρρητο, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι υπάρχει κάμψη του δικηγορικού απορρήτου για την προστασία τάχα αυτών των εννόμων αγαθών, για αδικήματα φορολογικά, διαφθοράς και πόθεν έσχες. Κατά μείζονα δε λόγο, όταν η προστασία του δικηγορικού απορρήτου θεμελιώνεται σε διατάξεις αυξημένης τυπικής ισχύος.

Επίλογος

Στο Κράτος δικαίου, η αναζήτηση της ουσιαστικής αλήθειας δεν πρέπει και δεν μπορεί να επιζητείται με κάθε τίμημα. Το δικηγορικό απόρρητο αποτελεί μία σημαντική κατάκτηση του νομικού πολιτισμού και δεν μπορεί να θυσιάζεται για διευκόλυνση της απόδειξης τέλεσης αδικημάτων. Κάθε ευκαιριακή, επικοινωνιακή ρύθμιση που ακυρώνει τον θεσμικό ρόλο του Δικηγόρου και τον μεταβάλλει σε καταδότη του εντολέα, επιφυλάσσοντάς του ρόλο κρατικών οργάνων είναι ανεπίτρεπτη και παράνομη, ως αντίθετη σε διατάξεις αυξημένης τυπικής ισχύος. Σε μια προηγμένη δημοκρατική πολιτεία, οι κανόνες επαγγελματικού ήθους και δεοντολογίας διαδραματίζουν τον δικό τους ιδιαίτερο ρόλο που τους καθιστά εξ ίσου αν όχι περισσότερο σεβαστούς από τους κανόνες του ποινικού νομοθέτη. Όλοι αυτοί οι περιορισμοί του δικηγορικού απορρήτου και η χαλάρωσή του που επιχειρείται νομοθετικά είναι εξαιρετικά επικίνδυνοι για την άσκηση των δικαιωμάτων του πολίτη, για την απονομή της δικαιοσύνης και εν τέλει για τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών στη Χώρα μας.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ
ΔΟΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ

1. Η Επιτροπή Μορφωτικών και Πολιτιστικών εκδηλώσεων του ΔΣΠ με αφορμή το διεθνές έτος EL GRECO (400 χρόνια από τον θάνατό του)προσκαλεί όλα τα μέλη του και -όποιον θα το επιθυμούσε- να παρακολουθήσει την εκδήλωση - ομιλία που θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΔΣΠ στις 13 Φεβρουαρίου ημέρα Παρασκευή στις 18.00 η ώρα. Ομιλητής θα είναι ο ιστορικός τέχνης, αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μάνος Στεφανίδης.

Επίσης την Κυριακή 15 Φεβρουαρίου 2015 και ώρα 13.00 θα πραγματοποιήσει ξενάγηση στην έκθεση του μουσείου Βορρέ με τίτλο ''Ιστορία - Ειρωνεία ''που έχει επιμεληθεί ο ίδιος .

---

2. Η Επιτροπή Μορφωτικών και Πολιτιστικών εκδηλώσεων σε συνεργασία με το Ίδρυμα Αικ. Λασκαρίδη καλεί τα παιδιά των μελών μας (μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) να παρακολουθήσουν διάλεξη που αφορά το έργο του Δομ. Θεοτοκόπουλου στον χώρο του ιδρύματος , με ομιλητή τον καθ. κ. Στεφανίδη.

θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Δηλώσεις συμμετοχής στα τηλ. :

6942 - 012220

210 - 4124519 κ. Κ. Τσαγκαράκη

(Σημ. θα υπάρξει ενημέρωση για την ημερομηνία και την ώρα της παρουσίασης μετά την συγκέντρωση των ονομάτων των ενδιαφερομένων).

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

λιμάνι στον πολιτισμό

Δράσεις και όραμα

της **Κικής Τσαγκαράκη-Μπαΐζου**
Δικηγόρου ΔΣΠ

Ο **κ. Τάκης Τζαμαργιάς** καλλιτεχνικός διευθυντής του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά κάνει απολογισμό του έργου του και δίνει το στίγμα του οράματός του και των προοπτικών του Θεάτρου μιλώντας στο περιοδικό μας.

1. κ.Τζαμαργιά, συμπληρώθηκε ήδη ένας χρόνος από την ανάληψη των καθηκόντων σας ως καλλιτεχνικός διευθυντής στο προσφάτως ανακαινισμένο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά και θα θέλαμε να μας περιγράψετε τις δυσκολίες που αντιμετωπίσατε στο έργο της ανασυγκρότησής του Θεάτρου σε ένα δρώντα οργανισμό που παράγει το πολιτιστικό του έργο μέσα σε αντίξοες συνθήκες που επιβάλλει η οικονομική συγκυρία.

Το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά παραδόθηκε στη δημοτική αρχή, από το Υπουργείο Πολιτισμού, με την ανάληψη των καθηκόντων μου. Ένα χρόνο πριν είχε παραδοθεί στο Υπουργείο από την ανάδοχο εταιρία ΑΚΤΩΡ. Η θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πειραιά προκηρύχθηκε τον Ιούλιο του 2013 και η επιλογή μου προέκυψε μέσα από τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Ύστερα από 14 χρόνια το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά προκειμένου να ανοίξει τις πύλες του και με δεδομένο ότι παρέλαβα «χάος»(με όλο το τεχνικό υλικό σε κούτες) διεκδίκησα από τον οργανισμό την απαραίτητη στελέχωση του Θεάτρου με συνεργάτες δοκιμασμένους στο χώρο των ειδικών τεχνικών εγκαταστάσεων και της επικοινωνίας. Φρόντισα για τομείς όπως ticketing και ταξιθεσία, καθαριότητα και φύλαξη.

Σε συνεργασία πάντα με τον ΟΠΑΝ και παρά τη στενότητα χρόνου, στο πλαίσιο της μονοετούς θητείας μου, πρόθεσή μου ήταν το πρόγραμμα να έχει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που αναλογούν στη μεγαλοσύνη του μνημείου. Ως πειραιώτης γνώριζα ότι υπήρχε και υπάρχει πολυσημία στον τρόπο ανάγνωσης του Δημοτικού Θεάτρου. Ο προσδιορισμός που υπάρχει μπροστά-Δημοτικό-είναι πολύ καθοριστικός και σε ένα μεγάλο βαθμό δεσμευτικός. Δεν έχει το αυτοδιοίκητο. Ανήκει στο Δήμο, οι αρμοδιότητες του και οι λειτουργίες του έχουν εκχωρηθεί στον ΟΠΑΝ.. Αυτός είναι και ο λόγος που το θέατρο αυτό, εκτός ελάχιστων φωτεινών εξαιρέσεων, λειτούργησε μέχρι και το 1999-χρονιά την οποία έκλεισε- σε ένα γενικότερο κλίμα παθογένειας.

Πολλές φορές οι ίδιοι οι Πειραιώτες εκφράζονται πολύ αντιφατικά για το Δημοτικό Θέατρο. Από τη μία, ένα θέατρο «μπαρόκ», που πρέπει να συνδεθεί με τα μπαρόκ θέατρα όλης της Ευρώπης. Από την άλλη θέλουν να είναι το Θέατρό τους και να λειτουργεί ως πνευματικό κέντρο της πόλης, ώστε να μπορούν να έχουν θέση φορείς και σχολεία του Πειραιά. Αυτό πρέπει να αποσαφηνιστεί ή να προσδιοριστεί.

2. Ποιο το όραμα που είχατε ξεκινώντας την θητεία σας ως διευθυντής και κατά πόσο ευοδώθηκε στην πράξη;

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και αναλαμβάνοντας το Σεπτέμβριο δεν υπήρχαν περιθώρια για μακροχρόνιο σχεδιασμό. το όραμά μου ήταν πολύ συμπυκνωμένο, ρεαλιστικό, αλλά όχι υπερφίαλο. Με πίστη, όραμα και αντοχή διεκδίκησα το Δημοτικό Θέατρο να γίνει

μοχλός δημιουργίας και σχεδιασμού για την πολιτιστική αναγέννηση της πόλης του Πειραιά και σημείο συνάντησης όχι μόνο των πολιτών της. Η θεματική του, στην χρονιά που πέρασε, επικεντρώθηκε ως όφειλε, στην αξιοσύνη του, στην αρχιτεκτονική και καλλιτεχνική του ιστορία ως αντανάκλαση της ιστορίας της πόλης και του λιμανιού της. Ένα λιμάνι στον πολιτισμό με στοχευμένες δράσεις πολλαπλών κατευθύνσεων και τάσεων με γεγονότα για όλες τις ηλικίες, που λαμβάνει σοβαρά υπόψη του την εντοπιότητα χωρίς να περιορίζεται σε αυτήν, προβάλλοντας όλες τις μορφές τέχνης με προεξάρχουσα την τέχνη του Διονύσου.

Το πρόγραμμα διαμορφώθηκε σταδιακά μέχρι το θέατρο να καταφέρει να βρει τον βηματισμό του.

Σε σχέση με τα χρονικά περιθώρια που είχαμε στη μονοετή θητεία μου και παρότι υπήρξε και αλλαγή της δημοτικής αρχής το θέατρο βρήκε το ρυθμό του, απέκτησε κοινό, έφερε κόσμο από την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας που ερχόταν γιατί ενδιαφερόταν για το πρόγραμμά μας και όχι απλώς και μόνον να επισκεφτεί το ανακαινισμένο Θέατρο.

Κάτω από αυτό το πρίσμα και με τις παραπάνω παραμέτρους διαμορφώθηκε το όραμα.

3. Η αισθητική της εποχής κατά πόσο μπορεί να επιβάλλει τους όρους της στην επιλογή των δράσεών σας. Δεδομένου ότι η λειτουργία του θεάτρου εξαρτάται άμεσα από την συμμετοχή ενός κοινού με ποικίλα αισθητικά κριτήρια και καλλιτεχνικές ευαισθησίες;

Το Θέατρο στη μακρά πορεία του ανέκαθεν απορροφούσε τους κοινωνικούς κραδασμούς και τους μετουσίωνε σε καλλιτεχνική πράξη. Η αισθητική της εποχής αφήνει το αποτύπωμά της στο Θέατρο, ως κατεξοχήν φύσει κοινωνική.

Η λειτουργία ενός Θεάτρου όπως του ΔΘΠ με 540 θέσεις με τεράστια λειτουργικά έξοδα και με μία μόνο κεντρική σκηνή εξαρτάται άμεσα από τη συμμετοχή ενός ευρύτερου κοινού με αναμενόμενα αισθητικά κριτήρια και καλλιτεχνικές ευαισθησίες. Αυτό καθόρισε και τις συγκεκριμένες επιλογές στις δικές μας παραγωγές: Καυγάδες στην Κιότζα (Γκολντόνι) την προηγούμενη χρονιά και Παράνομα Φιλιά - Κόκκινα Φανάρια (Γαλανός – Μαστοράκης) με σημαντικούς σκηνοθέτες και αναγνωρίσιμους ηθοποιούς. Απέφυγα συνειδητά προωθημένες αναζητήσεις και εναλλακτικές μορφές Θεάτρου από το φόβο της εκζήτησης και ίσως απομάκρυνσης μεγάλης μερίδας κοινού. Εντούτοις δευτερότριτα και για μικρότερο χρονικό διάστημα προτάθηκαν νεανικές απόπειρες αρκετά προωθημένες, προκειμένου να καλύψουμε ένα διαφορετικό κοινό νεανικό, γυναικείο, εφηβικό κλπ, όπως Ο Ελλην Βρυκόλαξ, Στον Ίσκιο της θυγατέρας, Το Πνεύμα των Χριστουγέννων, Γυναικείοι Μονόλογοι.

Επίσης με το Ερωτευμένος Σοπέν και το Μεφίστο τη θεατρική διασκευή της Μνουσκίν, πάνω στο διάσημο έργο του Κλάους Μαν ξεκινήσαμε συστηματική συνεργασία με την Εθνική Λυρική Σκηνή και το Εθνικό Θέατρο αντίστοιχα.

4.Κατά πόσο πρέπει να υπάρχει διαβάθμιση στην ποικιλία των επιλογών αυτών για να μην θεωρηθεί ότι χειραγωγείται το κοινό προς μια προεπιλεγμένη αισθητική κατεύθυνση;

Ακριβώς προς αποφυγήν οποιασδήποτε χειραγώγησης φροντίσαμε το πρόγραμμά μας την προηγούμενη χρονιά να είναι πολλαπλών τάσεων και κατευθύνσεων αλλά ενός επιπέδου. Βεβαίως αυτό προϋποθέτει και την ανάλογη οικονομική δυνατότητα. Από την άλλη βέβαια όταν έχεις δική σου παραγωγή όπως τώρα με τα: Παράνομα Φιλιά -Κόκκινα Φανάρια τα έξοδα αυξάνονται και τότε επιβάλλεται μεγαλύτερη διάρκεια παραστάσεων επομένως μικρότερη εναλλαγή. Κι εδώ τίθεται το ερώτημα αν δεν έχει και δικές του παραγωγές και περιορίζεται σε μετακλήσεις και φιλοξενίες – ενοικιάσεις θα αποκτήσει δική του ταυτότητα;

5. Ποιός ο ρόλος της χορηγίας σήμερα και ποιους άλλους τρόπους εξασφάλισης οικονομικών πόρων μπορείτε να προτείνετε για την εύρυθμη λειτουργία του θεάτρου;

Ο ρόλος της χορηγίας σήμερα περισσότερο από οποιανδήποτε άλλη εποχή είναι σημαντικός. Δυστυχώς στον τομέα αυτόν μέχρι τώρα δεν έγιναν παρά μόνον αποσπασματικές ενέργειες, Το υλικό ετοιμάστηκε αλλά δεν αξιοποιήθηκε. Φωτεινές εξαιρέσεις οι 40.000 ευρώ του Ιδρύματος Λασκαρίδη και η δημιουργία ιστοσελίδας του ΔΘΠ, από τον πρόεδρο του ΕΒΕΠ κ. Β. Κορκίδη. Από τη μέχρι τώρα παρουσία μου στο ΔΘΠ κανένας δεν ήταν διατεθειμένος να δώσει κάτι για το Θέατρο, σχεδόν όλοι ερμηνεύοντας τον προσδιορισμό Δημοτικό αξιοποιούσαν για να μην πω εκμεταλλεύονταν την υποδομή του στο όνομα κάποιας φιλανθρωπικής εκδήλωσης.

Ομολογώ ότι η σημερινή Δημοτική Αρχή κινείται προς ενεργοποίηση χορηγιών και ελπίζω να υπάρξουν, γιατί αυτές σε έναν μεγάλο βαθμό θα συμβάλλουν στη βιωσιμότητά του.

6. Ποιος ο ρόλος του εθελοντισμού σήμερα και πως μπορεί να ενεργοποιηθεί προς όφελος του θεάτρου;

Ο εθελοντισμός αξιοποιήθηκε μόνο στο πλαίσιο της συνεργασίας που αναπτύξαμε με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, έχοντας 3 φοιτητές επί πτυχίω για την πρακτική τους. Αυτοί ομολογουμένως βοήθησαν σε όλους τους τομείς διοίκησης, οργάνωσης και

εκτέλεσης παραγωγής, αποκτώντας πολύτιμη εμπειρία, ενισχύοντας ταυτόχρονα την ελάχιστη έως ανύπαρκτη στελέχωση του ΔΘΠ.

7. Ποιά η ανταπόκριση του κοινού στις δράσεις του θεάτρου κατά τον παρελθόντα χρόνο;

Σε όλες τις δράσεις του ΔΘΠ που αντιστοιχούν σε όλους τους τομείς τέχνης με προεξάρχουσα την τέχνη του Διονύσου η ανταπόκριση του κοινού μέχρι σήμερα ήταν θεαματική. Οι πειραιώτες που αποτελούν περίπου και το 40% του κοινού μας στηρίζουν την προσπάθεια του ΔΘΠ να βρει το βηματισμό του και νιώθουν περήφανοι που μετά από τόσα χρόνια σιωπής το Θέατρο τους ζωντανεύει με καλλιτεχνικές προτάσεις που τους αφορούν.

Σε όλες σχεδόν τις μέχρι τώρα δράσεις του η ανταπόκριση του κοινού αντιστοιχεί σε ένα ποσοστό της τάξης του 80% σε κάποιες μάλιστα φτάνει το 100% (όπως: Λυρική, Εθνικό, Καταλειφός, Ξακουστή Τετράς, Μπρουκ, έκθεση Βασίλη Φωτόπουλου κ.ά).

8. Θεωρείτε σκόπιμη την δράση του θεάτρου ως ενός φορέα πολιτισμού με ποικίλες δραστηριότητες ή θα πρέπει να περιορίζεται σε δραστηριότητες που αφορούν μόνο τον χώρο του θεάματος;

Η αρχιτεκτονική του και η ιστορία του επιβάλλει κατεξοχήν λειτουργία θεατρική. Η υψηλή ακουστική του προσφέρεται και για λυρικό θέατρο. Σίγουρα ως σημείο αναφοράς πολιτισμού θα μπορούσε να αναπτύξει δραστηριότητες που δεν περιορίζονται στο χώρο του θεάματος, όπως εικαστικές δράσεις, παρουσιάσεις βιβλίων, θεατρικά αναλόγια, μουσειακά εκθέματα μεγάλων δημιουργών, θεατρο-παιδαγωγικά προγράμματα. Όλα αυτά όμως προϋποθέτουν πλαίσιο και ανάλογη στελέχωση.

9. Ποιος ο ρόλος που διαδραματίζει η θεατρική παιδεία στην διαμόρφωση της πνευματικής ωρίμανσης του ατόμου;

Μέσα στην απεριόριστη πολυσημία του το Θέατρο εκείνο που το διαφοροποιεί από τις άλλες τέχνες είναι ο επικοινωνιακός του χαρακτήρας και η συμπύκνωση της κοινωνικής πραγματικότητας. Είναι από τους ελάχιστους εναπομείναντες χώρους που μας επιτρέπει να νιώθουμε μέλη μιας πολυπολιτισμικής κοινότητας. Το Θέατρο στο σύνολό του δεν είναι παρά μια σύνθετη πολιτιστική δημιουργία, στην οποία εμπεριέχονται στοιχεία και παράγοντες από περισσότερες τέχνες (λογοτεχνία, μουσική, ζωγραφική) σε μια οργανωμένη ενότητα με πολλαπλά επίπεδα προσέγγισης και ερμηνείας: ιστορικο - κοινωνικά, αισθητικο - ιδεολογικά.

Ο καθένας από εμάς από οποιανδήποτε θέση εμπλέκεται με το Θέατρο, είτε πάνω είτε κάτω από τη σκηνή διευρύνεται πνευματικά, ευαισθητοποιείται κοινωνικά, εμπλουτίζεται αισθητικά, επαναπροσδιορίζεται πολιτισμικά και διαμορφώνει μια πιο ευρύχωρη αντίληψη ζωής. Το Θέατρο δεν προτείνει λύσεις ούτε ανατρέπει καθεστώτα, θέτει όμως ερωτήματα για τις ζωές μας.

10. Ποιές οι προοπτικές του θεάτρου και πως οραματίζεστε το μέλλον του;

Το όραμά μου για το μέλλον εξακολουθεί να είναι αυτό που ετέθη ευθύς εξαρχής, να είναι λιμάνι στον πολιτισμό, με κεντρικό ρόλο στα πολιτιστικά του Πειραιά και της χώρας ολόκληρης. Αυτό επιθυμεί και η νέα Δημοτική Αρχή Γιάννη Μώραλη και προς την κατεύθυνση αυτή σχεδιάζει και οργανώνεται. Σε μια εποχή κρίσης όμως όταν πρόκειται για ένα Θέατρο σαν κι αυτό που ακόμη δεν επιχορηγείται, με τεράστια κόστη, η βιωσιμότητά του προηγείται οποιουδήποτε οράματος. Εκ των πραγμάτων αυτό θα είναι το ζητούμενο και για την επόμενη καλλιτεχνική διεύθυνση. Ο πρώτος χρόνος λειτουργίας του θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως δοκιμαστικός σε όλα τα επίπεδα, σίγουρα γίνανε σημαντικά πράγματα, αλλά υπήρξαν και λανθασμένες εκτιμήσεις, παραλείψεις, ατέλειες που κι αυτές θα πρέπει να συνεκτιμηθούν και αξιολογηθούν πάντα κάτω από το πρίσμα της βιωσιμότητας, προκειμένου να μπορεί να διασφαλιστεί γι αυτό ένα ευοίωνο μέλλον.

Αμέσως μετά τις εκλογές θα προκηρυχθεί εκ νέου η θέση του καλλιτεχνικού διευθυντή. Προς το παρόν και μέχρι τότε τίποτα δεν εμποδίζει το ΔΘΠ να συνεχίζει την πορεία του, μόνον κάπως πιο συγκρατημένα και σε πνεύμα εξορθολογισμού. Σε έναν τέτοιο πλαίσιο αναδιοργάνωσης είναι σίγουρο ότι και η επόμενη καλλιτεχνική διεύθυνση θα λειτουργήσει καλύτερα και με λιγότερες ρωγμές.

Ο κ. Τάκης Τζαμαργιάς

ΚΕ.ΔΙ.Π.
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

1ο Κοινό Συνέδριο των Κέντρων Διαμεσολάβησης – Φορέων Κατάρτισης Διαμεσολαβητών της Χώρας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με θέμα:

«Διαμεσολάβηση – Λύση Πολιτισμού για τους Ανθρώπους και τους Λαούς»

Στο Αμφιθέατρο του Μουσείου Ακρόπολης πραγματοποιήθηκε στις 15/12/2014 το 1ο Κοινό Συνέδριο των Κέντρων Διαμεσολάβησης – Φορέων Κατάρτισης Διαμεσολαβητών της Χώρας, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με θέμα: «Διαμεσολάβηση – Λύση Πολιτισμού για τους Ανθρώπους και τους Λαούς», το οποίο διοργανώθηκε με αφορμή την πρόσφατη Σύσταση της Ολομέλειας της Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO προς τη Μεγάλη Βρετανία για την πραγματοποίηση διαμεσολάβησης στην υπόθεση της επιστροφής και επανένωσης των γλυπτών του Παρθενώνα.

Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. **Νικόλας Κανελλόπουλος** απηύθυνε χαιρετισμό, υπογραμμίζοντας τη σημασία που προσδίδει η Πολιτεία στις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης των διαφορών, καθώς και την προστιθέμενη αξία που η Διαμεσολάβηση μπορεί να προσφέρει στην Ελληνική Δικαιοσύνη και την Κοινωνία: «Απαντώντας στα σημεία των καιρών, η Διαμεσολάβηση προωθεί ένα σύγχρονο τρόπο ζωής, σκέψης και δράσης για όλους τους πολίτες, μέσα σ' ένα σύγχρονο, φιλικού προς τον άνθρωπο κοινωνικό περιβάλλον. Σηματοδοτεί διεθνώς ένα νέο δρόμο για τη Δικαιοσύνη, την επιχειρηματικότητα, την Οικονομία και την Κοινωνία μας. Είναι μια επιλογή βαθιά πολιτισμένη, σύμφυτη με το ανθρώπινο πνεύμα, ενδεικτική ενός νέου, ανοικτού και συμμετοχικού κοινωνικού πολιτισμού».

Την εκδήλωση χαιρέτισαν, επίσης, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Μουσείου Ακρόπολης, Καθηγητής κ. Δημήτριος Παντερμαλής, η Γενική Γραμματέας του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, κ. Χριστίνα Κουντούρη και η Καθηγήτρια του τμήματος Νομικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος Κοσμητείας του Ε.Κ.Π.Α., κ. Λία Αθανασίου.

Στην πρώτη συνεδρία, την οποία συντόνισε η δημοσιογράφος, κ. Μαρία Σαράφογλου, μεταφέρθηκε η διεθνής εμπειρία από την εφαρμογή της διαμεσολάβησης ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης των διαφορών των πολιτών σε διάφορες δικαιοδοσίες σε όλο τον κόσμο. Με τις εισηγήσεις τους οι κ.κ. SirAlanWard (Πρόεδρος «CivilMediationCouncil» Μ. Βρετανίας), MaryDamianakis(Πρόεδρος του Τομέα Οικογενειακής Διαμεσολάβησης στο «InternationalMediationInstitute», πρώην Πρόεδρος «FamilyMediationCanada», Ιδρυτικό Μέλος «MediatorsBeyondBordersInternational»), Dr. ThomasFiutak (Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Μινεσσότα Η.Π.Α., Ιδρυτικό Μέλος «MediatorsBeyondBordersInternational») και AlessandroBruni (Καθηγητής «InternationalAcademyofSciencesofPeace, Rome», Ιδρυτής και Μέλος Δ.Σ. «ConciliaLLC», Πρόεδρος «MediatorsBeyondBordersInternational- ItalyChapter») προέβαλαν τη διεθνή διάσταση της διαμεσολάβησης και τον ρόλο της ως εργαλείου ειρηνικής συνύπαρξης των κρατών.

Στην δεύτερη Συνεδρία, την οποία συντόνισε ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. Νικόλας Κανελλόπουλος, παρουσιάστηκε η ελληνική εμπειρία από τα τέσσερα χρόνια εφαρμογής του θεσμού της διαμεσολάβησης στη Χώρα μας. Οι εισηγητές της εν λόγω Συνεδρίας, κ.κ. Στέλιος Μανουσάκης (Διευθυντής «Κέντρου Διαμεσολάβησης Πειραιώς), Νικόλαος Βαλεργάκης (Πρόεδρος Δ.Σ. Ινστιτούτου Κατάρτισης Διαμεσολαβητών Θεσσαλονίκης, Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης), Μιχάλης Καλαντζόπουλος (Πρόεδρος Δ.Σ. Αθηναϊκού Κέντρου Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών, Μέλος Δ.Σ. Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών), Τρύφων Τσάτσαρος (Διευθυντής Κατάρτισης Ινστιτούτου Κατάρτισης Διαμεσολαβητών Λάρισας, Αντιπρόεδρος

Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας) και Εύη Αυλογιάρη (Διευθύντρια Κατάρτισης Ινστιτούτου Κατάρτισης Διαμεσολαβητών Αλεξανδρούπολης), αφού έκαναν απολογισμό λειτουργίας των Φορέων Κατάρτισης, παρουσίασαν τη μέχρι τώρα πορεία και εξέλιξη του θεσμού της διαμεσολάβησης στο πεδίο της ελληνικής κοινωνίας και επεσήμαναν τη δυναμική του ως σύγχρονου και αποτελεσματικού εξωδικαστικού εργαλείου επίλυσης των διαφορών των πολιτών.

Την εκδήλωση τίμησαν, επίσης, με την παρουσία τους οι κ.κ. Δημήτριος Λοβέρδος, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου ε.τ. και Πρόεδρος της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για τη Διαμεσολάβηση, Ισίδωρος Ντογιάκος, Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, Ειρήνη Γιανναδάκη, Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων, Πρόεδρος Ένωσης Διοικητικών Δικαστών, Ζωή Δημοπούλου, Εφέτης Αθηνών, Σταυρούλα Κουσουλού, Εφέτης Αθηνών, Δημήτριος Νικολόπουλος, Πρόεδρος Πρωτοδικών Διοικητικών Δικαστηρίων, Προϊστάμενος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, **Γεώργιος Σταματογιάννης**, Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, Ιωάννα Καλαντζάκου – Τσατσαρώνη, Αντιπρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, Δημήτριος Παπαλεξόπουλος, πρώην Πρόεδρος του Σ.Ε.Β., Παναγιώτης Θεοφανόπουλος, Πρόεδρος του Ο.Σ.Ε., Μιλτιάδης Σταθόπουλος, Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών και Εταιρικής Διακυβέρνησης και μέλος Εκτελεστικής Επιτροπής της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Γεώργιος Καλούδης, Αντιπρόεδρος της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με τίτλο «ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», Παντελής Κοντογιάννης, ηθοποιός, καθώς και πλήθος ενδιαφερομένων για τον θεσμό της Διαμεσολάβησης.

Η εισήγηση στο συνέδριο του Στέλιου Μανουσάκη Διευθυντή ΚΕΔΙΠ και Προέδρου Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου είναι η ακόλουθη :

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως η Διαμεσολάβηση αποτελεί, αν όχι τη μοναδική, μια από τις πιο ουσιαστικές λύσεις πολιτισμού της επίλυσης των διαφορών που αναφύονται ανάμεσα στους ανθρώπους, τις επιχειρήσεις αλλά και τους λαούς εν γένει.

Αυτή την πραγματικότητα συνειδητοποιήσαμε από νωρίς στον Πειραιά, όπου με πρωτοστάτη τον Δικηγορικό Σύλλογο και συνοδοιπόρους όλα τα Εμπορικά Επιμελητήρια της Πόλης συστήσαμε το ΚΕΔΙΠ (Κέντρο Διαμεσολάβησης Πειραιώς) τον πρώτο στην Ελλάδα φορέα Κατάρτισης Διαμεσολαβητών του ν. 3898/2010, του νόμου που ενσωμάτωσε την κοινοτική οδηγία 52/2008 για τη Διαμεσολάβηση σε Αστικές και Εμπορικές υποθέσεις στην Ελληνική έννομη τάξη, το οποίο αδειοδοτήθηκε από το ΥΔΔΑΔ τον Ιανουάριο του 2013.

Έκτοτε το ΚΕΔΙΠ διάνυσε μεγάλο δρόμο για το τόσο σύντομο χρόνο της ύπαρξης του.

Σε συνεργασία με τη διεθνούς φήμης ολλανδική εταιρεία παροχής εκπαίδευσης διαμεσολαβητών «TOOLKIT COMPANY» με πιστοποιημένο πρόγραμμα IMI και την εμπειρότατη και διακεκριμένη εκπαιδεύτρια κα Manon Schonewille ξεκίνησε από το Φεβρουάριο του 2013 η εκπαίδευση των πρώτων Ελλήνων Εκπαιδευτών Διαμεσολαβητών αλλά και Διαμεσολαβητών στη βασική εκπαίδευση στη Διαμεσολάβηση όπως προβλέπει το Π.Δ. 123/2011. Από τον Μάρτιο του 2013 η εκπαίδευση των υποψηφίων διαμεσολαβητών γίνεται εξολοκλήρου στην Ελληνική γλώσσα με επικεφαλής εκπαιδεύτρια την κα Δήμητρα Τριανταφύλλου μαζί με μια ομάδα άξιων και έμπειρων εκπαιδευτών που αποτελείται από τους κα Μαρία Χατζηλεωνίδα, κο Χρίστο Τσάλλο και κα Δανάη Καρκούλια.

Το ΚΕΔΙΠ όμως δεν έμεινε μόνο εκεί. Συναισθανόμενο τις δυνατότητες που δίνονται μέσα από τη διαμεσολάβηση αλλά και την εφαρμογή της σε διαφορές οικογενειακής φύσεως, συνεργάστηκε με τον διεθνούς φήμης γερμανικό μη κερδοσκοπικό φορέα οικογενειακής διαμεσολάβησης "MiKK e.V." το Σεπτέμβριο του 2013 και με εκπαιδευτές τη Dr Jamie Walker και τον κο Σπύρο Λειβαδόπουλο ξεκίνησε τις εκπαιδεύσεις σε ένα πιο εξειδικευμένο είδος διαμεσολάβησης, την οικογενειακή διαμεσολάβηση.

Η σημασία που δίνει το ΚΕΔΙΠ στην οικογενειακή διαμεσολάβηση είναι μεγάλη καθώς, εκτός από το βίντεο προσομοίωσης που ανέλαβε να επιμεληθεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΥΔΔΑΔ (το οποίο μπορείτε να παρακολουθήσετε στην ιστοσελίδα της διαμεσολάβησης και στα υπόλοιπα μέσα κοινωνικής δικτύωσης) προχώρησε και στη συνεργασία με τη κα Μαρία Δαμιανάκη, ομιλήτρια στο πρώτο μέρος της σημερινής εκδήλωσης, η οποία όπως ελέχθη ήδη είναι από τους πρωτεργάτες παγκοσμίως της οικογενειακής διαμεσολάβησης αλλά και της πιστοποίησης οικογενειακών διαμεσολαβητών του IMI. Στόχος αυτής της συνεργασίας είναι να μπορέσουμε να προωθήσουμε τη γνώση στην οικογενειακή διαμεσολάβηση σε ανώτερο επίπεδο και να καταφέρουμε να έχουμε τη πιστοποίηση Ελλήνων οικογενειακών διαμεσολαβητών, οι οποίοι θα αποτελέσουν μέρος του νέου τοπίου που φαίνεται να

δημιουργείται στο οικογενειακό δίκαιο μετά την τρέχουσα αναθεώρησή του από τη Νομοπαρασκευαστική επιτροπή που έχει συστήσει το ΥΔΔΑΔ.

Επιπρόσθετα, τον περασμένο Οκτώβριο το ΚΕΔΙΠ εγκαινίασε ένα νέο θεματικό κύκλο μελέτης της διαμεσολάβησης, αυτόν της σχολικής διαμεσολάβησης, η οποία μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το μέσο με το οποίο θα αλλάξει η εν γένει κουλτούρα του λαού μας και από έντονα δικομανής που ήταν τα περασμένα χρόνια να αρχίσει να ενστερνίζεται τον διάλογο ως τρόπο επίλυσης των διαφορών του. Άμεσοι συνεργάτες μας σε αυτό το εγχείρημα είναι η Dr Jamie Walker, με πολυετή εμπειρία στη σχολική διαμεσολάβηση και ο κος Σπύρος Λειβαδόπουλος.

Αλλά το ΚΕΔΙΠ δεν είναι μόνο ένας φορέας κατάρτισης διαμεσολαβητών. Είναι και ένας φορέας υπηρεσιών διαμεσολάβησης. Στις άρτιες εγκαταστάσεις του, ένα νεοκλασσικό κτήριο των αρχών του 20ου αιώνα στο κέντρο του Πειραιά, έχουν ήδη γίνει περίπου 10 διαμεσολαβήσεις από το καλοκαίρι του 2013, με τις περισσότερες από αυτές να έχουν καταλήξει σε πρακτικό διαμεσολάβησης το οποίο έχει κατατεθεί στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά. Το ΚΕΔΙΠ έχει αποσπάσει τα καλύτερα σχόλια για τις υπηρεσίες αυτές και καλούμε όλους τους ενδιαφερόμενους να επισκεφθούν τις εγκαταστάσεις μας και να μας προτιμήσουν για τη διενέργεια της δικής τους διαμεσολάβησης.

Το ΚΕΔΙΠ, όμως, δεν εφησυχάζει καθώς η προώθηση αλλά και η χρήση της διαμεσολάβησης στην Ελληνική κοινωνία δεν είναι αυτή που ίσως θα περιμέναμε έως τώρα.

Στόχος του ΚΕΔΙΠ μέσα στον επόμενο χρόνο είναι να οργανώσει ομιλίες/ημερίδες σε διάφορους δικηγορικούς συλλόγους και λοιπούς κοινωνικούς φορείς ανά τη χώρα όπου θα προωθήσει τη διαμεσολάβηση (συμπεριλαμβανομένης της σχολικής και της οικογενειακής) στους δικηγόρους καθώς αυτοί αποτελούν την κινητήρια δύναμη μέσω της οποίας μπορεί η διαμεσολάβηση να καθιερωθεί ως η κυρίαρχη εξωδικαστική μέθοδος επίλυσης των διαφορών. Γι' αυτό το λόγο το ΚΕΔΙΠ αναγνωρίζοντας τον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο που έχει να παίξει ο δικηγόρος ως παραστάτης δικηγόρος στη διαμεσολάβηση προωθεί την εκπαίδευση αυτή.

Σ' αυτή τη προσπάθεια, όμως, θα βοηθούσε σε πολύ μεγάλο βαθμό εάν συμπεριλαμβάνονταν στον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας το προτεινόμενο άρθρο 214Γ με το οποίο η διαμεσολάβηση θα αποκτούσε ένα αυξημένο κύρος καθώς δε θα προβλεπόταν μόνο από ένα νόμο, αλλά από το Κώδικα που διέπει όλη τη διαδικασία ενώπιον της αστικής δικαιοσύνης.

Θα πρέπει εδώ να σημειώσουμε πως, αν και η διαμεσολάβηση από τη φύση της είναι μια εκούσια διαδικασία, στο άρθρο αυτό προβλέπονται συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου η διαμεσολάβηση θα είναι υποχρεωτική πριν τη προσφυγή σε οποιοδήποτε δικαστήριο. Ας αναφέρω εδώ τις περιπτώσεις αυτές:

α) διαφορές από δανειακές συμβάσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και υπερχρεωμένων δανειοληπτών φυσικών προσώπων,

β) διαφορές για αξιώσεις ηθικής βλάβης λόγω προσβολής της προσωπικότητας,

γ) διαφορές οικογενειακού δικαίου που αφορούν αποκλειστικά τη διατροφή τέκνων ή μεταξύ συζύγων, την επικοινωνία διαζευγμένου γονέα με το τέκνο του και τη μετοίκηση

δ) διαφορές οροφοκτησίας μεταξύ διαχειριστή, ιδιοκτητών και ενοικιαστών, και

ε) διαφορές μεταξύ οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και χρηστών όταν αμφισβητούν το ύψος της αμοιβής που αξιώνουν οι πρώτοι με βάση τα αμοιβολόγια που συντάσσουν, το εύλογο αυτής και τα κριτήρια που εφαρμόζουν κατά τον καθορισμό των αμοιβών.

Σίγουρα, κανείς μπορεί να πει πως υπάρχουν κι άλλες περιπτώσεις όπου θα μπορούσε η διαμεσολάβηση να έχει υποχρεωτική εφαρμογή. Οι προαναφερθείσες περιπτώσεις, όμως, μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα δοκιμαστικό στάδιο εφαρμογής της υποχρεωτικότητας αυτής ώστε να ξεκινήσει να γίνεται γνωστή η διαδικασία στο ευρύτερο κοινό και κατόπιν να επανεξεταστεί η διατήρηση ή μη της υποχρεωτικότητας αυτής.

Ελπίζουμε και προσδοκούμε πως όποτε έρθει ο νέος Κώδικας προς ψήφιση από τη Βουλή, αυτό το άρθρο, το 214Γ, θα υπάρχει στο υπό ψήφιση σχέδιο του Κώδικα, άλλως θα χαθεί μια πολύτιμη ευκαιρία η διαμεσολάβηση να γίνει γνωστή τόσο στον νομικό κόσμο όσο και στο ευρύ κοινό.

Κλείνοντας αυτή τη μικρή παρουσίαση του ΚΕΔΙΠ, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εσάς για τη παρουσία σας σε αυτόν τον όμορφο και πάντα φιλόξενο για τη διαμεσολάβηση χώρο και να εκφράσω την ελπίδα μου πως η διαμεσολάβηση ως θεσμός και ως διαδικασία θα κάνει πραγματικότητα αυτό που όλοι οι Έλληνες προσδοκούμε, την επανένωση των γλυπτών του Παρθενώνα και την τοποθέτησή τους σε τούτο εδώ το μουσείο, στο χώρο που τους αρμόζει.

Σας ευχαριστώ για τη προσοχή σας.

2ο Συνέδριο της Ακαδημίας Δικανικής Ιατρικής και συναφών επιστημών (Α.Δ.Ι.Σ.Ε.)

Στο χώρο του Μεγάρου Μουσικής στις 21- 23 Νοεμβρίου 2014 πραγματοποιήθηκε το 2ο Συνέδριο της ΑΔΙΣΕ. Πρόεδρος του Συνεδρίου ο καθηγητής Γιώργος Αρ. Αλεβιζόπουλος.

Η θεματική ενότητα στην οποία εστιάστηκε το 2ο Συνέδριο ήταν «Το Τραύμα, Σωματικό,Ψυχικό, Ιατρογενές. Αντιμετώπιση Αιτιολογία, Πρόληψη και Συνέπειες ». Στον χαιρετισμό του ο Πρόεδρος της ΑΔΙΣΕ αναφέρει μεταξύ άλλων: Η επιλογή του θέματος βασίσθηκε στις αρχές της δημιουργίας της Α.Δ.Ι.Σ.Ε. Ως άτομα προερχόμενα από της κοινωνικές επιστήμες και τις επιστήμες υγείας,ζούμε καθημερινά τις δυσκολίες και τον πόνο των ανθρώπων και θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτό μας κάνει ευαίσθητους στις ανάγκες των συμπολιτών μας.

Ο ορισμός του τραύματος είναι απλός. Αποτελεί μια βαθειά αλγεινή εμπειρία η οποία διασαλεύει την αίσθηση της ασφάλειας, της υγείας και της ακεραιότητας του ανθρώπου. Το βίωμα ενός τραύματος είναι ευρύ, από ένα απλό κάταγμα μέχρι τη δια βίου κακοποίηση, την απώλεια της λειτουργικότητας και της ζωής ενός ανθρώπου. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι σε όλα τα κλασσικά βιβλία που πραγματεύονται θέματα υγείας, τρία κεφάλαια είναι κοινά: Η ηθική, η δεοντολογία και το τραύμα.

Του 2ου συνεδρίου της Ακαδημίας Δικανικής Ιατρικής και Συναφών Επιστημών μετείχε ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γιώργος Σταματογιάννης στο στρογγυλό τραπέζι (Προεδρείο) που έλαβε χώρα στις 23 Νοεμβρίου 2014 με θέμα τροχαίο ατύχημα.

Πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής του παραπάνω συνεδρίου η συνάδελφός μας δικηγόρος Πειραιά Μαργαρίτα Ανδρουλή.

Επιστημονική Εκδήλωση στο ΔΣΠ με Θέμα: Εμπορικές Μισθώσεις

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά διοργάνωσε με επιτυχία ενημερωτικό σεμινάριο με θέμα ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ» στην αίθουσα εκδηλώσεων του στις 12/11/2014. Εισηγήσεις έκαναν ο κ. Ιωάννης Κατράς , δικηγόρος, με θέμα «Οι εμπορικές μισθώσεις μετά το Ν. 4242/2014 και ο κ. Γεώργιος Θεοδωρόπουλος δικηγόρος, με θέμα «Αναπροσαρμογή μισθώματος κατ' άρθρα 288 και 388 Α.Κ». Την εκδήλωση συντόνισε ο Πρόεδρος του ΔΣΠ Γιώργος Σταματογιάννης. Ενδιαφέρουσα η εισήγηση του συναδέλφου μας Γεώργιου Θεοδωρόπουλου την οποία δημοσιεύουμε σε δύο συνέχειες στο παρόν και επόμενο τεύχος.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ κατ΄άρθρα 288 και 388 Α.Κ.

Εισήγηση του **Γ. Θεοδωροπούλου**
Δικηγόρου Πειραιά

Όπως είναι γνωστό, η οικονομική κρίση της χώρας μας, η οποία στιγμάτισε τη ζωή όλων, δε θα μπορούσε να αφήσει αλώβητο το κομμάτι της οικονομίας, **που καταγράφεται** μέσα από τη μισθωτική σύμβαση.

Η υπαγωγή μας στο Δ.Ν.Τ. και στα μνημόνια επηρέασε όλους τους τομείς του σύγχρονου εμπορίου και της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με άμεσο αντίκτυπο τη δυσκολία τήρησης του ήδη προσδιορισμένου μισθώματος.

Δυστυχώς πολλοί επιχειρηματίες, αντικρίζοντας πρώτοι τις συνέπειες του περιορισμού της εμπορικής δραστηριότητας, λόγω της συρρίκνωσης των εισοδημάτων, κλήθηκαν να λάβουν γρήγορες αποφάσεις για το μέλλον τους, μία εκ των οποίων (ίσως η πιο κρίσιμη) ήταν αν θα πρέπει να ζητήσουν μείωση του μισθώματος ή ακόμα και να αποδώσουν το μίσθιο.

Ευτυχώς ο νομοθέτης, παρά τα όσα μας είχε συνηθίσει ειδικά στον τομέα της προστασίας των εμπορικών μισθώσεων, όπου στο παρελθόν συνήθιζε να νομοθετεί χωρίς να αφήνει στα μέρη κάποιο δικαίωμα επιλογής (π.χ. αναγκαστικές παρατάσεις της διάρκειας των εμπορικών μισθώσεων), εν προκειμένω διαφοροποιήθηκε.

Συγκεκριμένα, θέσπισε κάποιες διατάξεις, όπως το άρθρο 21 ν. 4002/2011 και το 2 ν. 4081/2012 με τις οποίες δυστυχώς ήρθε και επενέβη κατά τα ειωθότα, δηλαδή με την καθιέρωση «ευθείας» μείωσης μέχρι 25% στα μισθώματα των ακινήτων, όπου μισθωτής ήταν το Δημόσιο. Στις δε υπόλοιπες περιπτώσεις, επέτρεψε στο αδύναμο μέρος, το μισθωτή, να διακόψει άμεσα τη μίσθωση, με το άρθρο 43 του π.δ.34/1995, καθιερώνοντας συντετμημένη προθεσμία τριών (3) μηνών έναντι έξι (6) καθώς και μειωμένη αποζημίωση ενός μηνιαίου μισθώματος αντί τεσσάρων που ίσχυε.

Εκ του αποτελέσματος κρίνοντας, σήμερα μετά την πάροδο των τεσσάρων ετών, η επιλογή αυτή του νομοθέτη θα πρέπει να χαρακτηρισθεί ως σωστή διότι οδήγησε σε χρονικά σύντομες διαπραγματεύσεις μισθωτών- εκμισθωτών, υπό την απειλή της λύσης της μίσθωσης και της απόδοσης του μισθίου εν μέσω οικονομικής κρίσης, που αναμφιβόλως επέφερε την συμβιβαστική επίλυση της προκύπτουσας διαφοράς και την επιδιωκόμενη μείωση του μισθώματος. Έτσι επανακαθορίσθηκε η βούληση των μερών, με τον πιο σωστό τρόπο, την «μεταξύ τους συνεννόηση» χωρίς ευθείες νομοθετικές ή δικαστικές παρεμβάσεις.

Για τις περιπτώσεις, όμως, που δεν κατέστη δυνατόν να συμφωνηθεί μεταξύ εκμισθωτή και μισθωτή νέο μίσθωμα, η ανάγκη δικαστικής προστασίας ήταν άμεση και μοναδικός τρόπος να επέλθει διάπλαση της μισθωτικής σχέσης δεν ήταν άλλος παρά η επίκληση των διατάξεων των άρθρων 388 και 288 Α.Κ.

Η διάταξη του 388 Α.Κ., τιτλοφορούμενη ως «απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών», αποτελεί λόγο αναπροσαρμογής του μισθώματος, συμπεριλαμβανόμενη ρητά στο άρθρο 7§4 του π.δ. 34/1995, όπου κωδικοποιούνται οι διατάξεις της προστασίας των εμπορικών μισθώσεων. Έτσι, αναπροσαρμογή μισθώματος, σύμφωνα με το άρθρο 388 Α.Κ., μπορεί να γίνει όχι μόνο στις μισθώσεις που ρυθμίζονται από τον αστικό κώδικα αλλά και στις προστατευόμενες εμπορικές μισθώσεις.

Ως αναγκαίες προϋποθέσεις συνδρομής της 388 Α.Κ η νομολογία αποδέχεται τις εξής:

Α. η ύπαρξη έγκυρης και ενεργούς σύμβασης μίσθωσης κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής. Για να υπάρξει δυνατότητα αναπροσαρμογής, είναι αναγκαίο να λειτουργεί η μισθωτική σύμβαση και όχι να έχει παύσει. Έτσι γίνεται δεκτό ότι δεν μπορεί μετά τη λύση της μίσθωσης να ζητηθεί μείωση του μισθώματος που καταβαλλόταν, διότι αυτό δεν οφείλεται πλέον. Εκτός βέβαια και αν ο μισθωτής έχει διατηρήσει κάποια σχετική επιφύλαξη.

Β. να έχουν συμβεί περιστατικά, που μετέβαλαν τις συνθήκες πάνω στις οποίες τα μέρη είχαν στηρίξει την απόφασή τους να συνάψουν τη σύμβαση, αυτά δηλαδή που αν προέβλεπαν τη μεταβολή τους, δε θα προχωρούσαν στην κατάρτισή της. Ο προσδιορισμός των περιστατικών αυτών γίνεται με υποκειμενικά κριτήρια (συνήθως είναι ο σκοπός που επιδιώκουν τα μέρη μέσω της συμβάσεως) αλλά και με αντικειμενικά, όπως η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Τέτοια περιστατικά θα μπορούσαν να θεωρηθούν πχ. η τρέχουσα αγοραστική δύναμη του νομίσματος, η στάθμη του τιμαρίθμου κ.α. Όπως θα εξηγήσουμε και στη συνέχεια, ως τέτοιο περιστατικό δε θεωρείται από την κρατούσα νομολογία η οικονομική συγκυρία που προέκυψε μετά την υπαγωγή μας στο Δ.Ν.Τ. και τη σύναψη των μνημονίων.

Γ. η μεταβολή που προκαλούν τα περιστατικά αυτά πρέπει να έχει μόνιμο χαρακτήρα καθώς και να έχει προκύψει εκ των υστέρων, μετά δηλαδή τη σύναψη της συμβάσεως. Σε καμιά περίπτωση όμως δεν πρέπει να συγχέονται (σύμφωνα με την πρόσφατη νομολογία) τα περιστατικά, που θεμελιώνουν την πλάνη περί τα παραγωγικά αίτια της

βουλήσεως κατά το άρθρο 143 Α.Κ., όπως πχ. (δανειζόμενος παράδειγμα όχι από μισθωτική σύμβαση) όταν αμφότερα τα μέρη αγνοούν την σαθρή κατάσταση του υπεδάφους, επί του οποίου συμφώνησαν να ανεγερθεί η οικοδομή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όπου εκ πλάνης πίστευαν ότι το έδαφος είναι καλό αν και απεδείχθη σαθρό, δεν συντρέχει η εφαρμογή της 388 Α.Κ. αλλά η εφαρμογή των άρθρων 140 επ. περί ακυρωσίας.

Δ. η μεταβολή να οφείλεται σε γεγονότα έκτακτα και απρόσμενα, πχ πλημμύρες, σεισμοί, σοβαρή και παρατεταμένη οικονομική κρίση κλπ. Και εδώ σημαντικό είναι να διαχωρισθούν τα τυχαία μεν αλλά συνήθως επαναλαμβανόμενα γεγονότα όπως π.χ. πυρκαγιές το καλοκαίρι. Αυτές δεν υπάγονται στην εφαρμογή της 388 Α.Κ., διότι δυστυχώς είναι σε μεγάλο βαθμό προβλέψιμες κατά αντικειμενική εκτίμηση.

Ε. η παροχή του οφειλέτη πρέπει να κατέστη, συνεπεία της απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών, υπέρμετρα επαχθής. Αυτό συμβαίνει, όταν η ισορροπία της σύμβασης που υπήρχε κατά την κατάρτισή της και ειδικότερα η σχέση παροχής αντιπαροχής ανατράπηκε σε τέτοιο βαθμό, ώστε, κατά τις αρχές της καλής πίστης, η κατάσταση που δημιουργήθηκε, αν και δεν προκαλεί ολοκληρωτική καταστροφή του οφειλέτη, καθίσταται, λόγω παρατηρούμενης δυσαναλογίας, **απαράδεκτη και αποδοκιμαστέα**, αντίθετη δηλαδή στο αίσθημα της δικαιοσύνης και την ηθική τάξη, γενικά. Δεν πρέπει όμως να επαπειλείται οικονομική καταστροφή, δηλαδή ολοσχερής αδυναμία παροχής, γιατί τότε δεν μπορεί να λειτουργήσει η διάταξη του 388 Α.Κ., που προϋποθέτει παροχή δυνατή αλλά υπέρμετρα επαχθή .

Σε σχέση προς το μέτρο της δυσαναλογίας και το πότε αυτή είναι υπέρμετρα επαχθής, στη νομολογία υπάρχει μια σύγχυση ακριβώς λόγω των ρευστών κριτηρίων που καθιστούν την κρίση απολύτως ανάλογη με την περίπτωση.

Για το ορισμένο της αγωγής κατά άρθρο 388 Α.Κ. πέραν των ανωτέρω, πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια

το ύψος του συμφωνημένου μισθώματος κατά το χρόνο ασκήσεως της αγωγής

όλα εκείνα τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία προκύπτει η απρόβλεπτη μεταβολή συνθηκών, στις οποίες συνθήκες στήριξαν οι συμβαλλόμενοι τη σύναψη της μίσθωσης,

καθώς και ότι η μεταβολή αυτή οδήγησε σε μείωση της μισθωτικής αξίας του μισθίου σε τέτοιο βαθμό, ώστε η εμμονή του εκμισθωτή στη συνέχιση καταβολής του συμφωνημένου μισθώματος να παρίσταται πλέον αντίθετη προς την ευθύτητα και την εντιμότητα που απαιτούνται στις συναλλαγές. Κατόπιν αυτής της αντίθεσης, θα προκύπτει ως επιβεβλημένη, κατά την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, η αναπροσαρμογή του μισθώματος σε εκείνο το επίπεδο στο οποίο αίρεται η δυσαναλογία των εκατέρωθεν συμβατικών παροχών.

Τέλος, για την εφαρμογή του 388 Α.Κ. θα πρέπει να αναφέρουμε δύο αρνητικές προϋποθέσεις:

Α. εάν ο ενάγων είναι σε υπερημερία, δεν έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί την προστασία του 388 Α.Κ., γιατί η διάταξη αυτή στηρίζεται στην καλή πίστη και προστατεύει μόνο τον καλόπιστο, επομένως η επέλευση των δυσμενών συνεπειών της υπερημερίας βαρύνει κατά 344 Α.Κ. τον υπερήμερο ενάγοντα. Παρεπόμενα ούτε ο μισθωτής μπορεί να ζητά μείωση χωρίς να έχει πληρώσει το ενοίκιο, ούτε ο εκμισθωτής αύξηση αν δεν έχει παραδώσει το μίσθιο.

Β. εάν ο ενάγων δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα να αποτρέψει το βλαπτικό γι΄αυτόν αποτέλεσμα, δηλαδή τα αναγκαία μέτρα για να μη γίνει για τον ίδιο η παροχή υπέρμετρα επαχθής, επίσης δεν έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί την προστασία του 388 Α.Κ.

Με άλλα λόγια, ο αμελής μισθωτής, ο οποίος όφειλε και μπορούσε να προβλέψει το επιγενόμενο συμβάν και συγχρόνως να λάβει την σχετική πρόνοια γι΄αυτό, είτε μη αναδεχόμενος καν την κρίσιμη συμβατική υποχρέωση, είτε εισάγοντας στην σύμβαση σχετική ρήτρα, που θα τον προστάτευε από το συγκεκριμένο συμβάν, δεν μπορεί να απολαύσει την προστασία του 388 Α.Κ.

Αυτός όμως ο μισθωτής μπορεί να τύχει της **προστασίας του 288 Α.Κ**., που ορίζει ότι ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη.

Με τη διάταξη αυτή, δίδεται η δυνατότητα στον δικαστή, όταν, λόγω συνδρομής ειδικών συνθηκών, η εμμονή στην εκπλήρωση της παροχής είναι αντίθετη προς την ευθύτητα και την εντιμότητα που επιβάλλονται στις συναλλαγές, να την επεκτείνει ή να την περιορίσει με βάση αντικειμενικά κριτήρια. Ο δικαστής, με κριτήριο δηλαδή τις αντιλήψεις που επικρατούν στις συναλλαγές, μπορεί να επεκτείνει ή να περιορίσει την παροχή, στο επίπεδο εκείνο που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της συναλλακτικής πίστης (Ολ.ΑΠ 9/1997, *ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ*).

Η αρχή που θεσμοθετήθηκε με τη διάταξη του 288 Α.Κ. λειτουργεί τόσο ως ρήτρα συμπληρωματική των δικαιοπρακτικών βουλήσεων, όσον και ως ρήτρα διορθωτική αυτών. Μπορεί να συγκρούεται ευθέως με την ανάγκη κατοχύρωσης της ασφάλειας των συναλλαγών, αυτή όμως η τελευταία θα

πρέπει να λαμβάνεται πάντοτε υπόψη και να συνεκτιμάται.

Εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε ενοχή, εκτός αν προβλέπεται άλλη ανάλογη ειδική προστασία ή αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 388 ΑΚ.

Έντονος προβληματισμός προέκυψε, όμως, από την επιλογή του νομοθέτη να μην περιλάβει την διάταξη του 288 Α.Κ. στο άρθρο 7§4 του π.δ.34/1995 περί προστασίας εμπορικών μισθώσεων, η οποία ρυθμίζει τον καθορισμό και την αναπροσαρμογή του μισθώματος.

Σύμφωνα με την υπ΄αριθμόν 9/1997 απόφαση της Ολομελείας του Α.Π., δεν έπεται ότι ο νομοθέτης θέλησε να αποκλείσει την εφαρμογή της 288 Α.Κ. Η αναφορά στο νόμο **μόνο του άρθρου 388 Α.Κ.** κρίθηκε ότι οφείλεται στο ότι η διάταξη αυτή αποτελεί μια τυπική περίπτωση εφαρμογής της καλής πίστης στις μισθωτικές συμβάσεις και αποσκοπούσε κυρίως στο να αρθούν οι αμφισβητήσεις, που υπήρχαν υπό το προϊσχύσαν αυτής νομοθετικό καθεστώς, ως προς την έκταση εφαρμογής της.

Την άποψη αυτή έχουν υιοθετήσει νεώτερες αποφάσεις του Αρείου Πάγου ενδεικτικά 304/2014, 1325/2013 και 867/2013 (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)* καθώς και η υπ΄αριθμόν 579/2014 του Εφετείου Πειραιώς (*ΑΔΗΜ.)*.

Αξιοσημείωτη είναι πάντως η υπ΄αριθμόν 98/2014 απόφαση του Εφετείου Θράκης (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)*, η οποία απεφάνθη επί αιτήματος μείωσης μισθώματος λόγω 288 Α.Κ. στην περίπτωση μισθωμένου ακινήτου, μετά από δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό ιδιοκτησίας του Δήμου Ξάνθης, δηλαδή Ν.Π.Δ.Δ., οπότε τύγχαναν εφαρμογής οι ειδικές διατάξεις του π.δ. 715/1979 (άρθρο 40 επ), που ρητά ορίζουν ότι «*ο μισθωτής δεν δικαιούται σε μείωση του μισθώματος από της κατακυρώσεως της μισθώσεως και εφεξής*»

Η απόφαση αυτή έκρινε ότι η διάταξη του άρθρου 288 Α.Κ. είναι αναγκαστικού δικαίου και διατυπώνει μια γενικότερη αρχή, προς την οποία πρέπει να εναρμονίζονται ερμηνευτικά ακόμα και ειδικές διατάξεις ενδοτικού ή αναγκαστικού δικαίου, δεχόμενες διορθωτικές επεμβάσεις - εξαιρέσεις, όπως επιβάλλονται από την καλή πίστη.

Έτσι, το Εφετείο Θράκης απεφάνθη ότι, παρά το ανωτέρω περιεχόμενο της διάταξης του πδ. 715/1979, η 288Α.Κ. τυγχάνει εφαρμογής, και δέχθηκε μείωση του μισθώματος κατά περίπου 30%.

Ποιες όμως είναι οι προϋποθέσεις για την αναπροσαρμογή του μισθώματος κατά το άρθρο 288 Α.Κ.;

Κατά πάγια πλέον νομολογία πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις :

Α. μόνιμη μεταβολή των συνθηκών από τη σύναψη της μίσθωσης και τον αρχικό συμβατικό προσδιορισμό του μισθώματος και της αναπροσαρμογής του, ή από το χρόνο της μεταγενέστερης (συμβατικής ή νόμιμης) αναπροσαρμογής, μέχρι το χρόνο ασκήσεως της αγωγής, ανεξάρτητα από το προβλέψιμο ή απρόβλεπτο ή έκτακτο των λόγων που προξένησαν την εν λόγω μεταβολή.

Και τι δέχεται ο Α.Π. ότι συνιστά μεταβολή των συνθηκών με την έννοια του άρθρου 288 ΑΚ ;

Δέχεται ότι μπορεί να αποτελέσουν μεταβολή των συνθηκών η σημαντική αύξηση ή ουσιώδης μείωση της μισθωτικής αξίας του μισθίου και άλλων ομόρων και ομοειδών ακινήτων (ΑΠ 633/2007, *ΤΝΠ ΝΟΜΟS*), η σημαντική αύξηση ή μείωση του τιμάριθμου, η υποτίμηση του νομίσματος, ή η από διαφόρους λόγους αυξομείωση της ζήτησης των ακινήτων (ΑΠ 304/2014, *ΤΝΠ ΝΟΜΟS*)

Β. ουσιώδης απόκλιση (αύξηση ή μείωση), κατά τον χρόνο ασκήσεως της αγωγής, ανάμεσα: αφενός στο μίσθωμα που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη και αφετέρου στο αρχικώς συμφωνηθέν ή μεταγενεστέρως τροποποιηθέν μίσθωμα, έτσι ώστε η διατήρηση του τελευταίου να επιφέρει ζημιά στον ενάγοντα, η οποία να υπερβαίνει τον αναληφθέντα κίνδυνο, όπως αυτός αναλήφθηκε αρχικά ή μεταγενεστέρως με τροποποίηση και

Γ. ουσιώδης συνάφεια ανάμεσα στη μεταβολή των συνθηκών και την ουσιώδη απόκλιση του μισθώματος (ΑΠ 867/2013, *ΤΝΠ ΝΟΜΟS*).

Με βάση τα στοιχεία αυτά, το δικαστήριο οφείλει πρώτα να διαγνώσει αν μεταξύ του οφειλομένου κατά το σύστημα της συμβατικής ή αντικειμενικής αναπροσαρμογής μισθώματος και εκείνου, που μπορεί να επιτευχθεί υπό καθεστώς ελεύθερης μισθώσεως ("ελεύθερου"), υπάρχει διαφορά τόσο σημαντική, ώστε να επιβάλλεται, κατά τις αρχές της καλής πίστεως, η αναπροσαρμογή του οφειλομένου μισθώματος, αφού ληφθούν υπόψη τα συναλλακτικά ήθη. Εφόσον λοιπόν ο δικαστής διαπιστώσει τέτοια διαφορά, μπορεί να αναπροσαρμόσει το μίσθωμα στο επίπεδο, το οποίο αίρει τη δυσαναλογία και αποκαθιστά τη διαταραχθείσα καλή πίστη (ΑΠ 508/2010, 633/2007, *ΤΝΠ ΝΟΜΟS*).

Σύμφωνα μάλιστα με την ΑΠ 1325/2013 (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)* πρέπει στην απόφαση, που αποδέχεται εφαρμογή του 288 Α.Κ., να καθορίζεται οπωσδήποτε το ελεύθερο μίσθωμα, αλλιώς αυτή αναιρείται. Πρέπει δηλαδή να καθορισθεί το μίσθωμα, που δύναται ελεύθερα να επιτευχθεί ώστε

μετ΄αυτού να συγκριθεί το καταβαλλόμενο και να διαπιστωθεί η τυχόν διαφορά τους. Έτσι μόνο μπορεί να αρθεί η δυσαναλογία μεταξύ του ελευθέρου και του καταβαλλόμενου μισθώματος κατά τις αρχές της καλής πίστης.

Ως καλή πίστη νοείται η ενδεδειγμένη συμπεριφορά σε σχέση με τις συναλλακτικές συνθήκες σε δεδομένο τόπο και χρόνο. Η καλή πίστη πρέπει να συνδυάζεται με τα συναλλακτικά ήθη, δηλαδή τη συμπεριφορά, που εκδηλώνεται κατά τις συναλλαγές **και** συνάδει με όσα έχουν επικρατήσει κατά την μακροχρόνια εξέλιξη, έχουν δε παγιωθεί ως αρχές, που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των συναλλασσομένων (ΑΠ 1171/2004, *ΤΝΠ ΝΟΜΟS*).

Για το ορισμένο της αγωγής μειώσεως του μισθώματος κατ΄άρθρο 288 Α.Κ., σύμφωνα με την νομολογία, πρέπει να προσδιορίζεται το καταβαλλόμενο μίσθωμα και να αναφέρεται ότι αυτό είναι ανώτερο από εκείνο, που μπορεί να επιτευχθεί σύμφωνα με την καλή πίστη. Πρέπει επίσης να εκτίθενται στο δικόγραφο της αγωγής ποιες είναι οι συγκεκριμένες συνθήκες (οικονομικές, νομισματικές κλπ) οι οποίες μετέβαλαν τις προϋποθέσεις εκπλήρωσης της συμβατικής παροχής στο μέτρο που είχε συμφωνηθεί. Θα πρέπει τέλος οι συνθήκες, που μεταβλήθηκαν να δικαιολογούν με αντικειμενικά κριτήρια, δηλαδή με τις αντιλήψεις που επικρατούν στις συναλλαγές, τη μείωση του μισθώματος ή του ποσοστού της συμφωνημένης αναπροσαρμογής.

Ως απώτερος χρόνος, κατά τον οποίο κρίνεται η συνδρομή των στοιχείων της κτήσεως και του απαιτητού του επιδίκου δικαιώματος του ενάγοντος, είναι ο χρόνος της πρώτης συζητήσεως της αγωγής του στο ακροατήριο.

Με δεδομένη την δυνατότητα σώρευσης αιτημάτων αναπροσαρμογής τόσο με βάση την διάταξη του 288 Α.Κ. όσο και με αυτή του 388 Α.Κ., η σύγχρονη νομολογία έχει αποφανθεί επί αμφοτέρων, αποδεχόμενη, αν τολμούσε κάποιος στατιστική αποτίμηση, ως επί το πλείστον συντρέχουσες τις προϋποθέσεις εφαρμογής μόνο της διατάξεως του 288 Α.Κ., (πάντα δεδομένων των οικονομικών συνθηκών και εκτιμώντας φυσικά την πληρότητα και βασιμότητα εκάστου ισχυρισμού των επιμέρους δικογράφων).

Υπό τη συνδρομή κυρίως του 288 Α.Κ. έχουν μειωθεί με δικαστικές αποφάσεις μισθώματα από 9,5% μέχρι και 50% (με την υπ΄αριθμ. ΜΠρΠειρ 3909/2012, *ΑΔΗΜ.*). Ενδεικτικά θα μπορούσαν να αναφερθούν αποφάσεις μείωσης μισθωμάτων κατά 45% με την υπ΄αριθμ. ΜΠρΑθ 432/2012 (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)*, και σε τοπικό επίπεδο κατά -12% -13% και 10% αντίστοιχα με τις ΕφΠειρ 579/2014, 413/2014, 305/2014 (*ΑΔΗΜ.)*.

Έχοντας την δυνατότητα συνήθως τα δικαστήρια να κρίνουν από κοινού την τυχόν συνδρομή της 388 Α.Κ. ή της 288 Α.Κ., συνήθως αποφεύγουν να αποδεχθούν ότι η οικονομική κρίση που εκδηλώθηκε μετά το 2010 (κυρίως μετά την υπαγωγή μας στο Δ.Ν.Τ.) συνιστά το στοιχείο του απρόβλεπτου, ειδικά μάλιστα αν η σύναψη της συμβάσεως μισθώσεως που φέρεται προς μεταβολή, έχει καταρτισθεί έστω και λίγο πριν ή μετά τον Απρίλιο 2010 (ενδεικτικά ΜονΠρωτΚαλ 34/2011 (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)* με χρόνο σύναψης της μίσθωσης Οκτώβριο 2009 η οποία απορρίπτει 388Α.Κ., δέχεται 288 Α.Κ.) Για το ίδιο χρονικό διάστημα βέβαια η υπ.΄αριθμ. 49/2011 ΜΠρΒόλου (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)*, με χρόνο σύναψης μισθωτικής συμβάσεως τον Σεπτέμβριο 2009, δέχεται το 388 Α.Κ.

Φυσικά όσο μεταγενέστερη της άνοιξης 2010 είναι η σύμβαση μισθώσεως, τόσο πιο δύσκολα αποδεκτό γίνεται το απρόβλεπτο κατά τον χρόνο σύναψης της συμβάσεως, χωρίς αυτό να σημαίνει πάντα ότι τα δικαστήρια δε δέχονται μείωση μισθώματος.

Και αυτό γιατί συνήθης επίσης είναι η απόρριψη της βάσης της αγωγής, που στηρίχθηκε στη συνδρομή των προϋποθέσεων της διάταξης του 388 Α.Κ και εν συνεχεία αποδοχή της βάσης της αγωγής λόγω συνδρομής των προϋποθέσεων αυτής, του 288 Α.Κ. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες σχετικές αποφάσεις του Α.Π. 1325/2013 και ΕΦ.Πειρ 305/2014.

Ως ενδεικτικές αποφάσεις, που αποδέχονται την υπαγωγή στο Δ.Ν.Τ και την επελθούσα οικονομική μεταβολή, ως λόγο απροβλέπτου για την συνδρομή του 388 Α.Κ., θα μπορούσε να αναφερθεί η υπ΄αριθμόν 414/2012 ΜΠρΙωαν (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)* με χρόνο σύναψης μισθωτικής συμβάσεως Σεπτέμβριο 2007, η προαναφερθείσα υπ.΄αριθμ. 49/2011 ΜΠρΒόλου με χρόνο σύναψης μισθωτικής συμβάσεως Σεπτέμβριο 2009, η υπ΄αριθμ. 1/2012 του ΜονΠρΚατ (*ΤΝΠ ΝΟΜΟS)* με χρόνο σύναψης μισθωτικής συμβάσεως την 1η Μαρτίου 2009 καθώς και η υπ΄αριθμόν 4649/2011 ΜονΠρΠειρ. (*ΑΔΗΜ.)*, η οποία επικυρώθηκε με την εφετειακή 317/2014 (*ΑΔΗΜ.)* με χρόνο μισθωτικής σύναψης την 9η Μαΐου 2008.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι πολλές αποφάσεις έχουν εκδοθεί κρίνοντας τις σχετικές αγωγές ως αόριστες.

συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

Ελληνική Ένωση Εγκληματολογικών Επιστημών
Επιστήμη-Πραγματογνωμοσύνη-Δικαιοσύνη

Επιστημονική ημερίδα πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων του Πολεμικού Μουσείου από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (HELLENIC ASSOCIATION of FORENSIC SCIENCES) στις 29-11-2014 με θέμα "ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ-ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ". Στην εκδήλωση παρουσιάστηκαν θέματα εφαρμοσμένης /εργαστηριακής εγκληματολογίας, που στις μέρες μας χρησιμοποιούνται -ολοένα και περισσότερο- σε ποινικές αλλά και σε αστικές υποθέσεις. Στην ημερίδα παρακολούθησε ο Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου μας κ. Παναγιώτης Πετρόπουλος.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΔΣΠ ΓΙΑ ΤΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά πραγματοποίησε ενημερωτική εκδήλωση με θέμα: «Φορολογικές και Ασφαλιστικές υποχρεώσεις Δικηγόρων» την 26 Νοεμβρίου 2014 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Συλλόγου με Ομιλητές τους κ.κ.:

Ευστάθιο Κ. Μπακάλη, Δικηγόρο, Φορολογικό Σύμβουλο Ολομέλειας Προέδρων Δ.Σ. Ελλάδος και Αναστάσιο Καρυστινό, λογιστή.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΔΣΠ

Ο Δικηγορικός σύλλογος Πειραιά προσκάλεσε τους μικρούς αναγνώστες να λάβουν μέρος στην δραματοποίηση του παραμυθιού του Γιώργου Χλούπη «Το κουνουπάκι Πάκι-Πάκι» από ειδική εμψυχώτρια παιδαγωγό. Η παρουσίαση έγινε στην αίθουσα εκδηλώσεων στις 21/12/2014 και την παρακολούθησαν γονείς και παιδιά των δικηγόρων. Στην εκδήλωση συμετείχε και η παιδική χορωδία του ΔΣΠ.

Ιστορική αναδρομή στην εν εξελίξει Εκλογική Διαδικασία στην χώρα μας

του **Μιχαήλ Γ. Βλάμου**
Συγγραφέα
Επιτίμου Δικηγόρου Πειραιά

Διερχόμεθα περίοδο εκλογικών αναμετρήσεων πρότινος διεξήχθησαν δημοτικές εκλογές με τα γνωστά αποτελέσματα.

Ακολούθησαν Προεδρικές προς εκλογήν του Ανωτάτου Άρχοντος της χώρας . Και τούτο διότι το Δημοκρατικό μας Πολίτευμα επιβάλλει να έχουμε Ανώτατον Άρχοντα του οποίου η εκλογή θα βασίζεται στη Λαϊκή Θέληση και όχι στη βία των ισχυρών. Όλα δε αυτά χάρις στο Δημοκρατικό Πολίτευμα το οποίο εγεννήθη εδώ στην Αθήνα και για το οποίο αισθανόμεθα υπερήφανοι ως Λαός των Ελλήνων. Εδώ όμως αρχίζουν τα πράγματα να μπερδεύονται.

Και τούτο διότι επαιρόμεθα για την Δημοκρατική Επιλογή Ανωτάτου Άρχοντα που αποτελεί επίτευγμα της Αθηναϊκής Δημοκρατίας αλλά ερχόμαστε σε μία αντίφαση προς την Ιστορία. Και εξηγούμεθα: Οι άρχοντες των Αρχαίων Αθηνών ανεδεικνύοντο μεν ελευθέρως και χωρίς βία , όμως δεν εξελέγοντο. Πράγματι στην Αθηναϊκή Δημοκρατία οι άρχοντες γενικώς δεν ανεδεικνύοντο δι' εκλογών απλώς ανεδεικνύοντο δια κληρώσεως. Και τούτο διότι εθεώρουν ότι όλοι οι ελεύθεροι πολίτες Αθηναίοι ήσαν ίσοι. Ίσοι όχι μόνον ως προς τα δικαιώματα αλλά και ως προς τις ικανότητες διοικήσεως. Έτσι είχαμε την κληρωτίδα. Αλλά ας αφήσουμε την αρχαιότητα και ας έλθομε στην σύγχρονη εποχή, που η ιστορία είναι πιο πρόσφατη, πιο σύντομη και τα αποτελέσματα πιο απτά. Ανατρέχοντας στον εικοστό αιώνα ας αρχίσομε από το 1909 και από την Επανάσταση του Γουδή. Τότε αναλαμβάνει Πρωθυπουργός ο Ελευθέριος Βενιζέλος και στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913 διαπλασιάζεται η Πατρίδα μας. Την 1η Νοεμβρίου 1920, με την μικρασιατική εκστρατεία εν εξελίξει, διεξάγονται εκλογές τις οποίες χάνει ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Σχηματίζεται κυβέρνηση Δημητρίου Γούναρη με επακόλουθο τη μεγαλύτερη εθνική καταστροφή της Ελλάδος σε όλη την Ιστορία της και με απώλεια των πανάρχαιων εστιών στη Μικρά Ασία, Πόντο, Ανατολική Θράκη αλλά και απώλεια Ίμβρου, Τενέδου. Ας έλθομε όμως πιο κοντά στα γεγονότα και ας αρχίσουμε από την Μεταπολίτευση και μετά. Έτσι το 1980 εξελέγη πρόεδρος ο Κων/νος Καραμανλής στην τρίτη ψηφοφορία με 183 ψήφους. Το 1985 εξελέγη Πρόεδρος ο Χρήστος Σαρτζεντάκης στην τρίτη ψηφοφορία με 180 ψήφους. Το 1990 η Βουλή διελύθη πρόωρα λόγω αδυναμίας εκλογής Προέδρου και μετά τις εκλογές εξελέγη πρόεδρος ο Κων/νος Καραμανλής στην τρίτη ψηφοφορία με 153 ψήφους. Το 1995 εξελέγη Πρόεδρος ο Κωστής Στεφανόπουλος στην τρίτη ψηφοφορία με 181 ψήφους. Το 2000 επανεξελέγη Πρόεδρος ο Κωστής Στεφανόπουλος στην τρίτη ψηφοφορία με 269 ψήφους. Το 2005 εξελέγη Πρόεδρος ο Κάρολος Παπούλιας με 279 ψήφους. Στις 4-10-2009 προκηρύσσονται πρόωρες εκλογές από Κώστα Καραμανλή. Το 2010 επανεξελέγη Πρόεδρος ο Κάρολος Παπούλιας με 266 ψήφους . Το 2014 ήταν πρώτη φορά κατά την τελευταία δεκαπενταετία που δεν εξελέγη Πρόεδρος Δημοκρατίας δεδομένου ότι είχε δημιουργηθή παράδοση να εκλέγεται συναινετικά από την τρέχουσα Βουλή ο Πρόεδρος Δημοκρατίας. Ήδη διατρέχομε την τελευταία εκλογική περίοδο και ας ευχηθούμε τα οποιαδήποτε αποτελέσματα να είναι προς όφελος της Πατρίδος και του Ελληνικού Λαού.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΣΠ, ΕΝ ΟΨΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

Το μέρισμα που έχει αποκοπεί και δικαιούσθε να λάβετε από 23/12/2014 θα περιληφθεί στα έσοδα σας του έτους 2014, ακόμη κι αν εσείς, κατ' επιλογή Σας, το εισπράξετε εντός του έτους 2015. Το ίδιο ισχύει και για τον ειδικό διανεμητικό λογαριασμό Νέων Δικηγόρων.

Εάν υπάρχουν συνάδελφοι, που δεν δήλωσαν, ως όφειλαν, ως έσοδο του έτους 2013 το ποσό του μερίσματος που αφορούσε στο έτος 2013 και κατεβλήθη στις αρχές του 2014, θεωρώντας, ότι πρέπει να δηλωθεί ως έσοδο του 2014, οι συνάδελφοι αυτοί θα δηλώσουν ως έσοδα του τρέχοντος έτους και τα δύο ποσά.

Σε όσους έχουν ενσωματώσει στα εκδοθέντα γραμμάτια προκαταβολής (προεισπράξεις) αποϋλοποιημένα ένσημα, θα δοθεί βεβαίωση που θα χρησιμοποιηθεί για την πιστοποίηση μέρους της ασφαλιστικής υποχρεώσεως. Άρα για το οφειλόμενο ποσό ασφαλιστικής εισφοράς θα υπολογίσουμε και τα ποσά από τα αποκόμματα των ενσήμων (ουρίτσες) και τα ποσά από τις παραπάνω βεβαιώσεις.

Τα ποσά που αφορούν στις ασφαλιστικές μας εισφορές αφενός είναι υποχρέωση μας προς τα ταμεία μας, αφετέρου όμως καταχωρούνται και ως έξοδα στα βιβλία μας, με παραστατικό είτε τη συγκεντρωτική βεβαίωση του ταμείου είτε τις επί μέρους βεβαιώσεις που θα δοθούν. Για να καταχωρηθούν ως έξοδα του έτους 2014 τα ποσά των ασφαλιστικών εισφορών, πρέπει να έχουν καταβληθεί εντός των προθεσμιών που έχουν ταχθεί από τα ταμεία. Για το θέμα αυτό θα έχετε αναλυτική ενημέρωση εντός των επομένων ημερών.

Όσοι έχουν (ορθώς) καταχωρήσει στα βιβλία τους ως έξοδο τις κρατήσεις που αναφέρονται στα γραμμάτια προεισπράξεων (ευνόητα, χωρίς την προκαταβολή φόρου 15%) και πέραν αυτών (επίσης ορθώς) τα αποϋλοποιημένα ένσημα της παραστάσεως υπέρ ΤΑΧΔΙΚ, ΕΤΑΑ-ΤΑΝ και ΕΤΑΑ – ΤΠΔΠ (προσοχή όχι τα ποσά που αναγράφονται στο αριστερό μέρος του γραμματίου και περιλαμβάνονται στην παρακράτηση του Συλλόγου, αλλά εκείνα που μπορούμε είτε να επικολλήσουμε ως ένσημα – παράσταση είτε να τα ενσωματώσουμε στην προείσπραξη), αναγράφοντας ως παραστατικό εξόδου τον αριθμό του γραμματίου, τότε δεν πρέπει να καταχωρήσουν εκ νέου τα ποσά αυτά ως έξοδα, με παραστατικό τις βεβαιώσεις για τα αποϋλοποιημένα ένσημα που θα τους δοθούν, αφού έτσι θα τα έχουν καταχωρήσει εις διπλούν.

Λόγω αλλαγής του προγράμματος εκδόσεως γραμματίων προκαταβολής, κατά τη διάρκεια του έτους, θα λάβετε μία συγκεντρωτική κατάσταση για όσα γραμμάτια έχετε εκδώσει, έως τις 14/7/2014 και μία για όσα έχετε εκδώσει στη συνέχεια.

Τις συγκεντρωτικές καταστάσεις, για το χρονικό διάστημα μετά τις 14/7/2014 μπορείτε να εκτυπώνεται και οι ίδιοι, από την ηλεκτρονική διεύθυνση https://portal.olomeleia.gr/ (ηλεκτρονικές υπηρεσίες δικηγόρου) με τους κωδικούς πρόσβασης που έχετε ήδη λάβει ή μπορείτε να λάβετε από τη Γραμματεία του Δ.Σ.Π.

Για το έτος 2014 δεν έχετε υποχρέωση να υποβάλετε ανακεφαλαιωτική δήλωση ΦΠΑ.

Για την επιτροπή πληροφορικής
Γ.Π.Καραμιζάρης

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΔΣΠ

Απονομή τίτλων «Επιτίμου Δικηγόρου του ΔΣΠ» της 22/12/2014

Γεώργιος Αργυροκώστας του Ιωάννου
Γαρυφαλλιά Αρχοντή του Ιωάννου
Αικατερίνη Βαραμογιάννη του Κυριάκου
Μάρκος Κάλλας του Αντωνίου
Αγγελική Καλλιμάνη του Δημητρίου
Ιωάννης Καραδημήτρης του Λάμπρου
Γεώργιος - Σταύρος Κούκνης του Ανδρέα
Θεόδωρος Λιακόπουλος του Ιωάννου
Χρυσή Παληού - Λέντζου του Δημητρίου
Παναγιώτα Παπαθάνου - Λιβιεράτου του Ευσταθίου
Αικατερίνη Πλουμίδου του Χρύσανθου
Ιάσων Σκουζός του Γεωργίου
Ελισσάβετ Συρμαλάκη του Γεωργίου
Απόστολος Τσιαντής του Βασιλείου
Αντώνιος Χλωρός του Γεωργίου

Επίτιμοι Δικηγόροι

ΕΠΑΙΝΟΙ ΝΕΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Αθανάσιος Παΐζης του Δημητρίου
Αναστάσιος Μαναριώτης του Παναγιώτου
Διονυσία – Αποστολία Ρουμελιώτη – Σταθοπούλου του Παναγιώτου
Αγγελική Γαβαλά του Σπυρίδωνος

Νέοι Δικηγόροι

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΔΣΠ

για την υγεία του καταδικασμένου και φυλακισμένου απεργού πείνας Νίκου Ρωμανού

Ο Πρόεδρος και το Δ.Σ. του Δ.Σ.Π. εκφράζουν την ανησυχία και την ευαισθησία τους για την υγεία του καταδικασμένου και φυλακισμένου απεργού πείνας Νίκου Ρωμανού.

Ο Πρόεδρος και το Δ.Σ. δεν υπεισέρχονται στην πράξη για την οποία καταδικάστηκε αλλά εμμένουν στην τήρηση του σωφρονιστικού χαρακτήρα των ποινών. Στο πλαίσιο αυτό πιστεύουν ότι κάθε θεσπισμένο νομοθετικά μέτρο, που κατατείνει στο ενδεχόμενο επανένταξης του κρατούμενου στο κοινωνικό σύνολο, θα πρέπει να εφαρμόζεται. Το δικαίωμα στην παιδεία, που διεκδικεί και κατοχυρώνει ο κρατούμενος, βρίσκεται στην κορυφή των μέτρων αυτών.

Η εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας μπορεί να αποτρέψει τα καταδικαστέα από όλους φαινόμενα των παραβιάσεων των ολιγοήμερων ή των εκπαιδευτικών αδειών από τους κρατούμενους στους οποίους χορηγούνται τα δικαιώματα αυτά. Ας προχωρήσει άμεσα η Πολιτεία σε κάθε αναγκαία ενέργεια προς την κατεύθυνση αυτή. Μέχρι τότε ας πρυτανεύεται η αξία της ανθρώπινης ζωής.

Οι διαχρονικές αξίες του Ανθρωπισμού και του νομικού πολιτισμού υπάρχουν στην ζωή και πρέπει να εφαρμόζονται στα πλαίσια της λειτουργίας της κοινωνίας.

Ο Πρόεδρος
Γιώργος Σταματογιάννης

Ανακοίνωση ΔΣΠ για τα πρόσφατα γεγονότα στη Νομική Σχολή Αθηνών

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τα πρόσφατα γεγονότα στη Νομική Σχολή Αθηνών (21 Νοε 2014). Υπάρχει ανάγκη εξάλειψης των φαινομένων βίας, αυταρχισμού και αστυνομοκρατίας στα ελληνικά Πανεπιστήμια και αυτά ουδόλως προάγουν τον ανταγωνιστικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα τους που τόσο έχουν ανάγκη να αναδείξουν.

Οι φοιτητές δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται ως εσωτερικός εχθρός από τις Διοικήσεις των Πανεπιστημίων και ούτε είναι δυνατόν η διοίκησή του να ασκείται με τη συνοδεία και παρουσία των ΜΑΤ.

Η Δημοκρατία μας χρωστά πολλά στους φοιτητές και στο ριζοσπαστισμό τους και αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά πιστεύει και υποστηρίζει ένα δημοκρατικό Πανεπιστήμιο με ανοικτές τις πύλες του με ελεύθερη ανταλλαγή ιδεών κι απόψεων και σεβασμό της αντίθετης άποψης, που θα διαφυλάσσει την ακεραιότητα του χώρου του Πανεπιστημίου, που θα μπορεί να αυτοπροσδιορίζεται και να αυτοπροστατεύεται.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ Σ.Ν.Α.Δ.Π.

Τα αποτελέσματα των αρχαιρεσιών **Συλλόγου Νέων και Ασκουμένων Δικηγόρων Πειραιά** που έγιναν στις 28/11/2014 στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΔΣΠ έχουν ως εξής:

ΒΕΝΕΤΟΣ Μιχάλης	19 ψήφους
ΚΑΡΔΑΡΑΣ Λεωνίδας	32 ψήφους
ΚΟΝΤΟΣ Απόστολος	35 ψήφους
ΚΡΕΜΥΔΑ Χρυσάνθη	21 ψήφους
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Βασιλική (Βάσια)	21 ψήφους
ΠΑΤΣΑΝΑΣ Ανδρέας	22 ψήφους
ΠΛΕΣΣΑΣ Διονύσης	25 ψήφους
ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ Γιώργος	24 ψήφους
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Άρτεμις	19 ψήφους

Κατόπιν ισοψηφίας των: α) Κρεμύδα Χρυσάνθης και Παπαδοπούλου Βασιλικής που έλαβαν από 21 ψήφους και β) Βενέτου Μιχάλη και Χριστοδούλου Αρτέμιδος που έλαβαν από 19 ψήφους, η εφορευτική επιτροπή διενήργησε κλήρωση και κληρώθηκαν ως εξής:

Α) **1)** Κρεμύδα Χρυσάνθη
2) Παπαδοπούλου Βασιλική

Β) **1)** Βενέτος Μιχάλης
2) Χριστοδούλου Άρτεμις

Κατόπιν των ανωτέρω αποτελεσμάτων, στο Δ.Σ. του Συλλόγου Νέων και Ασκουμένων Δικηγόρων Πειραιά για τη περίοδο 2014-2016 εκλέγονται οι:

ΚΟΝΤΟΣ Απόστολος
ΚΑΡΔΑΡΑΣ Λεωνίδας
ΠΛΕΣΣΑΣ Διονύσης
ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ Γιώργος
ΠΑΤΣΑΝΑΣ Ανδρέας
ΚΡΕΜΥΔΑ Χρυσάνθη
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Βασιλική
ΒΕΝΕΤΟΣ Μιχάλης - Α' Αναπληρωματικός
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Άρτεμις – Β' Αναπληρωμάτικός

Η ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ***ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ***

ΤΑ ΜΕΛΗ ***ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΑΒΙΔΟΓΛΟΥ***
ΣΠΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η αντιμετώπιση του φαινομένου της διαφθοράς στο αρχαίο Αττικό Ποινικό και Δημόσιο Δίκαιο

Αυτοί δε φθείρειν μεγάλην πόλιν αφραδίησιν
αστοί βούλονται, **χρήμασι πειθόμενοι** [...]
Ούθ΄ ιερών κτεάνων ούτε τι δημοσίων
φειδόμενοι, κλέπτουσιν αφαρπαγήι άλλοθεν άλλος
ουδέ φυλάσσονται **σεμνά Δίκης θέμεθλα**.

Σόλων, *Ευνομίη*, στ. 5/15

του Αριστομένη Π. Μπαλάσκα
Δικηγόρος Πειραιά, Υ.Δ.Ν. Νομικής Α.Π.Θ.

Το Δίκαιο είναι η επίσημη έκφραση των πεποιθήσεων ενός λαού σχετικά με τη σωστή και την ανάρμοστη συμπεριφορά και κανείς λαός στον κόσμο δεν είχε ποτέ πιο ενδιαφέρουσες και πρωτότυπες αντιλήψεις για τη συμπεριφορά από τους αρχαίους Έλληνες. Εκτός αυτού το νομικό σύστημα των Αθηναίων, αν και λιγότερο συνεκτικό από εκείνο των Ρωμαίων λίγους αιώνες αργότερα, ήταν εντούτοις το πιο περιεκτικό απ΄ όσα οποιοσδήποτε λαός είχε τότε επινοήσει, και ήταν ασφαλώς το πρώτο που θεμελιώθηκε πάνω σε δημοκρατική βάση, έτσι έχει μιάν ειδική σπουδαιότητα για τους μελετητές της κοινωνίας και της ηθικής. [...] Η κύρια πηγή των πληροφοριών μας είναι τα κείμενα εκατό περίπου δικανικών λόγων. Αυτοί πρέπει να συμπληρωθούν με νύξεις που υπάρχουν στην κωμωδία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, και την υπόλοιπη λογοτεχνία, οι οποίες έχουν τις δικές τους ερμηνευτικές δυσχέρειες.

D.M. Mac Dowell, *Το Δίκαιο στην Αθήνα των κλασικών χρόνων*, 1996, 11

Α. Εισαγωγικά

Η διαφθορά, δηλαδή **η παράνομη/αθέμιτη σχέση συναλλαγής και δικτύωσης** δημοσίων λειτουργών με ιδιώτες στα πλαίσια των υπηρεσιακών καθηκόντων ή αρμοδιοτήτων τους, με κύριο σκοπό **τον πλουτισμό** αμφοτέρων των μερών και κάθε εμπλεκόμενου καθώς και την απόκρυψη των κτηθέντων ωφελημάτων, δεν αποτελεί συγχρονικό αλλά μάλλον διαχρονικό φαινόμενο.

Ιδίως μετά το δεύτερο μεγάλο εποικισμό των Ελλήνων σε Εύξεινο Πόντο, Σικελία – Κάτω Ιταλία και Μ. Ασία, οι χρηματοεμπορευματικές σχέσεις και συναλλαγές των αποικιών με τις ναυτικές πόλεις και τις μεγάλες αγορές της Μητροπολιτικής Ελλάδας (Κόρινθος, Μέγαρα, Αθήνα, Χαλκίδα, Σάμος, Μίλητος, Έφεσσος) είχαν αυξηθεί με γεωμετρική πρόοδο. Οι δε πολιτικοκοινωνικές ανακατατάξεις και διαμάχες σε κέντρο και περιφέρεια αφορούσαν τη δικαιότερη κατανομή **του παραγόμενου αγροτικού, βιοτεχνικού και μεταλλευτικού προϊόντος και της σχετικής υπεραξίας** που προέκυπτε από τις ως άνω σχέσεις και συναλλαγές, όπως και την αντίστοιχη κατανομή **των φορολογικών βαρών και άλλων κρατικών τελών και δασμών** οι οποίοι χρηματοδοτούσαν τις υπερπόντιες ναυτικές και στρατιωτικές επιχειρήσεις και τα περικαλλή οικοδομήματα που κόσμησαν τότε τις περισσότερες πόλεις[1]. Η συμμετοχή στην άσκηση της πολιτικής – διοικητικής εξουσίας για ολοένα μεγαλύτερα κομμάτια του πληθυσμού ήταν πάντα ένα συλλογικό ζητούμενο όσο και ατομική επιδίωξη στην αρχαία ελληνική κοινωνία, ακόμη και στην αττική ως κατεξοχήν δημοκρατούμενη[2]. Ο χρηματισμός, ο δεκασμός, η απόκρυψη αθέμιτα κτηθέντων περιουσιακών στοιχείων, η κατάχρηση δημοσίου χρήματος, και εν γένει η διαφθορά δημοσίων αρχόντων και λειτουργών[3] αποκάλυπταν μεν δομικές και λειτουργικές αδυναμίες μα ταυτόχρονα αποτέλεσαν διαχρονικά

[1] ΄΄Αστοί μέν γάρ έθ΄ οίδε σαόφρονες, ηγεμόνες δε
τετράφαται πολλήν εις κακότητα πεσείν.
Δήμόν τε **φθείρουσι**, δίκας τ΄αδίκοισι διδούσιν
οικείων κερδέων είνεκα και κράτεος.΄΄ Θέογνις, *Πόλις καί τυραννίη*, στ. 3/7.

[2] Βλ. J.B. Bury & R. Meiggs, *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας*, Β΄ ΚΕΦ., σελ. 104-135 [Καρδαμίτσας, 1998].

[3] ΄΄Παφλαγών δε περιθέων τους οικέτας
αιτεί ταράττει **δωροδοκεί** λέγων τάδε. [...]
Συ μεν **αρπάζης και δωροδοκής** παρά των πόλεων,

πρόκλησεις που αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία από το κατά βάση τόσο φιλελελεύθερο, ευάρμοστο και θεσμικά πρωτότυπο αθηναϊκό πολίτευμα. Η πληθύς των σχετικών νόμων και ψηφισμάτων[4], όπως επίσης τα πολλά ποινικού χαρακτήρα και διαδικαστικά στάδια ελέγχου και αντιμετώπισης της διαφθοράς[5] αποδεικνύουν του λόγου το αληθές.

Ειδικά σε ό,τι αφορά την προηγμένη από την άποψη της θεσμικής και λειτουργικής θωράκισης αττική νομοθεσία, με στόχο τον αδιάβλητο και αχρημάτιστο χαρακτήρα των δημοσίων αξιωμάτων, τουλάχιστον κατά τους αιώνες 7ο-3ο π.Χ. όπου οι γραπτές πηγές αφθονούν και τα αρχαιολογικά τεκμήρια θεωρούνται επαρκή προς τεκμηρίωσή τους, μπορεί να θεωρηθεί ισχύουσα η διαβεβαίωση του Αισχίνη ΄΄*τίποτε άλλωστε που αφορά τα κοινά της πόλης δε μένει χωρίς έλεγχο, έρευνα και εξέταση*.΄΄[6].

Βασικό δικαίωμα κάθε πολίτη στην Αθήνα αποτελεί η γραφή παρανόμων, η δυνατότητα να προσβάλει ενώπιον δικαστηρίων ένα νομοθέτημα είτε ένα ψήφισμα της εκκλησίας του Δήμου, να το ακυρώσει και στη θέση του να προτείνει άλλη ρύθμιση.[7] Τότε ο αποψηφισμένος νόμος ακυρωνόταν (*ελύετο*) και είτε ίσχυαν διατάξεις που είχε ήδη ψηφίσει η εκκλησία του Δήμου, είτε επικυρώνονταν και ίσχυαν οι προτάσεις νόμου του προσφεύγοντος πολίτη είτε ο Άρειος Πάγος νομολογούσε διαπλαστικά, ενίοτε και με αναφορές σε παλιότερες ρύθμες ή νομοθεσίες καταστατικού χαρακτήρα (Ρήτρες Δράκοντος, Νόμοι Σόλωνος). Η διαπίστωση σε ετήσια βάση της απουσίας από την αθηναϊκή έννομη τάξη ψηφισμάτων, νόμων ή αποφάσεων συλλογικών οργάνων αλληλοαναιρούμενων ή αντιφατικών μεταξύ τους, ή ακόμα ακυρωτέων λόγω ουσιαστικών ή τυπικών πλημμελειών, είχε ανατεθεί σε ειδική επιτροπή του δικαστηρίου των Ηλιαστών, συνεπικουρούμενη από τον ειδικό Γραμματέα των Νόμων της Βουλής[8] και τους Θεσμοθέτες. Σαφώς γίνεται μνεία πως τα ψηφίσματα και οι νόμοι δε διέφεραν κατά την ουσιαστική τους ισχύ αλλά μόνο κατά την τυπική, δοθέντος πως η πρόταση και αποδοχή κάθε ψηφίσματος προϋπέθεταν έγκυρο νόμο που όριζε ως οιονεί συνταγματικό πλαίσιο τη διαδικασία και τους περιορισμούς της εκκλησίας των πολιτών όταν ενέκρινε ψήφισμα, καθώς και την ειδική κάθε φορά διαδικασία υπό την ευθύνη της Βουλής **προβούλευσης (καταρχήν έγκρισης) από τους βουλευτές και προγραφής (εγγραφής στο πρόγραμμα των συνελεύσεων) από τους πρυτάνεις** ώστε να εισαχθεί αυτό νόμιμα σε συνέλευση της εκκλησίας του Δήμου[9]. ΄΄ *Αντιλαμβάνεστε Αθηναίοι με ποιόν τρόπο ρύθμισε ο Σόλων την ορθή και σύννομη διαδικασία θέσπισης των νόμων. Αρχικά όσοι θέλουν να εισηγηθούν καινούριο νόμο, θα πρέπει να παρουσιαστούν μπροστά σε σας που έχετε ορκιστεί να επικυρώνετε ή όχι τα ψηφίσματα, και έπειτα θα πρέπει να καταργηθούν οι αντίθετοι μεταξύ τους νόμοι, ώστε μία να είναι η ισχύουσα ρύθμιση για κάθε περίπτωση. Έτσι και οι πολίτες θα αισθάνονται ασφάλεια δικαίου και δε θα αποξενώνονται οι πολλοί από το νόμο σε σχέση με τους νομομαθείς, αλλά όλοι θα μπορούν να λαμβάνουν γνώση και να μελετούν ένα απλό και σαφές δικαιϊκό πλέγμα διατάξεων και ρυθμίσεων.*΄΄[10]

Β. Ευθύνη και καταλογισμός ενώπιον της Βουλής

Όλοι οι άρχοντες στην αρχαία Αθήνα, ήδη από την

ο δε δήμος υπό του πολέμου και της ομίχλης
α πανουργείς μη καθορά σου,
αλλ΄ υπ΄ ανάγκης άμα και χρείας και μισθού
προς σε κεχήνη. […]
Φασί γαρ αυτόν οι παίδες οι ξυνεφοίτων,
την **Δωριστί** μόνην αν αρμόττεσθαι θαμά την λύραν,
άλλην δ΄ ουκ εθέλειν μαθείν.
Κάτα τον κιθαριστήν οργισθέντ΄ απάγειν κελεύειν,
ως αρμονίαν ο παίς ούτος ου δύναται μαθείν
ην μη **Δωροδοκιστί.΄΄** Αριστοφάνης, *Ιππής*, στ. 65-66/802-804/987-996.

[4] Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 9/ Δημοσθένης, *Προς Πανταίνετον παραγραφή*, 33/ Δημοσθένης, *Κατά Ευέργου και Μνησιβούλου ψευδομαρτυριών*, 41-43/ Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου*, 47.

[5] ΄΄ Του δε πράγματος ουκέτ΄ όντος αμφισβητησίμου, αλλά πρώτον μεν **της βουλής** κατεγνωκυίας, είτα **του δήμου** μίαν ημέραν όλην επί τούτοις αυτοίς αναλώσαντος, προς δε τούτοις **δικαστηρίοιν δυοίν** εις ένα και χιλίους εψηφισμένων.΄΄ Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 9.

΄΄ Επειδάν γαρ δη των αρχόντων εκάστοις ο ενιαυτός εξέλθη, δεήσει δικαστήρια καθίσαντας ανδρών, εις τούτους εισάγειν τους άρξαντας και **ευθύνειν**, κατηγορείν δε τον βουλόμενον. Ων δ΄αν καταψηφισθή **τιμάν ότι χρή παθείν αυτών τινας ή αποτίνειν**.΄΄ Πλάτων, Πολιτικός, 299-Α.

[6] Αισχίνης, *Κατά Κτησιφώντος*, 17 και 22.

[7] Βλ. Χ. Δημόπουλος, *Η Διαφθορά*, σελ. 1-5 [Νομική Βιβλιοθήκη, 2005].

[8] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LIV-4.

[9] Δημοσθένης, *Περί της ατελείας προς Λεπτίνην*, 89-92 / Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLV-4.

[10] Δημοσθένης, *Περί της ατελείας προς Λεπτίνην*, 93.

εποχή των Σολώνειων[11] και αργότερα των Κλεισθένειων νόμων υποχρεούνταν *΄΄να καταθέτουν στο δημόσιο μητρώο και ισολογισμό και απολογισμό προς τους λογιστές [και το γραμματέα της βουλής]΄΄*[12]. Όλες οι κληρωτές και χειροτονητές {αιρετές} αρχές[13] [*αρχαί περί την εγκύκλιον διοίκησιν*], οι επιστάτες των δημοσίων έργων, όσοι ανέλαβαν τη διαχείριση των κοινών με ψήφισμα της εκκλησίας του Δήμου για περισσότερες από τριάντα ημέρες, όσοι προεδρεύουν στα δικαστήρια και ιδίως

Οι Εννέα Άρχοντες
Οι Πεντακόσιοι Βουλευτές
Οι Ρήτορες της Εκκλησίας του Δήμου
Οι Στρατηγοί, Ναύαρχοι, Ταξίαρχοι, Ύπαρχοι και Φύλαρχοι
Η Βουλή του Αρείου Πάγου
Οι Τριήραρχοι
Οι Ιερείς, Ιέρειες και Ιεροποιοί
Οι Ταμίες
Οι Πωλητές
Οι Αποδέκτες και Λογιστές
Οι Αστυνόμοι
Οι Επισκευαστές των ναών
Οι Αγορανόμοι
Οι Μετρονόμοι
Οι Σιτοφύλακες
Οι Ένδεκα
Οι Εισαγωγείς
Οι Αθλοθέτες
Οι Διαιτητές
Οι Αμφικτύονες και Πρεσβευτές
Οι Ηλιαστές[14]

΄΄όταν αναλαμβάνουν τη θέση τους, αφού ανέβουν στην πέτρα αυτή ορκίζονται να άρξουν με δικαιοσύνη και σύμφωνα με τους νόμους και να μη λάβουν ωφελήματα ή ανταλλάγματα χάριν της θέσεώς τους΄΄[15]. Ο δε επώνυμος άρχων επέτασσε στην ίδια τελετή ανάληψης καθηκόντων, πως όσα είχε κάποιος *προτού εισέλθει στη δημόσια εξουσία*, τα ίδια ακριβώς να έχει και να διατηρεί *μέχρι πέρατος του λειτουργήματός του*[16]. Άλλωστε σε κάθε συνέλευση της εκκλησίας του Δήμου πανηγυρικά απηύθυναν καταφρόνιες και αρές κατά των φαύλων, ιδίως αν κάποιος *δωροδοκείται και επηρεασμένος μιλά και φρονεί για τα δημόσια πράγματα* να ατυχήσει και να καταστραφεί ολοκληρωτικά[17].

Η αρχική διαδικασία ελέγχου των υπευθύνων υπολόγων ανήκε στις αρμοδιότητες **της Βουλής,** ως θεσμικού οργάνου εκτεταμένης συνδιοίκησης της Πολιτείας, *΄΄η οποία με τους βουλευτές, τους πρυτάνεις, τους προέδρους και τους επιστάτες καταρτίζει το πρόγραμμα των συνελεύσεων της εκκλησίας του Δήμου (προγραφή-πρόγραμμα) και μια φορά κάθε σεληνιακό μήνα, που συμπίπτει με το διάστημα της πρυτανείας των 35/36 ημερών για κάθε φυλή (κατά σελήνην άγουσι τον ενιαυτόν), σε κύρια συνεδρίαση γίνεται επιχειροτονία των δημοσίων λειτουργών αν ασκούν κατά τα ψηφίσματα και τους νόμους την αρμοδιότητα/εξουσία τους, σε εκείνη δε τη μέρα κατατίθενται οι εισαγγελίες απ΄ όσους επιθυμούν να στραφούν δημόσια κατά αρχόντων΄΄, ΄΄ελέγχει δε τους δημοσίους λειτουργούς και άρχοντες η Βουλή και μάλιστα όσους διαχειρίζονται χρήματα. Η απόφασή της δεν είναι τελεσίδικη αλλά υπόκειται σε έφεση*[18] *ενώπιον δικαστηρίου΄΄* μας διαβεβαιώνει ο Αριστοτέλης[19] . Η Βουλή στο Σολώνειο καθεστώς ήταν αρμόδια να επιβάλλει ποινές χρηματικές και στερητικές της ελευθερίας, καθώς και παρεπόμενες ποινές και μέτρα ασφαλείας, στους καταχραστές δημόσιου χρήματος, σταδιακά όμως η εξουσία αυτή περιορίστηκε και ειδικά μετά το τέλος του πελοποννησιακού πολέμου νόμος προέβλεψε πως καταδίκες και καταλογισμοί **θα εισάγονται από τους Θεσμοθέτες στο δικαστήριο** και θα κρίνονται με την αποφασιστική

---

[11] Δ.Ι. Ζέπος, *Νομοθεσία του Σόλωνος*, Επετηρίδα του Κέντρου Έρευνας της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών, Τ. 18 , (1971), Αθήνα 1973.

[12] Αισχίνης, *Κατά Κτησιφώντος*, 14.

[13] Οι κατεξοχήν αιρετές-χειροτονητές {και όχι κληρωτές} αρχές στην αρχαία Αθήνα, **με ετήσια θητεία** το διάστημα του ενιαυτού από την εκάστοτε εορτή των Παναθηναίων ως την επόμενη, η οποία σηματοδοτούσε την απαρχή του αττικού έτους, ήταν

Ο οικονομικός διαχειριστής του Στρατού (*Ταμίας των στρατιωτικών*)
Οι οικονομικοί διαχειριστές των πόρων και παροχών κοινωνικής πρόνοιας (*Άρχοντες επί των θεωρικών*)
Ο υπεύθυνος των πηγών ύδρευσης και του δικτύου υδροδότησης (*Επιμελητής των κρηνών*)
Η στρατιωτική και ναυτική ηγεσία (*Στρατηγοί, Ταξίαρχοι, Ίππαρχοι, Φύλαρχοι, Ναύαρχοι*)
Ο διοικητής των ναυπηγείων (*Αρχιτέκτων επί τας ναύς)*
Οι εισηγητές ψηφισμάτων ενώπιον της Εκκλησίας του Δήμου (*Ρήτορες*). Βλ. Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLIII-I/LV-2.

[14] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLIII-2.

[15] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LV-5.

[16] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LVI-2.

[17] Δείναρχος, *Κατ΄ Αριστογείτονος*, 16.

[18] Έφεσις- η μεταγωγή δικαιοδοσίας από ένα δικαστήριο σε διαφορετικό καλείται και **έκκλητη** διαδικασία. *Λεξικόν Αρποκρατίωνος Αλεξανδρέως των 10 ρητόρων ή Περί λέξεων*, G.Dindorf Oxon. 1853 (Vol.I), σελ. 142.

[19] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLV-1/2, XLIII-4 και XLVII.

κρίση των δικαστών, ενώ στη Βουλή θα παρέμεναν **προανακριτικές αρμοδιότητες για τα τελεσθέντα αδικήματα**.[20]

Ιδίως μετά τη λήξη κάθε θητείας αξιωματούχου ή λειτουργού, ακολουθεί υποχρεωτικός έλεγχος/απολογισμός από μεν τους Λογιστές (με αναπληρωτές και βοηθούς **τους συνηγόρους**) σε δημόσιο επίπεδο, από δε τους Ευθύνους (με αναπληρωτές και βοηθούς **τους παρέδρους**) σε ιδιωτικό - φυλετικό επίπεδο (αποχειροτονία). Και *΄΄κληρώνουν δέκα λογιστές (από το σώμα της Βουλής) και δέκα αναπληρωτές – επικούρους αυτών (συνηγόρους), προς τους οποίους όλοι ανεξαιρέτως όσοι ήσκησαν δημόσιο αξίωμα είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν διαχειριστικό απολογισμό σε κάθε πρυτανεία. Κληρώνουν και ευθύνους έναν από κάθε φυλή και είκοσι παρέδρους ως βοηθούς αυτών. Γιατί μόνο αυτοί (οι λογιστές και οι εύθυνοι) δύνανται να υποβάλλουν σε διαχειριστικό έλεγχο τους υπευθύνους – υπολόγους και να εισάγουν τις καταγγελίες για κατάχρηση ή κακή διαχείριση (ευθύνες) ενώπιον των δικαστηρίων΄΄*[21].

Διεξαγόταν ενώπιον των Λογιστών η εξελεγκτική και ανακριτική διαδικασία καταρχάς με δημόσια πρόσκληση/κηρυκεία προς τους πολίτες να διατυπώσουν συγκεκριμένη κατηγορία για δωροδοκία, κλοπή, ατασθαλία, κακοδιαχείριση ή εν γένει παράβαση καθήκοντος με παράνομη ωφέλεια για το δράστη της. *΄΄Και κηρύττει ο κήρυκας των λογιστών το πατροπαράδοτο και θεμελιώδες αυτό διάθημα, ποιός θέλει να διατυπώσει κατηγορία΄΄*[22]. Σε περίπτωση που ούτε η έρευνα των Λογιστών ούτε κάποια ιδιωτική καταγγελία ή καταγγελία συνάρχοντος/συλλειτουργού ή καταγγελία βουλευτή ή απόφαση/γνωμοδότηση του Αρείου Πάγου εισέφεραν ενδείξεις ή αποδείξεις εις βάρος του κρινόμενου οι Λογιστές σφράγιζαν και επικύρωναν τον απολογισμό του υπευθύνου και θεωρούσαν πλέον αυτόν **ανεύθυνο.**

Οι υπόλογοι άρχοντες ανεξάρτητα αν είχαν ή όχι διαχειριστεί δημόσια χρήματα ή αξίες επί της θητείας τους όφειλαν να καταθέσουν στο γραμματέα της Βουλής ή σε κάποιον αρμόδιο Λογιστή απολογισμό των πεπραγμένων τους. Ο συνήθης τύπος της λογοδοσίας ήταν ο εξής *΄΄τόσα έλαβα από το κοινό ταμείο της πόλης τόσα ξόδεψα ή τίποτα δεν έλαβα ούτε ξόδεψα΄΄*[23]. Ο απολογισμός μελετάτο και εγκρινόταν μέσα σε διάστημα μίας πρυτανείας (35 – 36 ημέρες) ή ακολουθούσε η διαδικασία του οιονεί δικαστικού καταλογισμού και οι Λογιστές εκπροσωπούμενοι δικανικά από τους συνηγόρους (ή συνδίκους) παρουσίαζαν τα στοιχεία και εισηγούνταν την κατηγορία στους Δικαστές από το σώμα της Βουλής. Στο διάστημα αυτό οι ανωτέρω ασκούσαν αρμοδιότητες προανακριτικές και ανακριτικές[24], εξέταζαν μάρτυρες και έγγραφα και κυρίως αν έπρεπε η υπόθεση να εισαχθεί στα ποινικά δικαστήρια ή να τεθεί στο αρχείο ή να απορριφθεί[25]. Η Βουλή συγκαλούσε **την κυρία λεγόμενη συνεδρίαση** όπου λάμβανε χώρα *η αποχειροτονία*, δηλαδή η έγκριση από την εκκλησία της λογοδοσίας δημοσίου λειτουργού ανάλογα με τα πορίσματα και τις αποφάσεις Λογιστών και Συνηγόρων και εισάγονταν οι ενδεχόμενες δημόσιες και ιδιωτικές καταγγελίες κατά δημοσίων λειτουργών ώστε να παραπεμφθούν με ψήφισμα της εκκλησίας στα τακτικά δικαστήρια (*καταχειροτονία)*.[26]

Και στα πλαίσια όμως της Φυλής ή αργότερα των Δήμων, η αττική Πολιτεία δημιουργεί ένα πλέγμα απόδοσης ευθύνης για τη διαχείριση των δημοσίων πραγμάτων το οποίο επέτρεπε στον ανήκοντα στην ίδια, εκ των 10, Φυλή (ή Τριττύ) ή στον ίδιο Δήμο με τον υπόλογο να καταγγείλει στους Ευθύνους ή στους 20 παρέδρους αυτών αδικήματα ή ατασθαλίες αρμοδιότητας των Λογιστών <u>τα οποία είχαν κριθεί απαλλακτικά</u> τόσο από αυτούς όσο και από το αρμόδιο τμήμα των Ηλιαστών που είχε εγκρίνει τη λογοδοσία άρχοντα ή λειτουργού. *΄΄Και μέσα σε τρείς μέρες αφότου απαλλάχτηκε των καθηκόντων του ο δημόσιος λειτουργός (επιχειροτονία), αφού γράψει όποιος επιθυμεί σε λευκό πίνακα το όνομά του και αυτό του μηνυόμενου και το δημόσιο ή ιδιωτικό αδίκημα για το οποίο τον εγκαλεί και τη χρηματική ποινή που προτείνει να του επιβληθεί, το παραδίδει στον αρμόδιο εύθυνο.΄΄*[27] Είχαν δικαιοδοσία να χειρίζονται ανακριτικά την καταγγελία, να επιβάλλουν καταλογισμούς ή και άλλες ποινές (*καταγνώσεις και επιζημιώσεις*) στους υπευθύνους, καθώς και να εισηγούνται με την επικουρία των παρέδρων τους την παραπομπή αδικημάτων **δημοσίου ποινικού χαρακτήρα** ενώπιον των Θεσμοθετών ώστε να δικαστούν σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό από το αρμόδιο τμήμα του δικαστηρίου των Ηλιαστών ή **ιδιωτικού αποζημιωτικού χα-**

[20] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Α΄ III-5.
[21] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LIV-2 και XLVIII-3.
[22] Αισχίνης, *Κατά Κτησιφώντος*, 23.
[23] Αισχίνης , *Κατά Κτησιφώντος*, 22.
[24] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Α΄ III-5.
[25] <u>Ανάκρισις</u>- Εξέταση από κάθε αρχή που γίνεται πριν από κάθε δίκη για όσα αποδεικτικά στοιχεία θεμελιώνουν την υπόθεση δικανικά και για την απόρριψη υποθέσεων αβάσιμων και ανυπόστατων. *Λεξικόν Αρποκρατίωνος*, σελ.32
[26] <u>Καταχειροτονία</u>- ήταν θεσμός στο Αθηναϊκό πολίτευμα να υποβάλλονται **προβολές** στην εκκλησία του δήμου και αν κάποιος καταχειροτονείτο στην ψηφοφορία εισαγόταν ως κατηγορούμενος στα αρμόδια δικαστήρια. *Λεξικόν Αρποκρατίωνος*, σελ. 172.
[27] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLVIII-4.

ρακτήρα που άγονταν ενώπιον των φυλετών ή κατά δήμους δικαστών ή των διαιτητών.[28]

Οι τρεις νομοτυπικές μορφές της διαφθοράς δημοσίου λειτουργού ήταν

Η κατηγορία *της κλοπής* (σημερινή υπεξαίρεση στην υπηρεσία 258 ΠΚ)

Η κατηγορία *της δωροδοκίας* (σημερινή παθητική δωροδοκία 235 ΠΚ)

Η κατηγορία *της αδικίας* (σημερινή παράβαση καθήκοντος 259 ΠΚ)[29].

Οι ποινές που μπορούσαν να επιβληθούν κατά το στάδιο αυτό του ελέγχου υπό την εποπτεία της Βουλής από τον 4ο αιώνα ήταν κυρίως χρηματικές, ενδεχομένως έως το ποσό των 500 δραχμών, άλλως η υπόθεση και ο φάκελλος (*εχίνοι*) διαβιβάζονταν από τους Λογιστές και Ευθύνους στο αρμόδιο δικαστήριο.[30]

Πρέπει να σημειωθεί πως ο μη καταβαλών το καταγνωσθέν πρόστιμο – χρηματική ποινή καθίστατο πλέον οφειλέτης του δημοσίου, η δε δημόσια αυτή οφειλή μεταβιβαζόταν στους απογόνους του οφειλέτη έως ότου εξοφληθεί, παραγραφεί, αμνηστευθεί ή ακυρωθεί. Το ποσό του καταλογισμού εγγραφόταν σε ειδικές πινακίδες ευρισκόμενες *στο λογιστήριο*, το όνομα του οφειλέτη του δημοσίου βρισκόταν *σε δημόσια αρχεία* τηρούμενα στην Ακρόπολη και ο οφειλέτης καταχραστής δεν μπορούσε να εκλεγεί ή να κληρωθεί σε κανένα δημόσιο αξίωμα ή θέση, δεν είχε δικαίωμα να συμμετέχει σε συνέλευση ή ψηφοφορία της εκκλησίας του Δήμου, άλλως και αν μετά από ένα χρόνο περίπου από τον καταλογισμό δεν απέτιε το πρόστιμο, αυτό διπλασιαζόταν και η περιουσία του τέως δημοσίου λειτουργού οδηγείτο *προς δήμευση*.[31]

Ο καταδικασμένος ή καταλογισμένος άρχων ή δημόσιος λειτουργός διατηρούσε κατά της πρωτόδικης καταδικαστικής απόφασης των Λογιστών, Ευθύνων, της ενδεχόμενης επικύρωσής τους από το σώμα των βουλευτών ή κατά παραπεμπτικού ψηφίσματος της εκκλησίας του Δήμου **δικαίωμα έφεσης** ενώπιον της Ηλιαίας (*έφεσις δε και τούτοις εστίν εις το δικαστήριον εάν αυτών η Βουλή καταγνώ).*[32]

Γ. Καταγγελίες και γραφές ενώπιον Θεσμοθετών και Ηλιαστών

Η δεύτερη διαδικασία δίωξης των ενεχομένων σε κρούσματα διαφθοράς δημοσίων λειτουργών ήταν μέσω **δημόσιας δίωξης ποινικού χαρακτήρα** από τους Θεσμοθέτες ή έπειτα **από ιδιωτική καταγγελία ποινικού χαρακτήρα** ενώπιον των Θεσμοθετών.[33] *΄΄Ακόμα δε όλες ανεξαιρέτως τις εισαγγελίες εισηγούνται στην εκκλησία του δήμου [και τις καταχειροτονίες] και τις προβολές [και τις γραφές παρανόμων και κατά όσων προτείνουν νόμο επιζήμιο για την πόλη] και τις καταγγελίες για κακοδιαχείριση (ευθύνες) εναντίον προεδρευόντων στα δικαστήρια και όσων επιστατούν στα δημόσια έργα και των στρατηγών΄΄* μας διαβεβαιώνει ο Αριστοτέλης.[34] *΄΄Μα εισάγεται από αυτούς στο δικαστήριο και γραφή κατά δωροδοκίας δημοσίου λειτουργού για την οποία καταβάλλεται παράβολο (παράστασις) από τον μηνυτή,*[35] *όπως επίσης οι υποθέσεις όσων δοκιμάζονται ως άρχοντες ή καταψηφίζονται στην εκκλησία του δήμου και όσων καταδικάζονται ή καταλογίζονται από τη Βουλή.΄΄*

Οι κύριοι τρόποι καταγγελίας των πολιτών για κακοδιαχείριση και οικονομικές ατασθαλίες, **η γραφή** (δώρων, κλοπής, αδικίου) ως δημοσίου δικαίου ιδιωτική έγκληση ενώπιον δικαστηρίων οποιουδήποτε πολίτη έστω και αν δεν αποδείκνυε άμεση βλάβη,[36] **η εισαγγελία** ως επείγουσα καταγγελία που εξεταζόταν αρχικά από τη Βουλή και παραπεμπόταν στα δι-

[28]A. Efstathiou, *The Euthyna procedure in 4th c. Athens and the case of the False Embassy*, Dike 10 [2009], σελ. 113-135. / Α.Ρ. Ραγκαβή, *Τα κυριώτερα πολιτεύματα της Αρχαίας Ελλάδας*, σελ. 471-477 [Εν Αθήναις, 1888].

[29] Ανδοκίδης, *Περί των μυστηρίων*, 74/ Αισχίνης, *Κατά Τιμάρχου*, 107.

[30] Δημοσθένης, *Κατά Ευέργου και Μνησιβούλου ψευδομαρτυριών*, 43.

[31] Ανδοκίδης, *Περί των μυστηρίων*, 73 και 78./ Δημοσθένης, *Κατ΄ Αριστογείτονος Α΄*, 4.

[32] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLV-2.

[33] Θεσμοθέται- Αρχή στο αθηναϊκό πολίτευμα οι 6 θεσμοθέτες συναποτελούν τους 9 άρχοντες (βασιλεύς, επώνυμος, πολέμαρχος). Ονομάζονται έτσι γιατί έχουν την επιστασία της τήρησης και εφαρμογής των νόμων, καθώς το κάθε νομοθέτημα αλλά και *το όλο σύνταγμα της Πολιτείας* ονομαζόταν από παλιά **θεσμός**. Έχουν επίσης την υποχρέωση να διορθώνουν κάθε χρόνο τους νόμους (ώστε να μην πάσχουν από τυπικά ή ουσιαστικά ελαττώματα που επηρεάζουν το κύρος τους). *Λεξικόν Αρποκρατίωνος*, σελ. 152/ Για τους 9 άρχοντες και τη σύνολη λειτουργία του αθηναϊκού πολιτεύματος βλ. Γ. Νάκου, *Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου*, σελ. 115-143 [University Studio Press , 1991].

[34] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LIX-1/4.

[35] Δώρων γραφή- όποτε κάποιος από όσους πολιτεύονται αντιμετωπίζει κατηγορία πως έλαβε δώρα, το έγκλημα για το οποίο διωκόταν ονομαζόταν **είτε δωροδοκία είτε γραφή δώρων**. *Λεξικόν Αρποκρατίωνος*, σελ. 102.

[36] Γραφή- διαδικασία δημόσιας δίωξης εγκλημάτων, όταν κάποιος εγκαλεί κάποιον **σε δημόσια συνεδρίαση ή για διαχείριση δημοσίων υποθέσεων.** *Λεξικόν Αρποκρατίωνος*, σελ. 81/ Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου*, 47/ Για τη γραφή και την ένταξή της στο νομικό σύστημα της αθηναϊκής Πολιτείας βλ. R. Osborne, *Law in action in classical Athens*, J.H.S 105 [1985], p. 40-58 σε Η Ρητορική, σελ. 258-304 [Σμίλη, 2003].

καστήρια μέσω ψηφίσματος της εκκλησίας του Δήμου,[37] **η προβολή** ως προσφυγή σε καταρχήν παραπεμπτικό ψήφισμα της εκκλησίας του Δήμου εις βάρος του υπολόγου άρχοντα[38] και **η ένδειξη** ως καταγγελία εναντίον τέως δημοσίου λειτουργού για παράνομη συμμετοχή σε διαδικασία ή διενέργεια πράξης απαγορευμένης μετά από καταλογισμό ή καταδίκη την οποία όφειλαν οι Θεσμοθέτες να εξετάσουν και να παραπέμψουν αυτεπαγγέλτως,[39] ενεργοποιούσαν τις ανακριτικές και εισαγγελικές αρμοδιότητες των Θεσμοθετών. Είχαν δε οι τελευταίοι απευθείας αρμοδιότητα να εξελέγχουν και να διώκουν κατεξοχήν τα αιρετά αξιώματα καθώς και να εισηγούνται **τις εφέσεις** για τους καταλογισμούς ή τις καταδίκες δημοσίων λειτουργών από την Βουλή ή την εκκλησία του Δήμου, ενώπιον ενός τμήματος της Ηλιαίας αποτελούμενου από 501 δικαστές, στις σοβαρότερες δε υποθέσεις ενώπιον δύο τμημάτων των 1001 δικαστών. Η έφεση προβλεπόταν ως μεταγωγή δικαστικής αρμοδιότητας από την κρίση των βουλευτών Λογιστών και των Ευθύνων φυλοδικαστών ή τμήματος της εκκλησίας του Δήμου (διαιτητών), σε τμήμα της Ηλιαίας μέσω των Θεσμοθετών. [40]

Οι αποφάσεις του δικαστηρίου των Ηλιαστών λεγόμενες **αυτοτελείς** ήταν ανέκκλητες, μη δυνάμενες να προσβληθούν σε κάποιον ανώτερο βαθμό δικαιοδοσίας. Το δικαστήριο είχε την υποχρέωση να επιβάλει διαζευκτικά και όχι σωρευτικά (*οπότερον αν το δικαστήριον τιμήση, παθείν ή αποτείσαι, αμφότερα δε μη εξέστω*) είτε χρηματική ποινή είτε προσωπική ποινή (*ατιμία-στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων, φυλάκιση, δήμευση, εξορία, θανάτωση*).[41] Οι δικαστές ήταν υποχρεωμένοι να ακροώνται απροκατάληπτα κατήγορο και απολογούμενο (*αλλά δίδοται το ίσον ύδωρ τω τε κατηγορούντι και τω απολογουμένω*)[42], εξέταζαν και έκριναν δε την υπόθεση μέσα στα όρια της κατηγορίας όπως αυτή είχε εισαχθεί από το πόρισμα/δίωξη των Θεσμοθετών ή την παραπομπή των Λογιστών ή των Ευθύνων *χωρίς δυνατότητα μεταβολής της κατηγορίας* (*διαψηφιούνται περί αυτού ου αν η δίωξις ή*).[43] Οι χρηματικές ποινές που μπορούσαν να επιβληθούν ήταν

Ποινή **δεκαπλάσια** της μείωσης της δημόσιας περιουσίας για την περίπτωση της κλοπής – υπεξαίρεσης.

Ποινή **δεκαπλάσια** της αξίας των δώρων – ωφελημάτων για την περίπτωση της δωροδοκίας.

Ποινή ίση με τη ζημία του δημοσίου ή την ωφέλεια του παραβάτη για την περίπτωση της αδικίας – παράβασης καθήκοντος.[44]

Εξάλλου **η γραφή δώρων**, η οποία εισαγόταν υποχρεωτικά από τους Θεσμοθέτες στην Ηλιαία εντός προθεσμίας τριάντα ημερών αφότου κατατέθηκε στο γραμματέα των Θεσμοθετών, εκτός αν ανέστελε την εξέταση και πρόοδό της κάποια προηγούμενη δημόσια διαδικασία ή καταγγελία (ευθύνη/ εισαγγελία/ προβολή/ καταχειροτονία), προϋπέθετε έναν κανόνα ουσιαστικού δικαίου που προσδιόριζε το εγκληματικό περιεχόμενο και την κοινωνικοηθική απαξία *της διαφθοράς ως έννοιας γένους* έναντι των ειδικότερων μορφών εμφάνισής της. *΄΄Αν κάποιος συνωμοτεί ή βοηθάει να δεκαστεί η Ηλιαία ή οποιοδήποτε από τα δικαστήρια της Αθήνας ή η Βουλή, προσφέροντας ή αποδεχόμενος χρήματα για δωροδοκία, ή συγκροτεί οργάνωση με σκοπό την ανατροπή της δημοκρατίας, ή ως συνήγορος δέχεται χρήματα για ιδιωτικής ή δημόσιας φύσεως υποθέσεις και δίκες, θα προβλέπονται για τα αδικήματα αυτά γραφές ενώπιον των θεσμοθετών΄΄*[45].

Η δωροδοκία ως κύριο modus operandi των αδικημάτων διαφθοράς συνεχόταν συχνά με την εκβίαση, την μεμηχανημένη κατασυκοφάντηση πολιτικών αντιπάλων και την αθέμιτη επιρροή ιδιωτών στην άσκηση δημόσιας εξουσίας ή λειτουργίας. *΄΄Αν οποιοσδήποτε Αθηναίος λαμβάνει ή προσφέρει παράνομα δώρα και ωφελήματα ή διατυπώνει ψευδείς καταγγελίες και καταστρέφει έτσι την τιμή και την υπόληψη πολιτών ή βλάπτει συνολικά την πόλη με κάθε τρόπο και τέχνασμα, να αφαιρούνται τα πολιτικά δικαιώματα σ΄εκείνον και τα παιδιά του΄΄.*[46]

---

[37] Δημοσθένης, *Κατά Ευέργου και Μνησιβούλου ψευδομαρτυριών*, 41-43/ Υπερείδης, *Υπέρ Ευξενίππου εισαγγελίας απολογία προς Πολύευκτον*, 7-8/ Για τη λειτουργία **της εισαγγελίας** ως ενδίκου μέσου βλ. P.J. Rhodes, *Eisangelia in Athens*, J.H.S 99 (1979), p. 103-114 και M.H. Hansen, *Eisangelia in Athens [A Reply]* , J.H.S 100 (1980), p. 89-95.

[38] Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου*, 10.

[39] Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους,* 22/ Για **την προβολή** και **την ένδειξη**, καθώς και **για την απόφαση** του Αρείου Πάγου ως παραπεμπτικό βούλευμα κατά υπολόγου άρχοντα βλ. Σ. Αδάμ-Μαγνήσαλη, *Η διαφθορά και η νομοθετική της αντιμετώπιση στην Αρχαία Αθήνα*, σε Διαφθορά και Σκάνδαλα στη Δημόσια Διοίκηση και την Πολιτική, σελ. 27-43 [επιμ. Κ. Κουτσούκης-Π. Σκλιάς, Σιδέρης, 2005].

[40] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ XLV-2.

[41] Δημοσθένης, *Περί της ατελείας προς Λεπτίνην*, 155/ Δείναρχος, *Κατά Φιλοκλέους*, 5/ Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LXVII-5.

[42] Λυσίας, *Απολογία δωροδοκίας απαράσημος*, 12-13/ Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LXVII-3.

[43] Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 151.

[44] Αριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία*, Β΄ LIV-2/ Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 112/ Δείναρχος, *Κατ΄ Αριστογείτονος*, 17/ Δείναρχος, *Κατά Δημοσθένους*, 60.

[45] Δημοσθένης, *Κατά Στεφάνου ψευδομαρτυριών Β΄* , 26.

[46] Δημοσθένης, *Κατά Μειδίου*, 113.

Αφορούσαν δε οι αυστηρές απαγορεύσεις πρωτίστως τους Ηλιαστές Δικαστές, ως υπέρτατους κριτές σοβαρών και κρίσιμων για την ίδια την Πολιτεία υποθέσεων διαφθοράς. *΄΄Δε θα δεχτώ δώρα για τη δικαστική μου υπηρεσία ως Ηλιαστής, ούτε ο ίδιος για λογαριασμό μου, ούτε άλλος μέσω εμού, ούτε άλλοι ενώ γνωρίζω την παρανομία και την καλύπτω ή την παρασιωπώ, ούτε με κανένα τέχνασμα ή μηχανορραφία΄΄*[47]

Προκαλεί εντύπωση η ολοκληρωμένη νομική διατύπωση του αττικού νομοθέτη, στην οποία αναδεικνύεται η ratio legis των διατάξεων, η μέχρι και σήμερα θεμελιώδης για το αδίκημα της δωροδοκίας διάκριση μεταξύ προσφοράς και αποδοχής των δώρων (ενεργητική και παθητική δωροδοκία 235 – 236 ΠΚ), η διάκριση μεταξύ έμπρακτης και ψυχικής συνδρομής στην τέλεση του αδικήματος, η έννοια της συνωμοσίας και αυτή της συγκρότησης εγκληματικής οργάνωσης για την τέλεση του δεκασμού (άρθρο 187 ΠΚ), καθώς και η τιμώρηση της διαφθοράς των κρατικών λειτουργών προς εξυπηρέτηση τόσο ιδιωτικής όσο και δημόσιας φύσεως υποθέσεων. Επίσης η πρόκληση και προσφορά σε τέλεση εγκλημάτων (184 ΠΚ), η δωροδοκία βουλευτή (157 ΠΚ) και οι προπαρασκευαστικές πράξεις εσχάτης προδοσίας (135 ΠΚ) όπως και η πρόβλεψη της άμεσης ευθύνης του έμμεσου αυτουργού σε περίπτωση τέλεσης δωροδοκίας για λογαριασμό ή κατ΄ εντολή του με τη μεσολάβηση τρίτου συνεργού (παρενθέτου προσώπου- 49 ΠΚ).[48]

Δεν πρέπει να παροραθεί η πρόβλεψη αδικημάτων συνεχομένων με τη διαφθορά στην απονομή της Δικαιοσύνης όπως η δωροδοκία δικαστή (237 ΠΚ), η παρασιώπηση εγκλημάτων (232 ΠΚ), η ψευδής καταμήνυση (229 ΠΚ), η απιστία συνηγόρου(233 ΠΚ).

Δ) <u>Παρεπόμενες ποινές, παραγραφή αδικημάτων και διαδικασίας δίωξης</u>

Όποιος δεν παρέδιδε απολογισμό ή καταλογιζόταν ως υπεύθυνος υπόλογος από τους Λογιστές (ή τους Ευθύνους) ή καταδικαζόταν από την ειδική σύνθεση των δύο τμημάτων της Ηλιαίας των 1001 δικαστών[49] υποβαλλόταν σε πρόσθετα μέτρα ασφαλείας – παρεπόμενες ποινές – περιορισμούς.

Δεν μπορούσε να στεφανωθεί έπειτα από ψήφισμα της Βουλής ή της εκκλησίας του Δήμου[50].

΄΄Πολλοί, λοιπόν από όσους όφειλαν απολογισμό ή είχαν καταλογιστεί ως υπεύθυνοι, αν και συλλαμβάνονταν επ΄ αυτοφώρω να καταχρώνται το δημόσιο χρήμα έβγαιναν από τις αίθουσες των δικαστηρίων απαλλαγμένοι. Και είναι φυσικό διότι οι δικαστές ντρέπονταν, έχω την εντύπωση, να δουν τον ίδιο άνθρωπο στην ίδια πόλη, ίσως και το ίδιο έτος, τη μία μέρα να επευφημείται στις γιορτές και να στεφανώνεται από το λαό με χρυσό στεφάνι για την αρετή και τη δικαιοσύνη του και αυτός ο ίδιος λίγο αργότερα να βγαίνει από το δικαστήριο καταδικασμένος για καταχρήσεις του δημοσίου χρήματος΄΄ [51]

Δεν μπορούσε να εξέλθει των ορίων της αττικής επικράτειας[52].

΄΄Μα τον Ηρακλή, θα μπορούσε να σκεφτεί κάποιος, επειδή διορίστηκα σε δημόσιο αξίωμα δεν μπορώ να φύγω από την πόλη; Όχι, μην τυχόν έχεις πάρει χρήματα ή έγγραφα της πόλεως και φύγεις΄΄

Δεν μπορούσε ούτε να αφιερώσει την περιουσία του ή στοιχεία της σε θρησκευτικά τεμένη, καθιδρύματα ή μαντεία, ούτε να προσφέρει σε ναό κάποιο ανάθημα, ούτε να την εκποιήσει, ούτε να την αφήσει σε τιμώμενο με διαθήκη[53].

΄΄Με έναν λόγο ο νομοθέτης δεσμεύει (υποθηκεύει) την περιουσία των υπολόγων αξιωματούχων μέχρις ότου δώσουν διαχειριστικό απολογισμό στην πόλη΄΄.

Παράλληλα, το δικαίωμα της Πολιτείας ή του ιδιώτη κατηγόρου να διώκει και να καταδικάζει τον αδικούντα καταχραστή <u>παραγραφόταν και περιοριζόταν,</u> η δε δίκη ή εισαγγελία ή γραφή δεν μπορούσε να εισαχθεί στο δικαστήριο από τους Λογιστές ή τους Θεσμοθέτες

Σε περίπτωση ιδιωτικής καταγγελίας αν ο μηνυτής είχε συμβιβαστεί με τον εγκαλούμενο ή είχε οπωσδήποτε αποσύρει την έγκλησή του (*άφεσις και απαλλαγή*)[54]

Αν είχαν περάσει 5 έτη από την τέλεση του αδικήματος[55]

Αν είχε περατωθεί

ιδιωτική ή φυλετική δίκη

διαδικασία απόδοσης ισολογισμών και απολογισμών

---

[47] Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 150.

[48] Για τη δωροδοκία βλ. εκτενώς D.M. Mac Dowell, *Athenian laws about bribery*, R.I.D.A XXX (1983), p. 57-78.

[49] Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 9.

[50] Αισχίνης, *Κατά Κτησιφώντος*, 11.

[51] Βλ. Στήλη λευκού μαρμάρου που βρέθηκε στο ιερό του Αμφιαράου στον Ωρωπό *΄΄επαινέσας (ο δήμος) Πυθέαν Σωσιδήμου Αλωπεκήθεν, επειδάν* ***τάς ευθύνας δώ*** *καί στεφανώσαι αυτόν χρυσώ στεφάνω΄΄* [στ. 18-20] σε Β.Χ. Πετράκου, *Οι επιγραφές του Ωρωπού*, σελ. 295 [Αθήνα, 1997].

[52] Αισχίνης, *Κατά Κτησιφώντος*, 21a.

[53] Αισχίνης, *Κατά Κτησιφώντος*, 21b.

[54] Δημοσθένης, *Προς Πανταίνετον παραγραφή*, 1.

[55] Δημοσθένης, *Υπέρ Φορμίωνος παραγραφή*, 27.

ενώπιον της Βουλής και των δικαστηρίων (*ευθύνη*) ποινική διαδικασία και δίκη με απαλλακτικό ή ακόμα καταδικαστικό αποτέλεσμα για τον κατηγορούμενο διαδικασία δήμευσης της περιουσίας καταδικασμένου υπέρ του Δημοσίου δεν μπορούσε να εισαχθεί στο δικαστήριο οποιαδήποτε δημόσια κατηγορία ή ιδιωτική καταγγελία και έγκληση, ούτε να εγκριθεί παραπεμπτικό ψήφισμα της εκκλησίας του Δήμου, ούτε να προκληθεί περαιτέρω διοικητική έρευνα και διαδικασία από Ευθύνους ή Λογιστές.

Επομένως σαφώς κατά τον αττικό ποινικό νόμο κανείς δεν μπορούσε δεύτερη φορά για τα ίδια πραγματικά περιστατικά (*ne bis in idem*) ούτε να εισαχθεί σε δίκη, ούτε να υποστεί τη διαδικασία της ευθύνης, ούτε να ανακριθεί ή να υποστεί υποχρέωση αντεξέτασης με τον κατήγορό του (*Οι νόμοι δ΄ ουκ εώσι* ***δις προς τον αυτόν περί των αυτών*** *ούτε δίκας ούτε ευθύνας ούτε διαδικασίαν ουτ΄ άλλο τοιούτ΄ ουδέν είναι).* [56]

Αν ο καταδικασμένος ακύρωνε την απόφαση με ειδική διαδικασία αναψηλάφησης στην περίπτωση που αποδείκνυε σε δίκη (*γραφή ψευδομαρτυριών*) ότι η πρωτόδικη απόφαση επηρεάστηκε αποφασιστικά, στηρίχθηκε και κρίθηκε σε ψευδείς και παράνομες επιβαρυντικές μαρτυρικές καταθέσεις.[57]

Αν είχε διεξαχθεί από αναρμόδιο κρατικό άρχοντα ή αξιωματούχο, η ανάκριση και η δίκη ή ο καταλογισμός ή αν είχαν επιμετρηθεί/σωρευθεί απαράδεκτα οι ποινές.

΄΄ για κάθε ένα από αυτά τα αδικήματα προβλέπονται χωριστές διαδικασίες και ούτε ενώπιον της ίδιας αρχής εισάγονται ούτε επαπειλούνται γι΄ αυτά οι ίδιες ποινές. Εξάλλου δίνεται το δικαίωμα στον καθένα να αναιρέσει (αντιλαγχάνειν) με παραγραφή όσες υποθέσεις δεν εισάγονται παραδεκτά στα δικαστήρια.΄΄[58]

Δ. Επίμετρο

Η νομική αντιμετώπιση της διαφθοράς των δημοσίων λειτουργών προϋπέθετε ηθικές αξιολογήσεις οι οποίες όχι μόνο προσέφεραν ερμηνευτικές κατευθύνσεις στον εφαρμοστή του νόμου, μα κυρίως πετύχαιναν την αποκρυστάλλωση της τελολογικής βούλησης του νομοθέτη όπως και την οριοθέτηση της ρυθμιστικής-κανονιστικής εμβέλειας των ποινικών διατάξεων. Ο Δημοσθένης προσδιορίζοντας την έννοια του χρηματισμού του κρατικού λειτουργού, προσπαθεί ταυτόχρονα να επιλύσει λογικά και δογματικά το πρόβλημα περί του αξιοποίνου ή μη **της δωροδοκίας χάριν νομίμων πράξεων, ενεργειών που ανάγονται δηλαδή στα υπηρεσιακά καθήκοντά του.**

΄΄ Όσο για το ζήτημα του αν πρέπει (ο λειτουργός) να ζητεί και να λαμβάνει δώρα ή όχι, το να παίρνει ανταλλάγματα για να βλάψει την πόλη, ξέρω καλά πως όλοι θα λέγατε ότι είναι πράγμα φοβερό που πολύ αξίζει την οργή σας. Ο νομοθέτης όμως δεν έκανε τη διάκριση αυτή, αλλά είπε γενικά να μη λαμβάνονται δώρα σε καμιά περίπτωση θεωρώντας, όπως έχω την άποψη, πως όποιος πήρε έστω μια φορά χρήματα και ***διαφθάρηκε*** *από αυτά δεν μπορεί να είναι πια ασφαλής κριτής των συμφερόντων της πόλης΄΄*[59].

Τα ίδια άλλωστε παρατηρεί και Δείναρχος *΄΄ Έπειτα θέσπισαν στην έννομη τάξη τις γραφές της δωροδοκίας (δώρων γραφάς) και αποκλειστικά γι΄αυτό το αδίκημα έθεσαν ως ποινή το δεκαπλάσιο της αποδεδειγμένης ωφέλειας του δράστη, θεωρώντας πως όποιος λαμβάνει αντίτιμο για όσα πρόκειται να πει ενώπιον του λαού, εκείνος θα δημηγορήσει όχι υπέρ των συμφερόντων του λαού, αλλά υπέρ των συμφερόντων όσων τον χρημάτισαν΄΄*[60].

Άλλωστε η αρχαία αττική κοινωνία φαίνεται πως είχε πλήρη συνείδηση του ηθικού ξεπεσμού και του ψυχικού εκφυλισμού που προκαλεί στους ανθρώπους ο εθισμός στον αθέμιτο χρηματισμό και στις παράνομες συναλλαγές. *΄΄Έτσι αλλοπρόσαλλους και παράφρονες, άνδρες Αθηναίοι, τους κάνει η δωροδοκία΄΄*[61]. *΄΄Γιατί η δωροδοκία είναι συνήθεια ταπεινή και διαδικασία ανώφελη καθώς καταστρέφει κάθε άνθρωπο. Αν λοιπόν, όσο είναι δυνατόν, τη διώξετε από την πόλη και απαλλαγείτε από όσους εύκολα λαμβάνουν χρήματα για να σας βλάπτουν θα σωθούμε όλοι με τη βοήθεια των Θεών, αν όμως επιτρέψετε στους δημόσιους άντρες να πωλούν τους εαυτούς τους θα δείτε σταδιακά την Πολιτεία να έχει ανατραπεί από αυτούς΄΄*[62]. Επομένως, *΄΄μην αμελείτε Αθηναίοι και μη διστάζετε να τιμωρείτε τους φαύλους και διεφθαρμένους, αλλά εκμηδενίστε τη δωροδοκία από την Πολιτεία΄΄*[63]

[56] Δημοσθένης, *Κατά Τιμοκράτους*, 54.
[57] Δημοσθένης, *Κατά Ευέργου και Μνησιβούλου ψευδομαρτυριών*, 1.
[58] Δημοσθένης, *Προς Πανταίνετον παραγραφή*, 33.
[59] Δημοσθένης, *Περί της Παραπρεσβείας*, 7.
[60] Δείναρχος, *Κατ΄ Αριστογείτονος*, 17.
[61] Δημοσθένης, *Περί της Παραπρεσβείας*, 267.
[62] Δείναρχος, *Κατά Δημοσθένους*, 88.
[63] Δείναρχος, *Κατ΄ Αριστογείτονος*, 5.

Η γένεση του Φωτός της Γνώσεως και του Ήλιου της Δικαιοσύνης - Το σπήλαιον της Γεννήσεως και το σπήλαιον του Πλάτωνα

του **Δημήτρη Σταθακόπουλου**

Το Χριστουγεννιάτικο Απολυτίκιο αναφέρει:

"Ἡ γέννησίς σου Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, Ἀνέτειλε τῷ κόσμω,Τό φῶς τό τῆς γνώσεως,Ἐν αὐτή γάρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες,Ὑπό ἀστέρος ἐδιδάσκοντο,Σέ προσκυνεῖν τόν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης,Καί σέ γιγνώσκειν ἐξ' ὕψους ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοί."

Δηλαδή: Ανατέλλει το **ΦΩΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΕΩΣ** και ο **ΗΛΙΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ** !!! Πόσοι καταλαβαίνουμε το νόημα αυτό, ως νόημα των **Χριστου-γέννων** και πόσοι άραγε το εφαρμόζουμε , ως άτομα και ως κοινωνία, - *μέρες που είναι* - , παλαιότερα πλαισιωμένοι από υλικά αγαθά αλλά με πνευματική κρίση και σήμερα μέσα σε κρίση υλικών και κυρίως πνευματικών αγαθών **;**

Η **ΓΝΩΣΗ** και η **ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ**, είναι διαχρονικά ζητούμενα πανανθρώπινα αγαθά, ήδη από την εποχή του Πλατωνικού Σπηλαίου , την εμφάνιση του φωτός και το σπάσιμο των αλυσίδων της αμάθειας και στη συνέχεια με το χριστιανικό Σπήλαιο της Γεννήσεως. Πόσο μακριά είναι η σύγχρονη κοινωνία μας από αυτά ;

Οι διαχρονικές αυτές αξίες – *και όχι μόνον* -, δίδονταν από τους πνευματικούς και «*υποψιασμένους*» ανθρώπους, στην υπόλοιπη κοινωνία, με **αλληγορία** και **απ-εικόνιση**, ούτως ώστε να γίνουν κατανοητές οι έννοιες.

Οι αρχαίοι χρησιμοποιούσαν την αλληγορία με τους μύθους, αλλά και ο Ιησούς τις παραβολές , ενώ ο Ιωάννης Δαμασκηνός , ονόμαζε τις εικόνες ως : «*Βιβλία των αγραμμάτων*» , για να επι-κοινωνήσουν τις ανώτερες αξίες με τον κόσμο.

Ας δούμε λοιπόν το **Πλατωνικό Σπήλαιον** και το αγιογραφημένο **Σπήλαιον** της **Γεννήσεως** του Χριστού:

Στο έργο του **Πολιτεία**, ο Πλάτων περιλαμβάνει την αλληγορία του **σπηλαίου**, μέσα στο οποίο ζει μια ομάδα ανθρώπων, όλοι τους αλυσοδεμένοι σ' έναν τοίχο, χωρίς να μπορούν να δουν έξω από το σπήλαιο, ούτε πίσω τους. Εκεί βρίσκεται μια φλόγα που φωτίζει τα αντικείμενα που κινούνται και ρίχνει τις σκιές τους στα τοιχώματα του σπηλαίου. Οι εγκλεισμένη αυτή ομάδα , αρχίζει να ονομάζει τις σκιές και τα σχήματα που «*βλέπει*», με όρους και έννοιες, ενώ πιστεύει ότι οι σκιές είναι αληθινές, φτιάχνοντας έτσι έναν «*αξιακό κώδικα*», που τον θεωρεί βάση της ζωής της, χωρίς όμως αυτός να είναι όντως πραγματικός. Κάποιοι όμως από την ομάδα των περιορισμένων/εγκλεισμένων, λύνονται και βγαίνουν από το σπήλαιο, όπου αντικρίζοντας τον Ήλιο, τυφλώνονται και φοβούμενοι επιστρέφουν πίσω. Συνεχίζει δε ο Πλάτων, λέγοντας πως όσοι αντέξουν και συνηθίσουν το φως του **Ήλιου**, θα δουν ότι αυτός **συμβολίζει** το **Αγαθό**, ενώ θα καταλάβουν ότι όσα έβλεπαν μέσα στο σπήλαιο ήταν απλά προβολές, σκιές της αλήθειας και όχι η Α-ΛΗΘΕΙΑ. Ίσως κάποιοι σκεφτούν να επιστρέψουν πίσω στο σπήλαιο, σκεπτόμενοι τους εγκλεισμένους/περιορισμένους της ομάδας τους. Όμως γυρνώντας πίσω στο σπήλαιο, δεν θα μπορούν να ξανασυνηθίσουν το σκοτάδι και προσπαθώντας να διδάξουν στους υπόλοιπους την Α-ΛΗΘΕΙΑ, ίσως δεχτούν το μίσος και την αντίδρασή τους. Ωστόσο, όσοι ελευθερώθηκαν και είδαν το ΦΩΣ, έχουν χρέος να επιστρέψουν πίσω για να διδάξουν τους περιορισμένους. Από θρησκευτικής απόψεως, χωρίς Θεό/ΦΩΣ, οι άνθρωποι ζουν μέσα το σκοτάδι, αλλά με μια πιο ευρεία ερμηνεία, χωρίς Α-λήθεια/Φως/Γνώση ο άνθρωπος ζει μέσα στο σκοτάδι. Ο κόσμος μέσα στο σπήλαιο εκφράζει τα "*αισθητά πράγματα*", που αντιλαμβανόμαστε με τις αισθήσεις μας, που πάντα μας εξαπατά, ενώ η έξοδος στον πραγματικό κόσμο με την όραση των αληθινών ιδεών υπό το φως του Ήλιου οδηγούν στην εναρμόνιση των τμημάτων της ψυχής, την ενδυνάμωση της λογικής μας και τελικά στην Αλήθεια/Γνώση, άρα απελευθέρωση και σπάσιμο των συμπλεγμάτων (*κόμπλεξ*)- αλυσίδων, ατομικά και συλλογικά.

Σύμφωνα με τους ανά αιώνες αποσυμβολιστές, στο κείμενο του Πλάτωνα εντοπίζονται οι εξής συμβολισμοί, με πλήρη εικονοπλαστική δύναμη:

« Το Σπήλαιον, *είναι η αισθητή πραγματικότητα, η πολιτική κοινωνία, στην οποία δεν κυβερνούν οι πε-*

παιδευμένοι ή οι φιλόσοφοι,

Οι δεσμώτες *είναι οι άνθρωποι που ζουν μέσα στο σκοτάδι της αμάθειας και θεωρούν ότι οι σκιές είναι τα πραγματικά όντα,*

Οι σκιές – ήχοι *είναι τα είδωλα των πραγματικών όντων, τα απεικάσματα της πραγματικότητας, ο αισθητός κόσμος, που μας γίνεται αντιληπτός μέσω των αισθήσεων,*

Οι αλυσίδες *είναι οι αισθήσεις που μας κρατούν δέσμιους και δεν μας αφήνουν να αντιληφθούμε την πραγματικότητα. - Οι αλυσίδες μπορούν να θεωρηθούν και τα εμπόδια που συναντάμε στη ζωή μας, κυρίως με την προσήλωσή μας στα υλικά αγαθά που μας κρατούν μακριά από τη θέαση του αγαθού.*

Ο φωτεινός κόσμος *είναι ο εκτός του Σπηλαίου κόσμος και συμβολίζει την Αληθινή πραγματικότητα, ήτοι τον κόσμο των ιδεών που γίνεται αντιληπτή μόνο μέσω της Νόησης,*

Οι άνθρωποι που βρίσκονται στον φωτεινό κόσμο - τα αντικείμενα που μεταφέρουν - οι ήχοι*, είναι τα αληθινά όντα, δηλ. οι ιδέες,*

Το φως του ήλιου *είναι η Ύψιστη Ιδέα του Αγαθού, τέλος*

Η πορεία από το σπήλαιο προς την έξοδο *συμβολίζει την πορεία του δεσμώτη από την άγνοια προς τη Γνώση, την απελευθέρωσή του, που σκοπό έχει την κατάκτηση της Γνώσης και της* ***Α-λήθειας*** *μέσω της νόησης και της παιδείας και, επομένως, τη μεταστροφή του ανθρώπου σε φιλόσοφο-βασιλέα (εννοεί διοικητή, που μπορεί να αυτοδιοικηθεί και να διοικήσει Δίκαια) . Εν κατακλείδι, έχοντας ο άνθρωπος αποκτήσει αυτά τα εφόδια θα μπορέσει να αφοσιωθεί πλήρως πλέον στο έργο της διοίκησης της Πολιτείας, που είναι και το ζητούμενο».*

Στην απεικόνιση του **Σπηλαίου της Γεννήσεως**, αποτυπώνεται ο συμβολισμός της σκοτεινιάς της άγνοιας του προχριστιανικού κόσμου (*πλήρως αντιλαμβανόμενη από τον Πλάτωνα, σύμφωνα με τα παραπάνω*) και η γέννηση του φωτός της γνώσεως και της δικαιοσύνης, προσωποποιημένη στον Χριστό (*Κεχρισμένο που θα οδηγήσει τον κόσμο εκτός της σκοτεινιάς της αμάθειας του Σπηλαίου*).

Σύμφωνα με τον επίσημο αποσυμβολισμό της εκκλησίας:

« ***Η ΦΑΤΝΗ****: Βρίσκεται στο κέντρο της εικόνας μέσα σ' ένα μαύρο τριγωνικό σπήλαιο πού φανερώνει την σκοτεινιά του προχριστιανικού κόσμου, μέσα στον οποίο λάμπει το Θειο Βρέφος. Πίσω από τη Φάτνη βρίσκονται δύο ζώα ένα βόδι και ένα γαϊδουράκι.*

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ*: Φεγγοβολά μέσα στα λευκά σπάργανά Του. Όλοι οι λαοί Τον περίμεναν. Όλοι οι άνθρωποι, εκτός απ' τον Ηρώδη (συμβολίζει τον παλιό κόσμο), χαίρονται για τον ερχομό Του.*

Η ΠΑΝΑΓΙΑ: *Στο κέντρο της εικόνας είναι και η Παναγία ξαπλωμένη. Η γυναίκα πού έφερε στον κόσμο τον Σωτήρα Του. Κουρασμένη από τη Γέννα και γι' αυτό, ξαπλωμένη. Με σεβασμό, όμως, κοιτάζει το Θειο Βρέφος, πού γέννησε. Η παρουσία της εκεί, στο κέντρο της εικόνας, δείχνει πώς στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, βοηθά και το ανθρώπινο γένος.*

ΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ: *Στο πάνω μέρος της εικόνας οι μισοί δοξολογούν το Θεό: «Δόξα στον ύψιστο Θεό και ειρήνη στη Γη και ευαρέσκεια στους ανθρώπους», ενώ οι άλλοι φέρνουν καλά νέα στους ποιμένες: «Γεννήθηκε για σας σήμερα σωτήρας».*

ΟΙ ΜΑΓΟΙ : *(δηλ. αστρολόγοι, βασιλιάδες και ιερείς): Στην άλλη μεριά της εικόνας είναι οι Μάγοι, άλλοτε πεζοί και άλλοτε πάνω σε καμήλες κρατώντας τα δώρα τούς έρχονται απ' την Ανατολή για να προσκυνήσουν τον «νεογέννητο βασιλιά των Ιουδαίων». Μπροστά τους είναι το Αστέρι, το μήνυμα πού στάλθηκε από τον Ουρανό για να τούς οδηγήσει στον αναμενόμενο Λυτρωτή.*

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΟΔΙ*: Τα ζώα του στάβλου, πού με το χνώτο τους ζεσταίνουν τον Χριστό. Συμβολίζουν τους Ιουδαίους και τούς Εθνικούς, πού δεν είχαν γνωρίσει ακόμη τον Λόγο του Θεού.* ***Το σκοτάδι της σπηλιάς συμβολίζει αυτή την άγνοια.***

Ο ΙΩΣΗΦ: *Βρίσκεται στο κάτω αριστερό μέρος, ως προστάτης της Παναγίας και του μικρού Χριστού. Ο «γέρος» δίπλα του είναι ο διάβολος πού τον βάζει σε σκέψεις για την αγνότητα της Μαριάμ, τέλος,*

ΤΟ ΛΟΥΤΡΟ: *Στο κάτω δεξί μέρος της εικόνας ζωγραφίζεται το πρώτο λουτρό. Δεν μαρτυρείται στα Ευαγγέλια , δηλώνει όμως ο αγιογράφος την ανθρώπινη φύση του Χριστού, που είχε τις απαιτήσεις της ανθρώπινης φύσης***».**

Μετά τα παραπάνω, νομίζω ότι υπάρχει συμβολική και πνευματική σχέση αφύπνισης του Πλατωνικού Σπηλαίου με το Σπήλαιον της Γεννήσεως και τελικά συμβολίζεται η επιθυμητή και ζητούμενη Αναγέννηση, η γένεση του Φωτός της Γνώσεως της Α-ληθείας, του Ήλιου της Δικαιοσύνης και προτρέπεται το σπάσιμο των αλυσίδων που μας κρατούν εσωτερικά και εξωτερικά ως συμπλεγματικούς /κομπλεξικούς/ αλυσοδεμένους, τόσο σε ατομικό, όσο και σε συλλογικό/κοινωνικό επίπεδο. Είθε ! Οι μέρες προσφέρονται !

Επιστημονική Εκδήλωση του Ε.Ο.ΝΕ.Π.Ε. με Θέμα «Κοινοβουλευτισμός και Δημοκρατία & Επικείμενη Συνταγματική Αναθεώρηση»

Επιστημονική Εκδήλωση με θέμα «Κοινοβουλευτισμός και Δημοκρατία & Η Επικείμενη Συνταγματική Αναθεώρηση» διοργάνωσε τη Δευτέρα, 08 Δεκεμβρίου 2014 ο Επιστημονικός Όμιλος Νέων Πολιτικών Επιστημόνων (Ε.Ο.ΝΕ.Π.Ε.). Η εκδήλωση διεξήχθη στην αίθουσα επιστημονικών εκδηλώσεων του κτηρίου της κεντρικής υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Στην εκδήλωση παρουσιάστηκε η έκδοση υπό τον τίτλο «Κοινοβουλευτισμός και Δημοκρατία & Η Επικείμενη Συνταγματική Αναθεώρηση: Τα Προβλήματα του Ελληνικού Συντάγματος και οι Προτεινόμενες Λύσεις από τους νομικούς και πολιτικούς επιστήμονες του Ε.Ο.ΝΕ.Π.Ε.», Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία "Βουλή των Ελλήνων", 2014. Η εν λόγω έκδοση δημοσιεύθηκε μετά το πέρας του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Νέων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, το οποίο πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση έκανε ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά κ. Γιώργος Σταματογιάννης

Ψήφισμα της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων εκφράζει την οδύνη του για τον αδόκητο θάνατο του ποινικολόγου Νίκου Μαυρομμάτη. Ο εκλιπών διετέλεσε μέλος του ΔΣ της ΕΕΠ και είχε μακρά και δυναμική παρουσία στα ποινικά ακροατήρια όλης της χώρας.

Το ΔΣ της ΕΕΠ συλλυπείται την οικογένεια του εκλιπόντος και θα παραστεί στην νεκρώσιμο ακολουθία. Αντί στεφάνου θα κατατεθεί χρηματικό ποσό εις μνήμην του Νίκου Μαυρομμάτη υπέρ του Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο Ονήσιμος».

Ψήφισμα του ΔΣΠ για το Πολυτεχνείο

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά τίμησε τη μνήμη του Πολυτεχνείου με κατάθεση στεφάνου στο χώρο του Πολυτεχνείου από τους Πρόεδρο ΔΣΠ Γιώργο Σταματογιάννη και μέλος του Δ.Σ. Γιώργο Καραμιζάρη και εξέδωσε και το παρακάτω ψήφισμα :

«Η 17η Νοεμβρίου δεν αποτελεί για τους σύγχρονους Έλληνες επετειακή ευκαιρία υπενθύμισης της αδιαμφισβήτητης γενναιότητας και αυταπάρνησης που επέδειξε το φοιτητικό κίνημα συγκρουόμενο μετωπικά με το απολυταρχικό καθεστώς εκείνης της εποχής. Η εξέγερση της ημέρας αυτής συνιστά ορόσημο για τη διεκδίκηση και διαφύλαξη των αξιών που στηρίζουν τη Δημοκρατία μας και προειδοποίηση για όποιον επιχειρεί να τις θίξει.

Τιμώντας τη σημαντικότερη πολιτική εξέγερση της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας υπενθυμίζουμε, ότι οι Δικηγόροι, που ανέκαθεν υπήρξαν οι υπερασπιστές των αρχών και αξιών που συνθέτουν τον πολιτικό πολιτισμό τη χώρας και θεμελιώνουν το θεσμικό πλαίσιο της Δημοκρατίας μας, ποτέ δε θα σταματήσουμε να παρέχουμε προς την ελληνική κοινωνία την αμέριστη αρωγή μας σε κάθε προσπάθεια ανάσχεσης της λαίλαπας καταστρατήγησης των κεκτημένων της και σε κάθε αγώνα διεκδίκησης του αυτονόητου δικαιώματος του σύγχρονου πολιτισμένου ανθρώπου να διαβιεί σε κράτος που διέπεται από τις αρχές της ισονομίας και ισοπολιτείας, της κοινωνικής μέριμνας και εθνικής ανεξαρτησίας».

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΔΣΠ
για τα πρόσφατα γεγονότα στο Παρίσι

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά εκφράζει την έντονη οργή του για τα πρόσφατα γεγονότα στο Παρίσι, όπου η ελευθερία της έκφρασης δέχθηκε ανεπανόρθωτο πλήγμα από εκπροσώπους του θρησκευτικού φανατισμού και της πλήρους απόρριψης των ιδανικών της Δημοκρατίας και του πλουραλισμού.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά εκφράζει παράλληλα τα ειλικρινή του συλλυπητήρια προς τους συγγενείς των δολοφονηθέντων και πιστεύει ότι ενέργειες που θέλουν να πλήξουν τις αξίες του διαφωτισμού δεν θα επηρεάσουν το κοινό δημοκρατικό μέλλον της Ευρωπαϊκής Ηπείρου.